

ZAVOD: Nacionalni inštitut za javno zdravje

Naslov: Trubarjeva 2, Ljubljana

**LETNO POROČILO
ZA LETO 2017
NIJZ**

Odgovorna oseba: **prim. prof. dr. Ivan Eržen**

KAZALO

UVOD.....	3
OSEBNA IZKAZNICA ZAVODA.....	4
PREDSTAVITEV ZAVODA.....	4
POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2017	8
1. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNUJEJO DELOVNO PODROČJE ZAVODA	10
2. KLJUČNI LETNI CILJI ZAVODA, KI IZHAJAJO IZ STRATEŠKIH CILJEV	11
3. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV	11
3.1. REALIZACIJA LETNIH CILJEV.....	12
4. REALIZACIJA DELOVNEGA PROGRAMA	13
4.1. Letni program v okviru izvajanja javne službe v letu 2017	13
4.2. Program dela za plačnika ZZS v letu 2017.....	31
4.2.1. Izvajanje terciarne dejavnosti v letu 2017	38
4.3. Druge storitve javne službe	40
4.4. Izvajanje storitev na trgu v letu 2017	41
4.5. Raziskovalni in razvojni projekti.....	43
4.6. Poročilo območnih enot	44
4.7. Druge dejavnosti.....	46
5. POSLOVNI IZID.....	61
6. NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA.....	63
7. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV	63
8. OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA	63
9. OCENA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC.....	65
10. POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI	67
11. OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA	67
12. DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE IN POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH	67
12.1. PREDSTAVITEV ZAPOSLENIH PO POKLICIH IN PODROČJIH DELA.....	67
12.1.1. Analiza kadrovanja in kadrovske politike.....	67
12.1.2. Ostale oblike dela	67
12.1.3. Izobraževanje, specializacije in pripravništva	67
12.1.4. Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem.....	67
Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem.....	69
12.2. POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH V LETU 2016	70
12.3. POROČILO O OPRAVLJENIH VZDRŽEVALNIH DELIH V LETU 2016	70
RAČUNOVODSKO POROČILO NACIONALNEGA INŠTITUTA ZA JAVNO ZDRAVJE (NIJZ) ZA LETO 2017.....	71
13. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA	72
13.1. SREDSTVA.....	72
13.2. 1.2. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	77
14. POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV ...	80
14.1. ANALIZA PRIHODKOV.....	80
14.2. ANALIZA ODHODKOV.....	80
14.3. POSLOVNI IZID	83
14.3.1. Izkaz odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka	84
14.3.2. Pojasnila k izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov	84
14.3.3. Pojasnila k izkazu računa financiranja določenih uporabnikov	84
14.3.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti ...	85
14.4. PREGLEDNOST FINANČNIH ODNOSOV	85
15. PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA PRESEŽKA PRIHODKOV V LETU 2016.....	85
15.1. IZRAČUN presežka prihodkov (v nadaljevanju: presežek) na podlagi ZIPRS1718	85
15.2. UGOTAVLJANJE POSLOVNEGA IZIDA PO OBRAČUNSKEM NAČELU.....	86

UVOD

Letni delovni načrt za leto 2017 smo uspešno realizirali. Določena odstopanja so posledica novih oziroma nepredvidljivih okoliščin, ki so se pojavile tekom izvajanja nalog. V celoti gledano smo z opravljenim delom zadovoljni, je pa še veliko priložnosti za izboljšanje. Še posebej na področju izvajanja nalog na območni ravni, kjer še nismo dosegli preglednega in poenotenga načina dela.

Združitev Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije in devetih območnih zavodov za zdravstveno varstvo v dva nova nacionalna inštituta Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) in Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano je zaznamovala tudi tretje leto delovanja NIJZ, saj uvajanje novih procesov in načinov dela, predvsem pa poenotenje pristopov terja čas.

Ne glede na to, da smo se na NIJZ trudili čimbolj tekoče izpeljati vse dejavnosti, za katere smo bili zadolženi, je prihajalo do nekaterih odmikov od predvidenega načrta dela, saj so se pojavile nove zahteve, ki jih je bilo potrebno prioriteto izpolniti.

V letu 2015 se je iztekel strateški načrt, ki ga je za področje javnega zdravja pripravil IVZ in smo ga v NIJZ prevzeli. Že leta 2015 smo pričeli s pripravo strateškega načrta delovanja NIJZ v obdobju do leta 2025. Pričakujemo, da bomo v kratkem prejeli odziv našega ključnega partnerja, to je Ministrstva za zdravje na strategijo razvoja, ki smo jo pripravili. Iz vidika nadaljnega razvoja je zelo pomembno, da so prizadevanja usklajena.

V letu 2017 smo posebno pozornost namenili natančnejši opredelitvi metod in pristopov dela, s posebnim poudarkom na razvoju komunikacije, tako z zunanjo kot tudi z notranjo javnostjo. Zavedamo se, da je to kontinuirana naloga, ki jo bomo razvijali tudi v bodoče ter pri tem izkoriščali izkušnje ter tehnološke rešitve, ki so na voljo.

OSEBNA IZKAZNICA ZAVODA

Ime: Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)
Sedež: Trubarjeva 2, Ljubljana
Matična številka: 6462642000
Davčna številka: SI 44724535
Šifra uporabnika: 27758
Številka transakcijskega računa: 011006000043188
Telefon, fax: + 386 1 2441 400, + 386 1 2441 447
Spletna stran: www.nijz.si
Ustanovitelj: Republika Slovenija
Datum ustanovitve: 25. 7. 2013

PREDSTAVITEV ZAVODA

ORGANI ZAVODA:

- svet zavoda,
- direktor in
- strokovni svet.

Svet zavoda je najvišji organ upravljanja in ima sedem članov: štiri predstavnike ustanovitelja, dva predstavnika uporabnikov (ki ju imenuje Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije) in enega predstavnika zaposlenih.

Strokovni svet je kolegijski strokovni organ zavoda, ki načrtuje, obravnava in usmerja strokovno dejavnost zavoda.

PODROBNEJŠA ORGANIZACIJA ZAVODA:

NIJZ ima v svoji sestavi naslednje notranje organizacijske enote:

Centralna enota in Skupne strokovne službe, Trubarjeva 2, Ljubljana,
Območna enota Celje, Ipavčeva 18, Celje,
Območna enota Koper, Vojkovo nabrežje 4a, Koper,
Območna enota Kranj, Gosposvetska ulica 12, Kranj,
Območna enota Ljubljana, Zaloška 29, Ljubljana,
Območna enota Maribor, Prvomajska ulica 1, Maribor,
Območna enota Murska Sobota, Ulica Arhitekta Novaka 2b, Murska Sobota,
Območna enota Nova Gorica, Vipavska cesta 13, Rožna Dolina, Nova Gorica,
Območna enota Novo mesto, Muzejska 5, Novo mesto,
Območna enota Ravne na Koroškem, Ob Suhi 5b, Ravne na Koroškem.

Poleg območnih enot NIJZ iz prejšnjega odstavka so v okviru centralne enote z razčlenjevanjem dejavnosti po namenu, ciljih in delovnih procesih na NIJZ za posamezna strokovna področja oblikovane tudi naslednje notranje organizacijske enote:

Center za proučevanje in razvoj zdravja,
Center za nalezljive bolezni,
Center za zdravstveno ekologijo,
Center za zdravstveno varstvo,
Center za upravljanje programov preventive in krepitev zdravja,
Center za informatiko v zdravstvu,
Zdravstveno podatkovni center,
Center za zgodnje odkrivanje raka.

VODSTVO ZAVODA:

NIJZ je do 6. 3. 2018 vodil direktor prim. prof. dr. Ivan Eržen.

DEJAVNOSTI:

NIJZ kot javno službo opravlja naslednje naloge:

- proučevanje zdravja in zdravstvenega stanja prebivalstva,
- spremljanje in vrednotenje zdravstvenega varstva ter proučevanje dostopnosti z vidika zadovoljevanja potreb prebivalstva ter priprava strokovnih podlag za načrtovanje zdravstvenih zmogljivosti,
- vodenje in upravljanje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva v skladu s posebnimi predpisi,
- načrtovanje, koordinacija razvoja in spremljanje delovanja informacijskih sistemov, ki podpirajo zbiranje in izmenjavo zdravstvenih podatkov ter kazalnikov javnega zdravja,
- nudenje statističnih in drugih javno dostopnih podatkov s področja zdravstvenega varstva za ponovno uporabo v skladu s predpisi,
- spremljanje in proučevanje dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, in priprava predlogov ukrepov za zgodnje odkrivanje in omilitev njihovega vpliva,
- izdelava celovitih ocen tveganj za zdravje,
- spremljanje nalezljivih bolezni, vključno z okužbami, povezanimi z zdravstveno oskrbo ter zgodnje zaznavanje in odzivanje na dogodke, ki pomenijo nevarnost za javno zdravje,
- načrtovanje programov, vključno s programom cepljenja in zaščite z zdravili, in ukrepov za obvladovanje nalezljivih in drugih bolezni, povezanih s posebnimi izpostavljenostmi v naravnem okolju,
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in izvajanje programov za krepitev zdravja in preprečevanje bolezni,
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje, upravljanje in izvajanje preventivnih in presejalnih programov v zdravstveni dejavnosti,
- zagotavljanje strokovne podpore ministrstvu in inšpektoratu, pristojnemu za zdravje,
- strokovna podpora v postopkih presoj vplivov okolja na zdravje v skladu s posebnimi predpisi,
- priprava strokovnih podlag za oblikovanje javnih politik in programov na področju javnega zdravja in zdravstvenega varstva,
- sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag za uvajanje novih metod dela v zdravstveni dejavnosti in presoji zdravstvenih tehnologij,
- sodelovanje z NLZOH in drugimi znanstveno raziskovalnimi inštitucijami na področju javnega zdravja,
- sodelovanje v delovnih telesih uradnih inštitucij na nacionalni ravni, na ravni Evropske unije in na mednarodni ravni,
- seznanjanje strokovne in splošne javnosti o stanju, raziskavah in ugotovitvah na področju javnega zdravja,
- obveščanje in osveščanje splošne javnosti za dvig zdravstvene pismenosti,
- pedagoško, znanstveno raziskovalno in izobraževalno delo na področju javnega zdravja, v skladu s posebnimi predpisi.

Poleg nalog iz prejšnjega odstavka NIJZ opravlja tudi druge naloge na področju javnega zdravja, določene s posebnimi predpisi.

Naloge NIJZ se v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) glasijo:

- 86.909 Druge zdravstvene dejavnosti
- 46.460 Trgovina na debelo s farmacevtskimi izdelki ter medicinskimi potrebščinami in materiali
- 58.110 Izdajanje knjig
- 58.120 Izdajanje imenikov in adresarjev
- 58.130 Izdajanje časopisov
- 58.140 Izdajanje revij in druge periodike
- 58.190 Drugo založništvo
- 58.290 Drugo izdajanje programja
- 59.200 Snemanje in izdajanje zvočnih zapisov in muzikalij
- 62.010 Računalniško programiranje
- 62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih
- 62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov

- 62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti
- 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti; obratovanje spletnih portalov
- 63.120 Obratovanje spletnih portalov
- 70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje
- 72.110 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju biotehnologije
- 72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije
- 72.200 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike
- 74.900 Druge nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti
- 85.320 Srednješolsko poklicno in strokovno izobraževanje
- 85.421 Višješolsko izobraževanje
- 85.422 Visokošolsko izobraževanje
- 85.590 Druge nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje
- 85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje
- 86.220 Specialistična zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost
- 88.999 Drugo drugje nerazvrščeno socialno varstvo brez nastanitve
- 91.011 Dejavnost knjižnic
- 91.012 Dejavnost arhivov.

POSLANSTVO, VIZIJA, NAČELA IN VREDNOTE:

POSLANSTVO

Poslanstvo NIJZ je prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije.

Skupaj s partnerji je NIJZ vir podatkov in informacij, ki so podlaga za odločanje in ukrepanje posameznikov, strokovnjakov in zdravstvene politike.

NIJZ prepoznava ključne izzive na področju javnega zdravja, vključno z determinantami, ki vplivajo na zdravje, in predlaga ukrepe za izboljšanje zdravja.

NIJZ spremlja sistem zdravstvenega varstva, pripravlja analize delovanja sistema in predlaga ukrepe za večjo dostopnost in učinkovitost ter razvoj prioritete.

NIJZ prepoznava morebitne grožnje zdravju, ocenjuje tveganja in pripravlja ukrepe za varovanje in zaščito zdravja.

Z raziskovanjem in mednarodnim sodelovanjem NIJZ prispeva k novim spoznanjem ter razširja nova vedenja in dobre prakse.

VIZIJA

NIJZ je ugleden inštitut, ki pomembno vpliva na zdravje prebivalcev in razvoj sistema zdravstvenega varstva v Sloveniji.

NIJZ je najpomembnejši partner v programih in projektih za krepitev in varovanje zdravja.

NIJZ ponuja zaposlitev v spodbudnem in prijetnem delovnem okolju.

VREDNOTE

Odgovornost: Odgovorno se odzivamo na dejanske potrebe prebivalcev in za doseganje skupnih ciljev uporabljamo z dokazi podprto znanje in najboljše prakse. Za izpolnjevanje našega poslanstva zaposleni ravnamo pošteno, etično in profesionalno. Sprejemamo osebno odgovornost za lastno delo in strokovne odločitve. Vedno in povsod zagovarjamo zdravje prebivalstva.

Medsebojno spoštovanje, sodelovanje in razvoj zaposlenih: Zaposleni se med seboj spoštujemo in sodelujemo ter gradimo ustvarjalno delovno okolje. Spodbujamo interno in eksterno izobraževanje, samoizobraževanje, strokovno rast in razvoj talentov ter nudimo podporo in mentorstvo. Pri razvoju upoštevamo potrebe inštituta in potrebe ter sposobnosti posameznika. Cenimo delo in prispevek vsakega posameznika in vsake stroke. Različna stališča nas bogatijo, izmenjujemo si jih v odprtem dialogu. Različne zamisli in izkušnje nam predstavljajo priložnost za učenje. Kot posamezniki in strokovnjaki vedno iščemo priložnosti za uresničevanje lastnih osebnih in strokovnih ciljev na način, ki je skladen s cilji in strateškimi usmeritvami NIJZ ter v dobrobit javnega zdravja.

Odprtost in preglednost: Zagotavljamo javnost in preglednost poslovanja, ravnanja in odločanja. Odprti smo za sodelovanje in za doseganje ciljev sklepamo partnerstva s posamezniki, strokovnjaki in z odločevalci ter po najboljših močeh izpolnjujemo njihova pričakovanja. Spodbujamo interdisciplinarnost in multidisciplinarnost ter izmenjavo idej in informacij. Prepoznavamo in posredujemo najboljše prakse ter gradimo na prepoznavnosti in ugledu NIJZ doma in v tujini.

Strategija:

V letu 2010 je bil v okviru pravnega prednika NIJZ, Inštituta za varovanje zdravja RS, oblikovan Strateški razvojni načrt 2010–2015 (SRN), ki ga je sprejel svet zavoda in v katerem so opredeljena strateška razvojna področja v tem obdobju in oblikovani strateški cilji ter aktivnosti za doseganje postavljenih ciljev. Do sprejema strateškega razvojnega načrta, ki bo veljal le za NIJZ, bo NIJZ sledil strateškim usmeritvam omenjenega načrta. Konec leta 2014 smo že začeli s pripravami na strategijo NIJZ do leta 2025, ki je bila pripravljena sredi leta 2015.

Strateški cilji:

Strateški cilji so razvidni iz Strateškega razvojnega načrta 2010–2015 (SRN), ki je bil objavljen na www.nijz.si. Realizacija letnih ciljev v povezavi s strateškimi so navedeni v poglavju 4.1.

ZAVOD: Nacionalni inštitut za javno zdravje

Naslov: Trubarjeva 2, Ljubljana

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2017

Odgovorna oseba: prim. prof. dr. Ivan Eržen

POSLOVNO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih predpisuje Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna – Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10:

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika;
2. Dolgoročne cilje posrednega uporabnika, kot izhaja iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oziroma področnih strategij in nacionalnih programov;
3. Letne cilje posrednega uporabnika, zastavljene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela;
4. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upošteva fizične, finančne in opisne kazalce (indikatorje), določene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela po posameznih področjih dejavnosti;
5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela;
6. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let;
7. Oceno gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo oziroma župan in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete poslovanja posrednega uporabnika;
8. Oceno notranjega nadzora javnih financ;
9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj cilji niso bili doseženi. Pojasnila morajo vsebovati seznam ukrepov in terminski načrt za doseganje zastavljenih ciljev in predloge novih ciljev ali ukrepov, če zastavljeni cilji niso izvedljivi;
10. Oceno učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja, predvsem pa na gospodarstvo, socialo, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora;
11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in kadrovske politike in poročilo o investicijskih vlaganjih.

1. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE ZAVODA

a) Zakonske podlage za izvajanje dejavnosti zavodov:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC, 127/06 – ZJZP),
- Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05-UPB2, 15/08-ZPacP, 23/08, 58/08-ZZdrS-E, 77/08-ZDZdr, 40/12-ZUJF, 14/13, 88/16 - ZdZPZD, 64/17),
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C in 47/15 - ZZSDT, 90/15 - ZIJZ-1, 90/15 - ZIUPTD, 61/17 - ZUPŠ, 64/17 - ZZDej-K, 75/17 - ZIUPTD-A),
- Zakon o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06-UPB3, 15/08-ZPacP, 58/08, 107/10-ZPPKZ, 40/12-ZUJF, 88/16 - ZdZPZD, 40/17, 64/17),
- Določila Splošnega dogovora za leto 2017 z aneksi,
- Pogodbe o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2017 z ZZS.

b) Zakonske in druge pravne podlage za pripravo letnega poročila:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-UPB4, 14/13-popr. in 101/13 in 55/15 – ZFisP),
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 (Uradni list RS, št. 80/16, 33/17, 59/17 in 71/17 – ZIPRS1819),
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE),
- Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11),
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 104/10, 104/11),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16 in 75/17),
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15 in 75/17),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15),
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, 46/03),
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 108/13),
- Uredba o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologiji spremljanja njihovega izvajanja za leti 2017 in 2018 (Uradni list RS, št. 84/16),
- Uredba o delovni uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (Uradni list RS, št. 97/09, 41/12),
- Pravilnik o določitvi obsega sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu v javnih zavodih iz pristojnosti Ministrstva za zdravje (Uradni list RS, št. 7/10, 3/13)
- Navodilo v zvezi z razmejitvijo dejavnosti javnih zdravstvenih zavodov na javno službo in tržno dejavnost Ministrstva za zdravje (št. dokumenta 012-11/2011-20 z dne 15. 12. 2010)

a) Interni akti

- Sklep o ustanovitvi Nacionalnega inštituta za javno zdravje št. 01403-27/2013/5 z dne 25. 7. 2013
- Statut NIJZ
- Pravilnik notranji organizaciji Nacionalnega inštituta za javno zdravje
- Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje
- Pravilnik o delovnem času

2. KLJUČNI LETNI CILJI ZAVODA, KI IZHAJAJO IZ STRATEŠKIH CILJEV

V Finančnem načrtu za leto 2017 so bili izpostavljeni naslednji ključni letni cilji:

1. nacionalni implementaciji storitev e-zdravja;
2. analizam kakovosti in dostopnosti zdravstvenega sistema s poudarkom na izboljšanju kakovosti podatkov, ki predstavljajo podlago za ukrepe;
3. krepitvi duševnega zdravja v šolskem okolju;
4. strokovni podpori aktivnostim za izboljšanje ponudbe zdravju koristnih in omejevanja zdravju nekoristnih živil v prehrani, vključno z nadaljevanjem aktivnosti za zmanjševanje uživanja soli;
5. krepitvi zavedanja v javnosti o pozitivnih učinkih cepljenja;
6. aktivnostim na področju preprečevanja odpornosti mikrobov proti zdravilom;
7. izboljšanju komunikacije z javnostmi ob pojavu dogodkov, ki pomenijo čezmejno nevarnost za zdravje prebivalstva;
8. krepitvi informiranosti in osveščenosti prebivalstva o varni pitni vodi ter aktivnostim za povečano dostopnost do nje;
9. razširitvi sodelovanja z lokalnimi skupnostmi pri pripravi ukrepov za izboljšanje kakovosti zunanjega zraka;
10. prenovi smernic za azbest ter pripravi sanacijskih programov za območja, ki so prekomerno obremenjena s škodljivimi snovmi ter
11. poenotenju delovanja strokovnih timov za nenalezljive bolezni in za nalezljive bolezni na območni ravni.

3. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

Postavljene letne cilje smo na NIJZ v veliki meri dosegli. Posameznih nalog na katere so predvsem vplivali zunanji dejavniki pa nismo opravili, večinoma zaradi naloženih drugih nujnih nalog.

3.1. REALIZACIJA LETNIH CILJEV

Poleg izdelkov in dosežkov, ki so opredeljeni v preglednici ključnih izdelkov NIJZ v letu 2017, je treba izpostaviti tudi letne cilje na področju uvajanja sistema kakovosti, ki so usmerjeni v doseg rezultatov, ki so skladni s politiko kakovosti NIJZ. Z uspešnim strokovnim in organizacijskim razvojem bomo vzpostavili, vzdrževali in nadgrajevali sistem vodenja kakovosti, katerega cilji so:

- povečati zadovoljstvo odjemalcev in dobaviteljev na način, ki omogoča razvijanje uspešnega partnerskega sodelovanja s spremljanjem njihovega zadovoljstva;
- doseči večjo učinkovitost in kakovost storitev in izdelkov, ki so rezultat stalnega izboljševanja procesov in procesnih aktivnosti;
- visoka strokovnost in neodvisnost, ki skladno s strateškimi usmeritvami Inštituta prispeva v dobrobit javnega zdravja;
- nadgrajevati ustvarjalno delovno okolje, ki vzpodbuja izboljšave in odgovornosti zaposlenih za sprejete naloge.

Ključni letni cilji	Kazalniki
Zagotovitev preglednosti poslovanja, s posebnim poudarkom na prikazu prihodkov in odhodkov po posameznih vsebinsko in organizacijsko opredeljenih področjih	Preglednice po stroškovnih mestih in stroškovnih nosilcih za vsa področja delovanja NIJZ
Povečanje enakomerne dostopnosti do preventivnih aktivnosti in programov v Sloveniji	Poročila o izvedenih aktivnostih na posameznih OE NIJZ
Uveljavitev tekočega spremljanja izvajanja delovnih nalog na vseh nivojih	Vsaj dva sestanka mesečno z izvajalci posameznih strokovnih nalog
Zagotovitev finančno uravnoteženega poslovanja	Pozitiven rezultat poslovanja v letu 2017
Zagotovitev usposabljanja zaposlenih za bolj uspešno izvajanje nalog	Povečanje števila udeležencev izobraževanj za 30%
Nadgrajevanje ustvarjalnega delovnega okolja, ki vzpodbuja izboljšave in odgovornosti zaposlenih za sprejete naloge	Najmanj dva sestanka timov mesečno
Sprejem Strateškega razvojnega načrta NIJZ do leta 2025	Sprejeti dokument
Povečanje zadovoljstvo odjemalcev in dobaviteljev na način, ki omogoča razvijanje uspešnega partnerskega sodelovanja s spremljanjem njihovega zadovoljstva	Rezultati anket o zadovoljstvu odjemalcev in aktiviranje predlogov ukrepov v primeru, da ocena zadovoljstva pade pod kriterij/oceno. Podatki o reklamacijah s strani dobaviteljev, so pomemben pokazatelj zadovoljstva dobaviteljev

4. REALIZACIJA DELOVNEGA PROGRAMA

4.1. Letni program v okviru izvajanja javne službe v letu 2017

Obrazec 1a: Poročanje o programu javnega zdravja 2017

1. SPREMLJANJE ZDRAVJA IN ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Skladno z Zakonom o zdravstveni dejavnosti je bil NIJZ ustanovljen za izvajanje ključnih nalog, ki izhajajo iz funkcij javnega zdravja, med katerimi na prvem mestu izpostavljamo proučevanje zdravja in zdravstvenega stanja prebivalstva, spremljanje in vrednotenje zdravstvenega varstva, vodenje in upravljanje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva vključno z informacijskimi sistemi, nudenje statističnih in drugih javno dostopnih podatkov s področja zdravstvenega varstva za ponovno uporabo ter spremljanje in proučevanje dejavnikov, ki vplivajo na zdravje z namenom priprave predlogov ukrepov za zgodnje odkrivanje in omilitve njihovega vpliva.

NIJZ je v letu 2017 v skladu s svojimi zakonskimi podlagami vodil nacionalne zbirke podatkov o zdravju in zdravstvenem varstvu ter jih uporabljal za analize in raziskave na področju javnega zdravja, ki so potrebne za delovanje sistema zdravstvenega varstva, določanje prednostnih ukrepov za izboljševanje zdravja prebivalstva, izpolnjevanje mednarodnih obvez države glede izmenjave zdravstvenih podatkov ter druge namene uporabe.

NIJZ je skladno z načrti zagotavljal informacijsko podporo zbiranju podatkov ter upravljal z rešitvami oz. storitvami eZdravja s ciljem njihove čim hitrejše in učinkovitejše nacionalne implementacije. Rešitve eZdravja bodo omogočale hitrejšo in bolj enostavno izmenjavo podatkov med izvajalci zdravstvene dejavnosti in drugimi uporabniki podatkov ter s tem zagotavljal tudi številne koristi za paciente. Zbrane podatke je NIJZ pripravljala in javno objavljala na način, da je zagotovljeno varovanje osebnih podatkov.

Z analizami podatkov o zdravju in zdravstvenem varstvu je NIJZ oblikoval informacije, ki so nujno potrebne tako za snovalce zdravstvene politike in strokovno javnost za postavljanje prednostnih nalog kot tudi za posameznike, da jim pomagajo sprejemati prave odločitve za izboljšanje zdravja. NIJZ je pri tem uporabljal svoje zbirke podatkov ter podatke iz drugih virov, tako da je zagotovljena osvetlitev problematike z različnih vidikov.

Analize zdravja

Tudi v letu 2017 smo posebno pozornost namenjali spremljanju zdravja populacije in zagotavljanju kakovostnih podatkov, izdelavi analiz in interpretacij o zdravju in dejavnikih, ki vplivajo na zdravje ter pripravi strokovnih podlag za uveljavljanje sprememb, ki pozitivno vplivajo na zdravje. Sodelujemo pri izvajanju strategij in akcijskih načrtov in sicer: Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025, »Skupaj za družbo zdravja«, Resolucijo o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015-2025, »Dober tek Slovenija«, Nacionalni program za obvladovanje sladkorne bolezni, Strategijo RS za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem, Strategijo preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV/AIDS, Nacionalni program na področju prepovedanih drog, Državni načrt za obvladovanje raka ter druge.

V nadaljevanju povzemamo potek dela v letu 2017 glede ključnih nalog oz. izdelkov, ki smo jih v programu dela posebej izpostavili. Poleg navedenih izdelkov so potekale številne druge aktivnosti na različnih področjih, vključno s komunikacijo z mediji in drugimi javnostmi, pripravljali smo strokovne podlage, analize in poročila o zdravju in dejavnikih, ki vplivajo na zdravje za različne deležnike, predvsem na zahtevo Ministrstva za

zdravje, Svetovne zdravstvene organizacije itd. Aktivno smo sodelovali tudi na številnih nacionalnih dogodkih in strokovnih konferencah.

V letu 2017 smo zaključili s pripravo publikacije **Neenakosti v zdravju**, ki je druga v seriji celovitih publikacij za spremljanje neenakosti v Sloveniji. V tokratni publikaciji smo skušali analizirati stanje v zdravju in dejavnikih tveganja za zdravje pred socialno-ekonomsko krizo in po njej. Zaradi časa, ki je potreben, da se različni škodljivi vplivi dejansko izrazijo v zdravstvenih izidih, smo skušali večji poudarek dati na dejavnike tveganja za zdravje in izide, kjer so pričakovane spremembe hitreje vidne, vendar je zajeto obdobje še vedno relativno kratko, zato bomo take analize načrtovali tudi v prihodnje, kar nam nalaga tudi Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva. Uporabili smo tudi drugačen metodološki pristop za analitiko osnovan na individualnih podatkih, kjer smo naleteli na nove izzive. Izdaja dokončne oblikovane publikacije je predvidena v prvi četrtini leta 2018, ko načrtujemo tudi medijske aktivnosti. Zamik pri dokončanju publikacije je posledica dodatnih zapletov pri novih metodoloških pristopih in pri sodelovanju drugih sektorjev, ki smo jih povabili k sodelovanju s komentarji.

V aprilu 2017 smo pripravili novo izdajo izdelkov **Zdravje v občini**, ki so dostopni na: <http://obcine.nijz.si/Default.aspx?leto=2017>. S sodelavci na območnih enotah smo skušali s posredovanjem izdelkov direktno na občine ter različnimi predstavitvami predstaviti izdelke in njihovo uporabnost tudi lokalni skupnosti (občine, zdravstveni domovi, drugi deležniki). Po lanski izdaji so nekatere občine stopile v kontakt z našimi sodelavci z območnih enot ter se dogovorili za pripravo strateških dokumentov na področju zdravja. Odziv javnosti na letošnjo izdajo je bil velik in spodbuden, izvedli smo tudi anketo med specifičnimi uporabniki (lokalnimi odločevalci) V nadaljevanju leta smo nadaljevali s pripravami za prihodnjo izdajo, ki je predvidena v aprilu 2018. V letu 2017 smo pričeli tudi z razvojem izdelkov »**Zdravje v regiji**«, ki jih bomo zaključili v letu 2018 in so planirani kot vsakoletni izdelki. Zdravje v regiji bo zajemalo več podatkov, ki so vezani na mrežo zdravstvenih storitev, podajalo pa bo tudi ključne podatke o zdravstvenem stanju na nivoju regije. Pri razvoju sodelujejo tudi sodelavci z OE, ki bodo ključni tudi za uporabo in diseminacijo izdelkov.

Na področju uresničevanja Nacionalnega programa obvladovanja sladkorne bolezni (NPOSB) nadaljujemo s sodelovanjem v Koordinativni skupini za obvladovanje sladkorne bolezni. V prvi polovici leta je bil pripravljen osnutek dokumenta za predlog nacionalnega niza kazalnikov OSB z možnimi viri podatkov, ki služi kot gradivo novonastale skupine za kazalnike na državnem nivoju v kateri aktivno sodelujemo. Sodelovali smo pri pripravi predloga za vzpostavitev zbiranja podatkov presejalnega programa diabetične retinopatije in dopolnjevanju metodologije spremljanja posegov in amputacij. Pripravljali smo tudi poročilo o bremenu sladkorne bolezni, ki bo vsebovalo novejšo in dopolnjene podatke ter letno poročilo o spremljanju sladkorne bolezni, oba dokumenta zaradi drugih nalog različnih sodelavcev nista še zaključena in bosta zaključena v letu 2018. Za osveščanje javnosti o razsežnosti sladkorne bolezni smo skrbeli za kontinuirano komuniciranje z javnostmi.

Na področju prepovedanih drog smo v začetku leta izdali slovensko verzijo **Poročila o prepovedanih drogah** za leto 2016, ki je dostopna na: <http://www.nijz.si/sl/publikacije/stanje-na-podrocju-prepovedanih-drog-v-sloveniji-2016>. Nacionalno poročilo o prepovedanih drogah za leto 2017 (angleška različica) je zaključeno, razen knjige, ki jo pripravlja policija, saj njihovih podatkov še nismo prejeli, ker prenavljajo bazo podatkov. V pripravi je slovensko poročilo, ki bo izdano v prvi polovici leta 2018. Na področju drog smo se udeleževali vseh sestankov in srečanj s strani EMCDDA, kjer so bila podana tudi priporočila in izhodišča za nadgradnjo spremljanja na področju drog. Ugotovitve s področja prepovedanih drog smo predstavljali na več strokovnih srečanjih.

Objavljena je bila monografija »**Uporaba prepovedanih drog, tobaka in alkohola med obsojenimi osebami v Sloveniji**«, ki prikazuje podatke izvedene ankete iz leta 2015. Publikacija je dostopna na: <http://www.nijz.si/sl/publikacije/uporaba-prepovedanih-drog-tobaka-in-alkohola-med-obsojenimi-osebami-v-sloveniji>. Namen publikacije je prikazati razširjenost tveganih vedenj med zaprtimi osebami v

slovenskih zaporih, spodbuditi razpravo o ustreznosti obstoječih ukrepov in programov preprečevanja in zmanjševanja tveganjih vedenj v teh okoljih in spodbuditi nadaljnje raziskovanje na tem področju.

Anketa o alkoholu, tobaku in drogah, ki bo na nacionalnem vzorcu izvedena drugič izvedena v letu 2018, je bila v letu 2017 pilotno preizkušena, dopolnjen je bil vprašalnik, pripravljena podporna gradiva in pripravljen vzročni model.

Iz podatkov raziskave HBSC smo pripravili analizo o souporabi vsaj dveh psihoaktivnih snovi (tobaka, alkohola in konoplje) med mladostniki, publikacija bo zaključena v prvi polovici 2018.

Na področju **tobaka** smo v letu 2017 zbirali in posredovali podatke o vsebnosti tobačnih izdelkov Evropski Komisiji. Sodelovali smo pri osnutku nabora diagnoz za izračun stroškov zaradi obolevnosti in umrljivosti zaradi tobaka, preračun bo zaključen v letu 2018. Prav tako bo v letu 2018 zaključena naloga na področju umrljivosti zaradi tobaka, kjer bomo primerjali dve različni metodi preračunov, ki smo jih na podlagi strokovne literature in možnosti zaradi dostopnosti podatkov izbrali v letu 2017.

Zaključeno in objavljeno je bilo poročilo »**Poraba alkohola in zdravstveni kazalniki tvegane in škodljive rabe alkohola: Slovenija, 2015**«, ki vsebuje tako podatke o porabi alkohola kot o bolnišničnih obravnavah in umrljivosti zaradi alkohola neposredno pripisljivih vzrokov. Poročilo, ki je pomembno prispevalo k strokovnim osnovam za zagovarjanje ukrepov na področju alkohola ob predlogu spremembe zakonodaje je dostopno na: <http://www.nijz.si/sl/publikacije/poraba-alkohola-in-zdravstveni-kazalniki-tvegane-in-skodljive-rabe-alkohola-slovenija-0>

Publikacija, ki bo temeljila na podatkih raziskave **Z zdravjem povezan vedenjski slog odraslih** izvedene v letu 2016 in bo namenjena najširšemu krogu bralcev je v zaključnih fazah priprave, potrebno je še lektoriranje in oblikovanje. Objava izsledkov je predviden v prvi četrtini leta 2018.

Priprava publikacije **Duševno zdravje otrok in mladostnikov**, ki bo prikazovala podatke iz HBSC raziskave, drugih raziskav s področja duševnega zdravja in rutinskih zbirk podatkov, se je pričela že v letu 2016. Zaradi težav s podatki je bila potrebna revizija in delna ponovitev dosedanjega dela. Predvsem so bili zapleti pri podatkih o mreži izvajalcev, zaradi obsežnosti publikacije so bili tudi postopki recenzije dolgi, kar je prispevalo k zamudi. Publikacija je sedaj vsebinsko zaključena in je v fazi lektoriranja in oblikovanja. Predviden izid je v prvi polovici leta 2018.

Na NIJZ deluje tudi skupina za proučevanje **maternalne umrljivosti**, ki je v letu 2017 nadaljevala s sprotnim delom z zbiranjem dokumentacije in obravnavo novih primerov za zadnja leta. V letu 2017 je skupina pripravila tudi triletno poročilo o maternalni umrljivosti. Končno poročilo bo potrjeno na prihodnjem delovnem srečanju in bo potem posredovano na MZ in predstavljeno na pristojnih RSK.

Na področju reproduktivnega zdravja so bili pripravljene in predstavljene strokovni prispevki s področja zagotavljanje kakovosti podatkov v Perinatalnem informacijskem sistemu RS, priprava analize kazalnikov kakovosti za porodništvo in zasnovana ter izvedena raziskava "Trenutne prakse svetovanja opuščanja kajenja in rabe alkohola med nosečnostjo pri osebnih ginekologih v Sloveniji".

Za podporo izvajanju **Resolucije o nacionalnem programu prehrane in telesne dejavnosti za zdravje 2015-2025** »Dober tek Slovenija« in akcijskega načrta 2016-2018, smo sodelovali na različnih dogodkih na nacionalni in mednarodni ravni. V skladu z načrtom izvajamo tudi naloge v zvezi z Zakonom o šolski prehrani in Pravilnikom o študentski prehrani ter shemo šolskega sadja in zelenjave ter tradicionalnega slovenskega zajtrka. Izvedeni so bili strokovni pregledi VIZ ter izdelana strokovna mnenja. Zaključeno in objavljeno je bilo poročilo »Strokovno spremljanje prehrane s svetovanjem VIZ v letu 2016«, ki je dostopno na: <http://www.nijz.si/sl/publikacije/strokovno-spremljanje-prehrane-s-svetovanjem-v-vzgojno-izobrazevalnih-zavodih-v-letu-1>. V zaključni fazi so tudi prenovljene strokovne usmeritve (smernice) za zdravo prehranjevanje v VIZ, ki bodo januarja 2018 posredovane v usklajevanje na MIZŠ. Zaključeno je tudi daljše in

krajše »Poročilo o vrednotenju Sheme šolskega sadja in zelenjave v Sloveniji za obdobje petih šolskih let od 2011/2012 do 2015/2016«, ki je dostopno na: <https://ec.europa.eu/agriculture/sfs/eu-countries/slovenia>. V povezavi z nadaljnjim spremljanjem Šolske sheme sadja smo pripravili novo metodologijo in vprašalnike za letno evalvacijo, sodelovali smo pri pripravi Strategije za izvajanje Šolske sheme za 6-letno obdobje 2017/18 - 2022/23, ki je objavljena na: [http://www.shemasolskegasadja.si/uploads/datoteke/Strategija-%C5%A0S_2017-2022_objava\(4\).pdf](http://www.shemasolskegasadja.si/uploads/datoteke/Strategija-%C5%A0S_2017-2022_objava(4).pdf).

Delo na projektu EU Meni, kjer pridobivamo nacionalne podatke o prehranskih navadah, prehranskih vnosih in zaužitih količinah posameznih živil pri posameznih skupinah prebivalcev, poteka v skladu s projektnim načrtom in se bo zaključil v prvem delu leta 2018.

Aktivno smo sodelovali v nacionalnih in mednarodnih delovnih skupinah na področju prehrane, reformulacije živil, trženja nezdravih produktov otrokom. Na področju digitalnega trženja smo v sodelovanju s SZO organizirali delavnico z mednarodni udeležbo, vključili pa smo podatke o posnetku stanja v Sloveniji s področja prehrane, tobaka, alkohola in nekemičnih odvisnosti (gaming, gambling) Več informacij na: <http://www.nijz.si/sl/niph-slovenia-nijz-and-who-workshop-on-digital-marketing-to-children-0>.

Publikacija »Politike, ukrepi in programi za **preprečevanje poškodb otrok in mladostnikov**«, katere priprava je potekala že v letu 2016, je bila zaključena v začetku leta 2017. Objavljena publikacija, ki smo jo posredovali tudi številnim deležnikom, je dostopna na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/imenik_politik_ukrepov_otroci_in_mladostniki_2017_obl_1.pdf. V teku je nova analiza Poškodb otrok in mladostnikov v Sloveniji, katere zaključek smo predvidevali že v letu 2017, vendar se je priprava publikacije zaradi drugih prioritetenih nalog, razširitve vsebine in sodelovanja z zunanjimi sodelavci nekoliko zavlekla. Predviden izid publikacije je v prvi polovici leta 2018.

V letošnjem letu smo tudi zaključili in objavili monografijo »Priprava programov promocije zdravja po korakih in evalvacija«, ki opisuje sedem osnovnih korakov za pripravo promocijskih programov in osnovne opise tipov evalvacij. Publikacija je dostopna na: <http://www.nijz.si/sl/publikacije/priprava-programov-promocije-zdravja-po-korakih-in-evalvacija>.

Poleg objavljenih poglobljenih analiz javnozdravstvenih podatkov smo pripravljali strokovne podlage, analize in poročila o zdravju in dejavnikih, ki vplivajo na zdravje za različne deležnike, predvsem na zahtevo Ministrstva za zdravje ter glede na potrebe mednarodnih organizacij.

Analiziranje zdravstvenega varstva

Na področju analiziranja zdravstvenega varstva smo se v letu 2017 zavezali k delu na področju zdravstvenega sistema, in sicer k pripravi načinov spremljanja Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva, načrtovanje kadrov v zdravstvu (doktorjev medicine in medicinskih sester), vsebinskih podlag za analiziranje bolnišničnih obravnav, kadrov in patronažno dejavnost, poročilo o kazalnikih kakovosti v slovenskih bolnišnicah, ekonomsko vrednotenje bremena bolezni ter za razvoj področja farmakoekonomike na NIJZ.

V letu 2017 smo po sprejetju **Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016-2025** sodelovali z Ministrstvom za zdravje pri aktivnostih za uvajanje Resolucije v praksi in zagotavljali vsebinsko ter podatkovno podporo nekaterim elementom, potrebnim za to uvajanje. Oblikovali smo podlage za dve prioritetni nalogi, ki izhajata iz Resolucije, in sicer razvoj meril in kriterijev za mrežo javne zdravstvene službe ter razvoj področja vrednotenja učinkovitosti zdravstvenega sistema (angl. HSPA – Health System Performance Assessment). V skladu s to zavezo smo skupaj z MZ pripravili vse konkretne vsebinske podlage za razpis EU za posebno financiranje v sklopu mehanizma SRSS. Razpis je bil objavljen julija 2017. Poleg tega smo prej nenačrtovano sodelovali v sklopu dela in vodenja delovnih skupin za oceno funkcij javnega zdravja v Sloveniji.

Posebna tema, ki je že vrsto let zelo pereča, je razvoj **projekcij kadra**, posebno za najbolj pomembne poklice. Obravnavali smo kakovost podatkov glede zajema specialistov in specializantov kliničnih specialnosti ter končne priprave na uvedbo novega Registra izvajalcev in zdravstvenih delavcev. Posebno pozornost smo namenili tudi analizi metodologije spremljanja umrljivosti zdravnikov, zobozdravnikov, medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Omenjeni izdelki predstavljajo osnovo za pripravo bolj celovitih projekcij in ocen potreb po kadru, posebno po doktorjih medicine in diplomiranih medicinskih sestrah. Ključne aktivnosti so zajemale delo pri pripravi podlag in za začetek projekta SRSS namenjenega podlagam za oblikovanje meril za kvantitativno in geografsko razporeditev izvajalcev zdravstvene dejavnosti.

Na področju **farmakoekonomike** smo pripravili za Zdravstveni statistični letopis poglavje 7, ki je namenjeno ambulantno predpisanim zdravilom. Poleg tega smo pripravili in objavili publikacijo *Poraba zdravil v Sloveniji v letu 2016* (Ur.: *Kostnapfel Rihtar T, Albreht T*): <http://www.nijz.si/sl/publikacije/poraba-zdravil-v-sloveniji-v-letu-2016>. Med ostalimi nalogami izpostavljam:

- Sodelovanje pri pripravi OECD vprašalnika *Health data 2017* za področje porabe zdravil.
- Sodelovanje pri pripravi OECD vprašalnika za MZ: *Predlog ukrepov za bolj racionalno in odgovorno rabo zdravil*.
- Dogovore za vzpostavitev spremljanja porabe bolnišničnih zdravil z MZ in UKC; priprava uradne prošnje za podatke UKC o bolnišnični porabi zdravil, predhodno usklajenega z Lekarno UKC.
- Podano pobuda za spremembo metodoloških navodil - spremljanje bolnišničnih obravnav (SBO) (65: oznaka zdravila, 66: osnovna enota za aplikacijo, 67: količina zdravila, ki je bila dejansko uporabljena) – podatki se spremenijo v obvezne.
- Pričetek priprave analize porabe bolnišničnih zdravil, podatki pridobljeni iz 23 bolnišnic (preko MZ);

V okviru naloge vsebinskih **analiz bolnišničnih obravnav** smo pripravili dve obsežnejši analizi, in sicer:

- a) pregled nekaterih obdelav in dodatna obdelava izbranih podatkov o rehabilitacijskih obravnavah za leto 2016 pred objavo podatkovne baze
- b) pregled literature in poskusne obdelave podatkov o bolnišničnih obravnavah glede problematike amputacij v letih 2011-2015.

Poleg naštetega je potekala tudi podpora delu ZPC, različnim delovnim skupinam in posameznikom pri strokovnih in metodoloških vprašanjih, sodelovanje pri razjasnjevanju stališč glede poročanih podatkov in izdelava nekaterih navodil, pregled različnih podatkov, predvsem o bolnišničnih obravnavah (BO) in obravnavah na rehabilitaciji (RO), mnenja in odgovori na različna vprašanja, glede na aktualno problematiko:

- priprava seznama postopkov o operacijah prostate v zvezi s poizvedbo MZ glede robotskih operacij
- priprava odgovora na vprašanje glede razjasnitve ležalne dobe pri hospitalizacijah zaradi duševnih in vedenjskih motenj v starosti do 19 let (za NIJZ)
- priprava odgovora na vprašanje glede narcistične osebnostne motnje (za NIJZ in zunanje)
- priprava odgovora na vprašanje ZPC glede nekaterih podatkov, ki smo jih poročali za OECD
- sodelovanje pri pripravi odgovorov na vprašanja diabetologov glede poizvedbe o problematiki amputacij
- priprava odgovora na vprašanje iz ZPC glede zadnjih podatkov o številu bolnišničnih obravnav pacientov s sladkorno boleznijo zaradi amputacije noge
- priprava analize bolnišničnih obravnav na osnovi posebne 5-letne baze podatkov
- analiza podatkov o zdravilih v SBO zapisih
- priprava predloga za dopolnitev definicij za nova Metodološka navodila SZBO
- priprava uvoda in komentarjev, sodelovanje pri dokončanju in oblikovanju poglavja o rehabilitacijskih obravnavah za ZSL 2015 in za 2016

http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/publikacije/letopisi/6.3_rehabilitacija_2015.pdf

Zaradi prerazporejanja kadra in delovnih nalog v sklopu spremenjenih prioritiet Ministrstva za zdravje smo pripravo 12-letne analize o bolnišničnih obravnavah prestavili na leto 2019.

V letu 2017 smo opravili izračune **kazalnikov kakovosti**, ki so v pristojnosti NIJZ in izhajajo iz obveznosti izvajalcev opredeljene v Splošnem dogovoru za leto 2015 in se nanašajo na leto 2015. Prav tako smo v letu 2017 pripravili interpretacije kazalnikov, ki se nanašajo na področje nalezljive bolezni in reproduktivnega zdravja žensk in otrok. Opravljeni izračuni bodo umeščeni v poročilo o kazalnikih kakovosti za leto 2014 in 2015, ki je še v pripravi. Poročilo bo pripravljeno po vzoru predhodnih poročil za leta 2011 in 2012-2013. Na NIJZ moramo še zaključiti priprave vizualizacij za nekatere kazalnike kakovosti, ki bodo nato omogočile dokončno oblikovanje poročila. Končni izdelek bo rezultat skupnih naporov Ministrstva za zdravje in NIJZ in bo po presoji Ministrstva, objavljeno na njihovi spletni strani.

Na žalost nismo uspeli dokončati priprave vseh gradiv za poročilo o kazalnikih kakovosti, kot je bilo pričakovano. Razlog za to leži predvsem v nepredvidena projekta priprave HSPA poročila, EPHOs analize in delo na šifrantu VZS, ki je bistveno presehalo pričakovanja. Načrtujemo, da bo poročilo o kazalnikih kakovosti pripravljeno do konca februarja 2018.

V prvi polovici leta 2017 so bile na področju kadrovske zasedenosti v **patronažni zdravstveni dejavnosti** pripravljene naslednje analize:

1. Patronažno zdravstveno varstvo Slovenije in predlogi za spremembe,
2. Gibanje zaposlenih v patronažnem varstvu Slovenije od leta 2010 do leta 2015,
3. Zaposleni v patronažnem zdravstvenem varstvu Slovenije leta 2015,
4. Zaposleni v patronažnem zdravstvenem varstvu Slovenije leta 2014,
5. Patronažna dejavnost v obdobju od leta 1999 do 2013.

V pripravi je posnetek kadrovske mreže na podlagi vrste zdravstvene dejavnosti 510 (patronažno zdravstveno varstvo) na podlagi podatkov iz baze BPI NIJZ 16. Za potrebe UMAR pa je bila izvedena tudi telefonska anketa o tedenski, časovni obremenjenosti patronažne medicinske sestre zaradi izvajanja dolgotrajne zdravstvene nega v okviru patronažne zdravstvene dejavnosti.

V letu 2017 so bili pripravljene tudi **ekonomski izračuni neposrednih in posrednih stroškov bremena alkohola** v Sloveniji, in sicer za leta 2012, 2013 in 2014. Omenjeni podatki so priloga temu poročilu. Posodobljeno poročilo je v pripravi. V posodobljenem poročilu o ekonomskih posledicah tvegane in škodljivega pitja alkohola v Sloveniji z opisom metodologije bodo vključeni tudi podatki ZPIZ o predčasnih upokojitvah ter iz tega izračunani stroški izgubljenega prihodka ter projekcije gibanja izgube dohodka za moške in ženske do leta 2050 (ugotavlja se kakšen je neto učinek na gospodarstvo). V mailu pripinjam tabelo vseh končnih izračunov, kot je bila pripravljena za obdobje 2012-2014.

Posodobljeno poročilo za obdobje 2015-2017 pa bo objavljeno na spletu konec junija 2018, ker podatki za leto 2017 še niso dostopni.

Izračun stroškov za tobak še poteka. Potrebno je pridobiti pripisljive deleže za slovenski prostor. V pripravi je sledeče:

-za umrljivost zaradi tobaka se pripravlja natančen potek izračunov za dve metodi in sicer CDC in Peto; Preučitev obeh metod je ključna za nadaljnje delo, WHO uporablja Peto metodo, na osnovi raziskave EHIS pa se bo najverjetneje uporabljajo CDC metodo

Preučuje se CDC metodo in algoritem izračunov. Ko bo to pripravljeno in izračunani pripisljivi deleži, bo mogoč izračun stroškov oz. bremena za tobak. Za kvalitetno analizo bo potrebno vključiti zunanje eksperte, ki se dnevno ukvarjajo s tem področjem.

Zagotavljanje in diseminacija podatkov ter informacij

Sistem zagotavljanja podatkov vključuje zajem, kontrolo, shranjevanje, analiziranje, posredovanje in uporabo podatkov. NIJZ skrbi za zbirke podatkov, ki so določene v Zakonu o zbirkah podatkov na področju zdravstvenega varstva in nekaterih drugih zakonih s tega področja. Pri tem zagotavlja varstvo osebnih podatkov na eni strani in dosegljivost statističnih prikazov na drugi strani. Pomembne javno zdravstvene podatke prikazuje na svoji spletni strani, pripravlja pa tudi poročila različnim uporabnikom, med drugim tudi statističnemu uradu Evropske unije (Eurostat) in mednarodnim organizacijam.

NIJZ skrbi za klasifikacije in šifrante ter pripravlja definicije za zdravstveni informacijski sistem. Uvaja tudi nove metodologije za spremljanje zdravja in zagotavljanje ključnih indikatorjev na področju javnega zdravja. Na mednarodni ravni deluje v ekspertnih skupinah za spremljanje indikatorjev na področju javnega zdravja.

NIJZ je v letu 2017 zaključeval letne podatkovne zbirke, večinoma za leto 2016 in sprotno obdeloval podatke za leto 2017, izvajal koordinacijo in izobraževanje poročevalcev (obveščanje in uvajanje poročevalcev o spremembah in dopolnitvah obrazcev ter Metodoloških navodil za zajem podatkov v letu 2017), usklajeval podatke med posameznimi zbirkami, urejal pripadajočo dokumentacijo; ter pripravljali različne tipe baz za leto 2016 glede na življenjski cikel: o bolniškem staležu, zdravstveni vzgoji, sterilizacijah in umetnih osemenitvah, zobozdravstveni dejavnosti, izvajalcih zdravstvene dejavnosti, umrlih osebah, uživalcih prepovedanih drog, sterilizaciji, poročilu o delu komisije I. in II. stopnje za UPN in sterilizacijo, materinskih šolah, o patronažnem zdravstvenem varstvu, zunajbolnišničnih obravnavah, porodih in rojstvih, fetalnih smrtih, uporabi materničnih vložkov, rabi kontracepcije, vse skladno z zakonom, ki ureja področje zbirk podatkov na področju zdravstvenega varstva. Med rednimi poročili, ki smo jih pripravljali, so bila tudi mesečna poročila o čakalnih dobah. V letošnjem letu je bila ena od prioritarnih nalog priprava poročila o čakalnih dobah na podlagi e-naročanja. Datum uvedbe e-napotnice je bil predstavljen na 10.4. Podatki iz e-naročanja še niso bili popolni, zato je bila sprejeta odločitev, da se še vedno vzporedno vodi NaČas. Osutek novega poročila je pripravljen, vendar zaradi neustreznih podatkov še neuporaben. Hkrati aktivno sodelujemo pri vzpostavitvi boljše kakovosti podatkov pri izvajalcih.

V letu 2017 smo nadaljevali z aktivnostmi za vpeljavo **spremljanja zunajbolnišničnih obravnav (SZBO)**, kjer se je kot glavna ovira izkazalo financiranje nadgradnje rešitev pri izvajalcih. V letu 2017 so zato aktivnosti tekle zlasti v smeri pridobitve ustreznih finančnih sredstev za financiranje omenjenega dela in priprave ustrezne dokumentacije za to.

V letu 2016 smo izvedli anketo **Z zdravjem povezan življenjski slog 2016 (CINDI 2016)**: v prvi polovici leta 2017 smo prečistili podatke, jih ustrezno statistično obdelali (imputacije, uteževanje) ter pripravili sumarnik, ki je izhodišče za nadaljnje analize podatkov in pripravo publikacije. V drugi polovici leta 2017 so bile izvedene nadaljnje analize za pripravo publikacije, ki je bila ob koncu leta pripravljena v končnem osnutku, izšla pa bo v prvem tromesečju 2018. V drugi polovici leta 2017 je bila izvedena pilotna raziskava **Ankete o tobaku, alkoholu in drugih drogah (ATADD-p 2017)** kot priprava na glavno anketo ATADD, ki bo izvedena v letu 2018. Hkrati so potekale priprave za izvedbo petega vala terenske faze raziskave **Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju (HBSC 2018)**. Pripravljena je bila spletna anketa za učence/ dijake, izvedeno pilotno testiranje spletne ankete na izbranih osnovnih in srednjih šolah ter pripravljen vzorec razredov/ oddelkov osnovnih in srednjih šol, ki bodo vključeni v izvedbo v februarju 2018.

Na spletnih straneh NIJZ je bil konec leta 2017 objavljen vsebinsko ter organizacijsko **prenovljen NIJZ podatkovni portal**¹. Podatki so po prenovi razporejeni v osem področij, kar zagotavlja lažje iskanje in boljše

¹ <https://podatki.nijz.si/>

preglednost nad objavljenimi podatki; zdravstveno stanje prebivalstva, determinante zdravja, preventivni programi, zdravstveno varstvo, viri v zdravstvu, zdravila, izdatki in viri zdravstvenega varstva, prikazi po občinah. Glavno novost predstavlja objava novih vsebin Ankete o zdravju in zdravstvenem varstvu, ki so bile do sedaj objavljane v več različnih publikacijah ali na mednarodnih podatkovnih portalih. Glavni namen ankete je ugotoviti, kakšno je zdravstveno stanje prebivalcev (samoocena zdravja, psihičnega blagostanja, kroničnih obolenj, oviranosti, socialna mreža, socialna opora, ipd.) kako pogosto uporabljajo različne zdravstvene storitve (obiski pri zdravniku ter drugih, tudi alternativnih, strokovnjakov in terapevtih, uporaba storitev na domu, razlogi za neizpolnjene potrebe po zdravstvenem varstvu, ipd.) in kakšen je življenjski slog, povezan z zdravjem (Indeks telesne mase, telesna aktivnost, prehrana, uporaba tobaka izdelkov, tvegano pitje alkohola, ipd.). Novost predstavlja tudi objava Kazalnikov zdravja na ravni občin v PC-Axis formatu, kot so prikazani in tudi podrobneje interpretirani na spletni strani Zdravje v občini², pri čemer uporabniki lahko lažje in hitreje poizvedujejo po podatkih za posamezne občine ali skupine občin.

Posredovanje podatkov mednarodnim organizacijam ter uporabnikom, ki želijo po meri pripravljene podatke, je pomemben del celotne diseminacije podatkov in informacij. V letu 2017 je bilo preko poštnega predala edamis@nijz.si prejetih več zahtevkov. Najobsežnejši del so predstavljali 4 obsežni mednarodni vprašalniki, ki z dodatnimi vprašanji in poizvedbami in pripravo dodatnih pojasnil in potrditvijo podatkov/kazalnikov, običajno predstavljajo trimesečno korespondenco z mednarodnimi organizacijami in medsebojno koordinacijo več različnih organizacij znotraj Slovenije (SURS, ONKO, ZZS, URSVS, MZ, IRSSV, Zdravniška zbornica, Združenje zavarovalnic ...) in NIJZ, natančneje:

- OECD Health data 2017 Questionnaire,
- 2017 OECD/Eurostat/WHO-Europe Joint Questionnaire on Non-Monetary Health Care Statistics,
- HCQI Data Collection 2016-17 (OECD kazalniki kakovosti) ter
- vprašalnik European health for all database 2017 iz Svetovne zdravstvene organizacije.

V jeseni smo z Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) sodelovali pri pregledu in pri promociji (z izjavo za medije) mednarodno zelo odmevne publikacije Health at a Glance 2017, ki povzema celoten spekter podatkov (objavljenih na OECD podatkovnem portalu ter drugih mednarodnih inštitucijah) in sodelovali pri pregledu podatkov za izračun kompozitnega kazalnika Euro Health Consumer Index 2017 za Slovenijo, ki ga pripravlja organizacija Health Consumer Powerhouse, Ltd.).

V koordinaciji Statističnega urada RS so bili izpolnjeni podatki za vprašalnik ILO (International Labour Office) ter pripravljene kazalniki – metodološki listi in preverjeni ter posredovani dodatni podatki za predlagane kazalnike. Enako, kot v preteklem letu, je NIJZ sodeloval pri pripravi redne letne publikacije Statističnega urada RS, t.i. Statopis, s podatki in vsebinskimi komentarji za poglavje Zdravje.

Na Eurostat so bile v skladu z uredbami Evropske komisije oddani podatki za Causes of Death, Accidents at work (ESAW) ter Ankete). Prvič so bili na Eurostat oddani podatki o zdravju in zdravstvenem varstvu 2017 (EHIS) in o poklicnih boleznih za leta 2013-2015.

Prav tako smo podprli Ministrstvo za zdravje RS pri pregledu in pripravi podatkov za anketo 2017 Country Survey on Capacity and Response to Noncommunicable Diseases (NCD), ter nudili pomoč pri posredovanju podatkov za pripravo Proračuna 2017 in 2018. Hkrati so z Ministrstva predlagali NIJZ kot koordinatorja za tri vsebinska področja Svetovne zdravstvene organizacije – WHO; Mental Health Atlas, Child mortality estimates trend series ter life expectancy and causes of death.

Prav tako smo podprli Ministrstvo za zdravje RS pri pregledu in pripravi podatkov za anketo 2017 Country Survey on Capacity and Response to Noncommunicable Diseases (NCD), ter nudili pomoč pri posredovanju

² <http://obcine.nijz.si/>

podatkov za pripravo Proračuna 2017 in 2018. Hkrati so z Ministrstva predlagali NIJZ kot koordinatorja za dve področji - WHO Mental Health Atlas 2017 ter Country consultation on UN IGME Child mortality estimates trend series to 2016, kjer smo v ZPC sodelovali pri pripravi podatkov za obsežni anketi, ki sta združevali več različnih podatkovnih in anketnih zbirk.

S strani uporabnikov, ki so želeli po meri pripravljene podatke (tj. nadgradnja podatkov, ki so že objavljeni na portalu), smo v letu 2017, preko poštnega naslova statisticna.pisarna@nijz.si prejeli 254 povpraševanj. 183 zahtevkov (72%) je rešenih, ostali (71 zahtevkov – 28%) so še v pripravi, ali pa se naročniki niso odločili za naročilo in tega niso sporočili (naročilnica ni bila potrjena). Znesek storitev, za katere smo že izdali račune je znašal približno 10.000 EUR (brez DDV).

Pomembno diseminacijsko orodje so tudi publikacije podatkov, krovno publikacijo pa predstavlja Zdravstveni statistični letopis, ki prinaša informacije in podatke z različnih področij zdravja in zdravstvenega varstva. Publikacija za leto 2017 je trenutno še v zaključni fazi priprave, objava pa je predvidena v spomladanskem času 2018.

NIJZ deluje tudi kot pooblaščen izvajalec v sistemu državne statistike za področje zdravja, zdravstvenega varstva in varstva pri delu. NIJZ tu uspešno izvaja naloge, kot so v soglasju s SURS definirane v vsakokratnem letnem programu statističnih raziskovanj, o čemer tudi poroča skupaj z drugimi izvajalci v sistemu državne statistike v Poročilu o izvajanju Letnega programa statističnih raziskovanj (glej <http://www.stat.si/StatWeb/LegislationAndDocuments/StatSurveys>).

Razvoj novih IS

V letu 2017 se je zgodil pomemben preboj na področju nacionalne implementacije rešitev eZdravja. Kljub različnim težavam na posameznih področjih, se rešitve eZdravja vse bolj uveljavljajo v vsakodnevem poslovanju slovenskega zdravstvenega sistema, kar potrjujejo tudi podatki v zadnjem obdobju (eRecept, eNaročanje). Skladno z izvedenimi aktivnostmi v letu 2017 in doseženimi rezultati se bo NIJZ v letu 2018 (v sodelovanju z glavnimi deležniki) osredotočal predvsem na povečanje uporabe rešitev eZdravja (eRecept, eNaročanje, zVem, CRPP, eRCO) s strani vseh deležnikov, zagotavljanje točnih in zanesljivih podatkov v sklopu eNaročanja, povečanje števila dokumentov, ki jih izvajalci zdravstvene dejavnosti pošiljajo v CRPP, vključevanje izvajalcev zdravstvene dejavnosti (predvsem koncesionarjev) v zNET omrežje, poročanje o izvedenih cepljenjih, promocijo uporabe portala zVEM ipd. V skladu s potrebami, zakonskimi spremembami in rezultati analiz uporabe rešitev eZdravja ter s sprejetimi sklepi strokovnih skupin po področjih, bodo izvedene tudi potrebne modifikacije in nadgradnje že vpeljanih rešitev. Vzporedno s tem bo NIJZ zagotavljal vzdrževanje rešitev eZdravja in pripravljaj predloge za nadaljnji razvoj na področju.

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev v letu 2017, so aktivnosti za pilotno testiranje in nacionalno uvedbo aplikacije eSZBO zastale. Finančna sredstva so potrebna za nadgradnje lokalnih informacijskih sistemov pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti. Trenutni zastoj bo posledično povzročil tudi zamik nacionalne implementacije informacijske rešitve eSZBO za nedoločen čas. Uspešna implementacija tako pomembne informacijske rešitve kot je eSZBO, bi bila velika pridobitev za kakovostnejše oblikovanje zdravstvenih politik in na dokazih temelječe odločanje v zdravstvenem sistemu.

V 2017 je bil v območnih enotah NIJZ uveden prenovljen Register izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ). Delovna skupina za RIZDDZ z NIJZ je pred tem opravila obsežna testiranja aplikacije. V sodelovanju z zunanjim ponudnikom informacijskih rešitev, ki je tudi razvil aplikacijo RIZDDZ, je bil izvedena optimizacija delovanja same rešitve, odpravljene pa so bile tudi določene vsebinske in funkcionalne pomanjkljivosti. Izvedena so bile tudi določene nadgradnje, ki so potrebne za učinkovito delovanje aplikacije in njeno uporabo pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti. V letu 2018 je načrtovano

usposabljanje in postopna vključitev strokovnih združenj (zbornic) ter izvajalcev zdravstvene dejavnosti v uporabo RIZDDZ.

Nadgradnje IS Svit so se v letu 2017 izvajale v skladu z načrti in zahtevami programskega sveta Svit. Potrebne nadgradnje so bile izvedene, aktivnosti za izvedbo nadaljnjih nadgradenj oz. optimizacijo pa se bodo tudi v prihodnje izvajale sproti v skladu z ugotovljenimi potrebami.

Po pospešitvi aktivnosti s strani NIJZ za dokončno nacionalno implementacijo elektronskega registra cepljenih oseb (eRCO), je bila spletna aplikacija eRCO uvedena 1. 1. 2017. Ob koncu leta 2017 je bila aplikacija eRCO v skladu z ugotovljenimi potrebami dopolnjena z moduli za spremljanje neželenih učinkov in programa cepljenja. V teku uporabe aplikacije eRCO v letu 2017 so se pokazale ovire predvsem na strani koncesionarjev, ki bi za enostavno in učinkovito uporabo eRCO potrebovali usmerjevalnike, ki bi omogočali varno povezavo z zNET omrežjem. Aktivnosti na področju eRCO so bile do konca leta 2017 usmerjene predvsem v optimizacijo aplikacije, vključitev čim večjega števila koncesionarjev v zNET omrežje in njihovo pošiljanje podatkov o cepljenjih.

2. NALEZLJIVE BOLEZNI

V letu 2017 je potekalo neprekinjeno sistematično zbiranje, analiziranje, interpretiranje in diseminacija podatkov o pojavljanju in širjenju nalezljivih bolezni, cepljenju in neželenih učinkih po cepljenju, ki so podlaga za odzivanje in izvajanje ukrepov. Epidemiološko spremljanje prijavljivih nalezljivih bolezni je potekalo na nacionalnem in regionalnem nivoju. Na vsaki območni enoti NIJZ je potekalo zbiranje, preverjanje in dopolnjevanje podatkov, vnos v elektronske zbirke podatkov in sprotno ocenjevanje razmer v regiji. Na nacionalni ravni je potekalo sprotno ocenjevanje razmer na nivoju države na osnovi prijavljenih bolezni in poglobljenega spremljanja bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem (lab. spremljanje invazivnih bakterijskih okužb, polia, ošpic, rdečk), akutnih okužb dihal (gripa, respiratorni sincicijski virus), zoonoz (laboratorijsko spremljanje izbranih povzročiteljev) in drugih pomembnih nalezljivih bolezni. Poleg tega je potekalo tudi spremljanje precepljenosti, spremljanje antirabičnih obravnav, ter spremljanje in vrednotenje neželenih dogodkov po cepljenju. Pripravljali smo podatke o nalezljivih boleznih v Sloveniji in jih analizirali ter objavljali v mesečnih (eNBOZ) in letnih publikacijah (Analiza epidemiološkega spremljanja nalezljivih bolezni v Sloveniji, Zdravstveni letopis, Podatkovni portal NIJZ). Pripravljali in posredovali smo podatke o nalezljivih boleznih v Sloveniji različnim deležnikom v državi in mednarodno (ECDC - Tessa, WHO, OECD, ...).

Na področju cepljenja smo v letu 2017 v skladu z Zakonom o nalezljivih boleznih pripravili predlog Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2018 in Navodila za izvajanja Programa, pripravljali smo predloge novih in posodabljali obstoječa nacionalna priporočila za cepljenje, jih usklajevali s pristojnimi strokovnjaki, pridobivali mnenja članov Posvetovalne skupine za cepljenje (PSC), objavljali priporočila na spletni strani NIJZ, obveščali strokovno javnost, nudili dnevne konzultacije izvajalcem cepljenja, pripravljali strokovna mnenja za ustrezne deležnike (npr. ZIRS). Pripravljali smo nove in posodabljali obstoječe algoritme ukrepanja v primeru pojava bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem (BPC). Analizirali in interpretirali smo podatke epidemiološkega spremljanja BPC, podatke o precepljenosti prebivalstva, ki omogočajo oceno zaščite prebivalstva pred BPC in analizirali in ocenjevali neželene učinke po cepljenju. Pripravili smo ocenjevalno poročilo glede napredka pri eliminaciji ošpic in rdečk ter eradikaciji otroške paralize za nacionalno verifikacijsko komisijo. Zagotavljali smo enotno izvajanje varnega cepljenja v državi. Sodelovali smo v Delovni skupini za oblikovanje ukrepov za spodbujanje deleža cepljenih v RS pri MZ. Z letom 2017 se je pri izvajalcih cepljenja začela implementacija Elektronskega registra cepljenih oseb in neželenih učinkov po cepljenju (eRCO), ki jo v okviru eZdravja vodi NIJZ. Sodelovali smo pri implementaciji eRCO in pripravljali strokovne podlage za razvoj novih modulov.

V letu 2017 smo v sodelovanju z Upravo za varno hrano, veterino in varstvo rastlin pripravili nove vsebine za nadgradnjo obstoječih algoritmov. Pripravili smo intersektorski Plan monitoringa zoonoz za leto 2017 v skladu z evropsko zakonodajo in epizootiološko oziroma epidemiološko situacijo. Antibiotična rezistenca je vse večji problem, zato je v programu vključeno spremljanje ESBL, MRSA in *Clostridium difficile*. Posodobili smo algoritme obravnave dveh vektorsko prenosljivih bolezni (bolezni Zahodnega Nila in virusa Zika). Jeseni smo v sodelovanju z Veterinarsko fakulteto v Ljubljani organizirali drugo srečanje Eno zdravje. Na srečanju so strokovnjaki iz različnih resorjev predstavili in razpravljali o številnih temah in problemih, ki so skupni zdravstvu, veterini in drugim.

Koordinirali smo nacionalno epidemiološko spremljanje okužbe s HIV, spolno prenesenih okužb (SPO) in hepatitisa B ter hepatitisa C na osnovi podatkov o: (a) prijavljenih primerih; (b) spreminjanju deleža okuženih s HIV med injicirajočimi uživalci drog (IUD), moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi (MSM), bolniki s SPO in nosečnicami ter (c) spreminjanju kazalnikov tveganih vedenj med MSM in IUD. Objavili smo poročila z rezultati epidemiološkega spremljanja in predlogi za preprečevanje in obvladovanje. Sodelovali smo pri pripravi slovenske Strategije preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV 2017-2025, ki jo je aprila 2017 sprejela Vlada republike Slovenije in spremljanju njenega izvajanja.

Da bi zagotovili informacije na osnovi epidemiološkega spremljanja in raziskovanja okužb povezanih z zdravstvom (OPZ) oziroma v okviru teh predvsem bolnišničnih okužb (BO) za poučeno pripravo predlogov politike in strategije ter strokovnih priporočil in aktivnosti preprečevanja in obvladovanja OPZ oziroma BO smo nadaljevali z vzpostavljanjem slovenske nacionalne mreže za epidemiološko spremljanje BO (MESBO), ki ima v skladu s strokovnimi priporočili Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (angl. European Centre for Disease Prevention and Control – ECDC) več komponent. Koordinirali smo: (a) izvajanje tretje slovenske nacionalne presečne raziskave BO (SNPRBO III); (b) epidemiološko spremljanje okužb kirurške rane (OKR) (ESOKR) in (c) pilotiranje epidemiološkega spremljanja okužb povzročenih z bakterijo *Clostridium difficile* (ESCDI). Sodelovali smo pri pripravi Strategije obvladovanja odpornosti na antibiotike, poročilu EARS-net in Evidence Brief for Policy – Antibiotic prescribing in long term care facilities for the elderly.

V letu 2017 smo v regijah obravnavali dogodke, ki bi lahko predstavljali potencialno tveganje za javno zdravje. Obravnavali smo **75 izbruhov nalezljivih bolezni**, v katerih je od **12.535 izpostavljenih oseb** skupno **zbolelo 2246 oseb**. Obravnavali smo **40 izbruhov črevesnih nalezljivih bolezni in zoonoz**, **27 izbruhov respiratornih nalezljivih bolezni**, **dva izbruha zastrupitev s hrano**, **ter en izbruh zaradi stenic**. Med povzročitelji izbruhov smo največkrat dokazali norovirus (24), sledi virus influence A in B (18), B. pertussis (6), rotavirus (4), virus hepatitisa A (3), enterovirus (1), virus mumpsa (1), adenovirus (1), *Cl. perfringens* (1), *S. Typhimurium* (1), stenica (1). V 14 izbruhih povzročitelja nismo uspeli dokazati.

Da bi zagotovili informacije o dogodkih povezanih z nalezljivimi boleznimi, ki bi lahko predstavljali tveganje za javno zdravje smo tudi v letu 2017 neprekinjeno spremljali in analizirali informacije o teh dogodkih. Informacije smo pridobivali iz obvestil območnih enot NIJZ (izbruhi nalezljivih bolezni in druga sporočila), preko EWRS, IHR, EPIS in drugih uradnih virov in neformalnih virov. Na podlagi filtriranih informacij smo tedensko izdelali in posredovali poročila (v letu 2017 izdelanih 52 poročil), strokovni javnosti, MZ, inšpekcijskim službam in drugim deležnikom. Vsak dogodek vsebuje kratek opis, izvedene aktivnosti, ter ocena tveganja. V primeru groženj za JZ smo nudili strokovno podporo zdravstvenim službam v regijah, vrtcem, šolam, domovom za institucionalno varstvo, ter območnim izpostavam UVHVVR, ZIRS in ostalim deležnikom. V več primerih pojava nalezljive bolezni/izbruha smo sodelovali medregijsko, potrebna je bila izmenjava podatkov in informacij na različnih strokovnih nivojih (bolnišnice, zdravstveni domovi, NLZOH, MF, IMI, CNB, OE NIJZ, UVHVVR, ZIRS). V regijah smo zdravstveni službi nudili neprekinjeno 24/7 epidemiološko pomoč.

V prvi polovici 2017 (podatki za drugo polovico 2017 se še zbirajo) smo skupno v ambulantah na OE NIJZ obravnavali 795 oseb zaradi možnega suma na steklino - **antirabična obravnava** ter 83 oseb zaščitili s cepljenjem proti steklini, kar skupaj pomeni 313 cepljenj. Izvedli smo tudi 1594 cepljenj kot zaščito 921 posameznikov ob posebnih zdravstvenih in **epidemioloških indikacijah** (presaditev kostnega mozga, asplenija, kronična odpoved ledvic,...). V ambulantah smo izvajali tudi zaščito posameznikov s cepljenjem proti KME, gripi, pnevmokoknim okužbam, hepatitisom, meningitisom, rumeni mrzlici, tifusu, tetanusu, davici, oslovskemu kašlju, otroški paralizi, noricam, HPV, ošpicam, mumpsu, rdečkam in rotavirusom. Skupno smo opravili **25457 samoplačniških cepljenj**. V ambulantah za **potnike**, ki delujejo v okviru OE NIJZ, smo obravnavali potnike pred odhodom na potovanje, jim po potrebi predpisali antimalarično zaščito in izvedli potrebna cepljenja. Potnikom smo nudili obsežne informacije za zaščito zdravja na potovanju. Obravnavali smo 2250 potnikov, izdali smo 343 škatel za antimalarično zaščito in predpisali 149 receptov. V ambulanti medicine dela, športa in prometa (MDŠP) so opravili 227 preventivni obdobjnih zdravniških pregledov, od tega je bilo 83 zaposlenih na NIJZ.

Nekatere območne enote nadaljujejo z mesečnim obveščanjem strokovne javnosti o gibanju nalezljivih bolezni v regiji. Prav tako smo bili aktivni pri objavljanju aktualnih regijskih novic na spletni strani NIJZ/Regije.

Epidemiologi so sodelovali na devetih sestankih z izvajalkami vzgoje za zdravje za predšolske otroke v vseh regijah. Izvedenih je bilo devet regijskih srečanj s cepilnimi timi-seznami udeležencev na regijskih srečanjih s cepitelji in devet predavanj za odgovorne osebe za varno cepljenje.

3. OKOLJE IN ZDRAVJE

V I. 2017 smo do medresorske obravnave sodelovali pri pripravi Uredbe o pitni vodi, uredba ni bila sprejeta. Za namen izdaje smo pripravili strokovne podporne dokumente, ki jih opredeljuje Uredba (Ukrepi ob neskladnosti, Načrt preprečevanja legioneloz, Priporočila za izdelavo Načrta za zagotavljanje varnosti pitne vode, Merila za omejitve ali prepoved uporabe pitne vode, Predlog spremembe mejnih vrednosti za skladnost – Priloga 1, Seznam snovi za pripravo pitne vode in seznam postopkov dezinfekcije, Interna vodovodna napeljava....).

Za namen prikaza kakovosti pitne vode v GIS po naseljih smo na podlagi tri-letnega niza podatkov iz državnega monitoringa (1. 1. 2013-30. 9. 2016) posodobili bazo podatkov za prikaz ocene mikrobiološke kakovosti pitne vode po kategorijah (zelo dobra, dobra, spremenljiva, slaba in ni podatkov) in izbranih fizikalno-kemičnih parametrov (motnost, nitrati, sensorika). Ocene so pridružene posameznemu oskrbovalnemu območju (OO) in deležu prebivalcev v posameznem naselju, ki se oskrbuje iz izbranega OO. Za prikaz v GIS-u so sodelavci uporabili spletno orodje "carto db". Delo na tem področju se bo nadaljevalo v letu 2018, ko bomo prikazali podatke z bolj natančnimi prikazi.

V marcu 2017 smo v sklopu projekta »Zdravje v občini« objavili podatke o mikrobiološki kakovosti pitne vode na ravni občin v RS (<http://obcine.nijz.si/Default.aspx?leto=2017>).

Program Voda zmaga se je izvajal v okviru letošnje rdeče niti za spodbujanje gibanja in zdrave prehrane v Zdravih šolah po sistemu edukacija edukatorjev na regijskih izobraževalnih srečanjih strokovnih delavcev osnovnih šol.

Opravili smo analizo in izdelali poročilo o kakovosti kopalne vode v bazenih za leto 2016.

Tematika kopalne vode je bila ažurirana (<http://www.nijz.si/sl/podrocja-dela/moje-okolje/kopalna-voda>).

Na področju varnosti živil smo revidirali določena obstoječa in izdelali nova gradiva za potrošnike. Izdelana gradiva so objavljena na spletni strani NIJZ: <http://www.nijz.si/sl/podrocja-dela/moje-okolje/varnost-zivil>.

Ob aktualnih dogodkih smo informirali prebivalce preko medijev in spletnih strani NIJZ o varnem ravnanju z živili (veliki požari, poplave, fipronil v jajcih, fosfati kot aditivi v živilih idr).

Pripravili smo Načrt nacionalnih smernic za varno uživanje rib.

Izvajali smo aktivnosti v okviru sistema nutrivicigilance. Gre za spremljanje neželenih ali škodljivih učinkov, povezanih predvsem z uživanjem prehranskih dopolnil, pa tudi drugih - obogatenih živil, živil za športnike ter novih živil. Informacije potrošnikov sprejemamo s poročilom o neželenem dogodku in kratko anketo za potrošnike o navadah uživanja prehranskih dopolnil. Na spletni strani NIJZ imamo podstran <http://www.nijz.si/sl/nutrivicigilanca>. Izdelali smo elektronska gradiva o delovanju nutrivicigilance za lekarne in zdravnike družinske medicine.

Posebna pozornost je bila namenjena razvoju kazalnikov okolje zdravje. V letu 2017 smo pripravili 18 kazalnikov okolje zdravje, od tega je bilo 16 osveženih kazalnikov okolje zdravje, en nov kazalnik in en osnutek novega kazalnika:

- Izpostavljenost prebivalcev ozonu;

ter osnutek novega kazalnika :

- Incidenca malignega mezotelioma in umrljivost.

Vsebine kazalnikov se objavljajo na spletnih straneh ARSO in NIJZ (spletna povezava na ARSO).

Na področju kemijske varnosti smo zaključili projekt Onesnaženost zraka z ultra-finimi delci in pripravili oceno možnih vplivov na zdravje zaradi ognjemetov. Pripravili smo izjavo za javnost in objavili poročilo o rezultatih projekta na spletni strani NIJZ.

Pripravili smo izobraževalna in promocijska gradiva za zmanjševanje potencialne izpostavljenosti kemikalijam iz različnih virov v okolju, vključno s hrano, ki smo jih predstavili na več delavnicah in strokovnih srečanjih.

Izvedene so bile različne aktivnosti za osveščanje in izobraževanje prebivalcev Zgornje Mežiške doline (v šolah, vrtcih, za občinski svet, medije).

V sodelovanju z URSK in ZRSŠ smo organizirali in izvedli 9. posvet Kemijska varnost za vse z delovnim naslovom Kemijska (ne)varnost okolja (17. 11. 2017, Lukovica).

Pripravili smo strokovne smernice z naslovom Splošni nasveti glede uporabe kozmetike za priročnik Odnos do telesa: priročnik za izvajalce vzgoje za zdravje v okviru primarnega zdravstvenega varstva.

V okviru vodenja in koordinacije delovne skupine za pesticide in ostale opuščene kemikalije (Task Force, TFPC) v okviru Strategije za podonavsko regijo smo pripravili vprašalnik glede obremenjenosti okolja z nevarnimi snovmi in poročilo na osnovi pridobljenih odgovorov.

Na področju okoljskega hrupa smo nadaljevali z izvedbo študije »Glasba in sluh«. Anketo smo letos izvedli v Kopru/Izoli. Priporočila in učne vsebine so pripravljene v sklopu naloge Vzgoja za zdravje, Predlog programa vzgoje za zdravje za dijake in dijakinje. Publikacija ODNOS DO TELESA (naše vsebine: Motnje sluha in njihovo preprečevanje ter zgodnje odkrivanje) je objavljena.

Pripravili smo materiale in delavnice za šolarje glede problematike hrupa.

Sodelovali smo pri pripravi Operativnega programa varstva pred hrupom in pripravili vsebine, ki obravnavajo vplive hrupa na zdravje in počutje ljudi.

Sodelovali smo pri pripravi sprememb Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju. Pripravili smo številne pripombe in predloge, še posebej povezane z definicijami virov hrupa, kazalci hrupa in mejnimi vrednostmi, reševanju hrupa gradbišč in gostinskih lokalov, zaščite mirnih območij, postavitve sistema spremljanja pritožb idr.

V okviru varovanja zdravja prebivalstva pred škodljivimi učinki sevanja smo pri obravnavi problematike UV sevanja v okviru preventivnega programa Varno s soncem, katerega dolgoročni cilj je doprinesiti k spremembi neugodnega trenda pri pojavljanju kožnega raka v Sloveniji, v letu 2017 izvedli vse načrtovano.

Vzdrževali smo podporno spletno mesto za izvedbo programa v okviru spletnih strani NIJZ in namenski e-naslov; izdelali e-delovna gradiva za vzgojitelje, prezentacije za učitelje, e-plakat; izvedli izobraževanja za sodelujoče strokovne delavce osnovnih šol in vrtcev. V letu 2017 je sodelovalo največ otrok do sedaj, 70.782 (44.962 predšolskih otrok, 25.820 šolarjev). Pripravili smo zaključno poročilo z evalvacijo (<http://www.nijz.si/sl/varno-s-soncem>).

V zvezi z osveščanjem mladostnikov o problematiki UV sevanja, s poudarkom na solarijih, smo v letu 2017 v okviru programa Varno s soncem za zadnjo triado osnovnih šol k zaščiti pred soncem vključili tudi segment o škodljivosti UV sevanja umetnih virov in odsvetovanje njihove uporabe. Na spletni strani za mlade To sem jaz smo pred poletjem objavili napotke za zaščito pred soncem in izpostavili odsvetovanje obiska solarijev vključno z dostopom do spletne publikacije Solarij in zdravje (<http://www.tosemajaz.net/clanki/zascita-pred-soncem-2/>). Decembra pa smo na tem spletnem mestu objavili napotke za izvajanje zaščite pred soncem pozimi in, zaradi bližajočih se maturantskih plesov, objavili prispevek z utemeljitvijo škodljivega delovanja solarijev in odsvetovanjem njihovega obiska (<http://www.tosemajaz.net/clanki/zascita-pred-soncem-in-uporaba-solarijev/>).

Glede osveščanja splošne javnosti smo na spletnih straneh NIJZ in družabnih omrežjih (tudi dostopnih mladim) pred poletjem distribuirali dokument Slovenija na počitnicah, ki vključuje napotke za zaščito pred soncem in izpostavi tudi odsvetovanje obiska solarijev (<http://www.nijz.si/sl/slovenija-gre-na-pocitnice-na-pocitnice-tudi-sodobne-tehnologije>); na spletnih straneh NIJZ pa objavili posodobljen dokument UV in zdravje (http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/uv_sevanje_in_zdravje_12042017.pdf) ter čez vse leto sodelovali na različnih dogodkih in z mediji.

Glede problematike izpostavljenosti prebivalstva in še posebej ranljivih skupin (otroci) radonu smo, v sodelovanju s predstavniki Uprave RS za sevanje, nudili strokovno podporo zainteresirani javnosti.

Aktivnosti na področju zmanjševanja vplivov onesnaženega zraka smo tudi v letu 2017 prednostno usmerili v osveščanje javnosti o problematiki onesnaženega zraka in možnostih ter nujnosti ukrepanja.

Na spletnih straneh NIJZ smo v začetku junija objavili posodobljen dokument Priporočila za prebivalce ob povišanih koncentracijah prizemnega ozona (<http://www.nijz.si/sl/povisane-koncentracije-troposferskega-ozona-priporocila-za-prebivalce>), novembra pa posodobljen dokument Priporočila za prebivalce ob povišanih koncentracijah delcev PM (<http://www.nijz.si/sl/povisane-ravni-delcev-pm10-v-zraku-priporocila-za-prebivalce>).

Skupaj z ARSO smo, s poudarkom na ozonu, dopolnili skupno okoljsko-zdravstveno napoved in okoljsko zdravstveni indeks (AQI) o stopnji onesnaženosti zunanjega zraka ter temu primernemu ukrepanju. Zaradi vzpostavitve AQI in napovedi smo bili v 2017 posledično dejavni tudi glede seznanjanja splošne javnosti ter ranljivih skupin (vrtci, osnovne šole, domovi ostarelih) o njegovem namenu in uporabnosti.

Na spletu smo objavljali priporočila v zvezi z aktualnim onesnaževanjem zraka: o kurjenju kresov (<http://www.nijz.si/sl/kurjenje-kresov-vpliva-na-nase-zdravje-in-onesnazenost-zraka>), pokanju karbida itd. V maju smo pripravili in objavili osnutek dokumenta Priporočila za ravnanje ob požaru. Pripravili smo poljuden članek z naslovom Onesnaženost zraka in zdravje in ga posredovali za objavo v občinskih glasilih. Pripravili smo Poročilo s pregledom vpliva onesnaženega zraka na zdravje, v večjih slovenskih občinah.

Delo v okviru delovne skupine imenovane »Presoje vplivov na okolje« v letu 2017 je sledilo zastavljenemu planu, vendar ni bilo v celoti realizirano. Plan za leto 2017 je obsegal izdelavo mnenj za potrebe Ministrstva

za zdravje, izdelavo osnutka splošnih smernic za urejanje prostora z vidika okoljskega zdravja za državne prostorske načrte ter izdelavo predloga splošnih smernic za urejanje prostora z vidika okoljskega zdravja za občinske prostorske načrte. Odstopanje od plana je povzročilo ponovno povečanje števila naročil za izdelavo mnenj.

V letu 2017 smo izdelali 186 mnenj, vezanih na problematiko onesnaževanja in onesnaženosti okolja. Mnenja so se nanašala na različne planske dokumente in z njimi povezana okoljska poročila ali poročila o vplivih na okolje. Dvainštirideset jih je bilo vezanih na izdajo okoljevarstvenih soglasij za posege v okolje.

Predlog splošnih smernic za urejanje prostora z vidika okoljskega zdravja za občinske prostorske načrte je bil izdelan.

Pripravljene so smernice za državne prostorske načrte, ceste in železnice.

Za potrebe varovanja zdravja prebivalstva pred škodljivimi dejavniki v notranjem in zunanjem okolju smo pripravili 74 različnih strokovnih mnenj in odgovorov glede okoljskih dejavnikov tveganja, ocen bivalnih razmer in vplivov na zdravje ter mnenj, priporočil in predlogov za ukrepanje za različne deležnike (za ZIRS, MZ, šole, vrtce in druge). Odgovarjali smo na novinarska vprašanja.

Ob obisku komisarja Sveta Evrope za človekove pravice smo pripravili poročilo o stanju »Oskrba s pitno vodo, sanitacija in iz tega izhajajoče posledice v romskih naseljih v Sloveniji«.

Sodelovali smo pri reševanju problematike in izdelavi priporočil za prebivalce zaradi okoljskih tveganj ob požarih na Vrhniki, v Ljutomeru in v Zalogu pri Novem mestu.

Pripravili smo mnenja in odgovore glede vplivov elektromagnetnega sevanja ob daljnovidih na zdravje ljudi. Sodelovali smo na javni predstavitvi osnutkov predpisov, ki urejajo obremenjevanje okolja z elektromagnetnim poljem.

Pripravili smo monografijo "Priporočila za ukrepanje ob nujnih stanjih in nenadno nastalih bolezenskih znakih v osnovnih šolah". Vsebino dokumenta smo uskladili s predstavniki pediatrov in šolskih zdravnikov ter z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport. Potrdil ga je tudi Razširjeni strokovni kolegij za pediatrijo.

V času spomladanskih množičnih čistilnih akcij v naravi smo ponovno opozorili na varno ravnanje, varovalno opremo in osebno zaščito pri pobiranju odpadkov in še posebej na pravilno in varno ravnanje z azbestnimi odpadki. Na spletni strani smo ažurirali dva objavljena dokumenta: »Priporočila ob čistilnih akcijah« (<http://www.nijz.si/sl/priporocila-ob-cistilnih-akcijah>) in »Priporočila o ravnanju z azbestnimi odpadki ob čistilnih akcijah« (<http://www.nijz.si/sl/priporocila-o-ravnanju-z-azbestnimi-odpadki-ob-cistilnih-akcijah>).

Pripravili smo poljudni članek »Veste, kje vse se pri vas doma skriva azbest?« in ga posredovali za objavo v vseh občinskih glasilih tako, da bi informacija dosegla čim več slovenskih gospodinjstev.

Pripravili smo širši dokument »Azbest v našem okolju« in ga objavili na spletni strani NIJZ (<http://www.nijz.si/sl/azbest-v-nasem-okolju>).

Posebne aktivnosti so potekale tudi na področju izzivov v povezavi s podnebnimi spremembami. Pripravili smo odgovore na vprašalnik WHO: Questions addressing the EU Strategy on adaptation to climate change, adopted by the European Commission.

Analizirali smo podatke o številu umrlih v obdobju vročinskih valov v Sloveniji in izsledke predstavili na Posvetu o vročinskih valovih v marcu 2017. V okviru delovne skupine smo skupaj z ARSO in Slovenskim meteorološkim društvom uskladili definicijo vročinskih valov. Pripravljen je osnutek preglednega poročila Podnebne spremembe in zdravje.

Na področju ocen tveganja za zdravje zaradi izpostavljenosti prebivalcev škodljivostim iz okolja smo izvedli Poglobljeno oceno tveganja za zdravje otrok zaradi izpostavljenosti arzenu v občini Zagorje ob Savi. Informacije o raziskavi: <http://www.nijz.si/sl/v-obcini-zagorje-ob-savi-ni-povecanega-tveganja-za-zdravje-otrok-zaradi-izpostavljenosti-arzenu>. Celotno poročilo o raziskavi je dostopno na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/porocilo_arzen_7_4_2017-kv.pdf. Izvedene so bile predstavitve rezultatov raziskave.

Pripravili smo Navodila za izdelavo ocene tveganja za zdravje ljudi zaradi izpostavljenosti kemijskim in mikrobiološkim dejavnikom iz okolja z izbranimi poglavji in praktičnimi primeri (monografija). Monografija vsebuje navodila, kako pristopiti k ocenjevanju tveganja. Publikacijo bomo objavili na spletni strani NIJZ.

Aktivni smo bili na področju humanega biomonitoringa (HBM) - načrtovanje programov, interpretacija in uporaba podatkov HBM ter nacionalnega HBM - spremljali in proučevali smo učinke POPs na zdravje ljudi v RS. Sodelovali smo na številnih sestankih v ekspertni skupini EFSA in ostalih strokovnih sestankih, med drugim na sestanku mreže za oceno tveganj, ki deluje v okviru Svetovne zdravstvene organizacije.

4. KREPITEV ZDRAVJA

Na področju razvoja programov krepitve zdravja prebivalcev smo pri načrtovanju upoštevali potrebe, ki izhajajo iz dosedanjih ocen zdravja in dejavnikov tveganja, ki najbolj vplivajo na zdravje prebivalcev Slovenije. V nadaljevanju povzemamo glavne aktivnosti v letu 2017 glede ključnih nalog, ki smo jih v programu dela posebej izpostavili ter številnih drugih nalog, ki so bile izvedene na podlagi javne funkcije, aktualnih potreb prebivalstva, vlade RS ali različnih mednarodnih organizacij.

Kot predvideno v planu dela za leto 2017 smo skozi **slovensko mrežo zdravih šol** s sistematičnimi in usmerjenimi dejavnostmi pripravili koncept in vsebine za izvajanje tematik povezanih s prehrano in gibanjem. Pripravljena in izvedena so bila izobraževanja za koordinatorje in vodje zdravih šol. Prenovili smo tudi letno evalvacijo dejavnosti Zdravih šol in evalvacijo izobraževanj. Koordinacija in komunikacija na nacionalni in regijski ravni je potekala sprotno in kontinuirano. Na področju Zdravja v vrtcu so bila pripravljena in izvedena štiri izobraževanja za vzgojiteljice na temo Skrb za duševno zdravje, čuječnost, pripravljeno je bilo gradivo Prehrana v vrtcu (glej spodaj).

Na področju **prehrane** smo sodelovali pri pripravi zaključne faze poročila za JANPA (Joint Action on Nutrition and Physical Activity) na temo sestave živil na podlagi zajema informacij z deklaracij, nadaljevali smo z delom na oceni bremena debelosti za Slovenijo ter pripravi nacionalnega poročila. Zaradi težav pri modeliranju podatkov na strani projektnih partnerjev je bil zaključni izdelek projekta za večino držav neprimeren o čemer ste bili na MZ sproti obveščeni, o nadaljnjih aktivnostih boste sproti obveščeni. Nadaljevali smo z aktivnostim kot aktivni člani EFSA mreže, kjer smo v letu 2017 v Sloveniji gostili tudi visok obisk.

Aktivno smo sodelovali tudi na različnih nacionalnih in mednarodnih sestankih v podporo reformulaciji živil. V skladu s projektnim načrtom izvajamo aktivnosti na projektu povezanim s trans maščobnimi kislinami, začele so se tudi aktivnosti v sklopu projekta na področju sladkorja, ter na področju reformulacije živil z Gospodarsko zbornico Slovenije in drugimi partnerji.

Pričeli smo tudi z izvajanjem projektov za nadgradnjo spletnega portala Šolski lonec ter nadgradnje vseslovenskega portala Prehrana.si. Projektne aktivnosti »Razvoj trajnostnega modela usposabljanj za zdravo ponudbo v organiziranih sistemih prehrane s predlogom postavitve nacionalne mreže ponudnikov usposabljanj o zdravi pripravi hrane« so že v polnem teku in se nadaljujejo v skladu s projektnim načrtom. Sodelovali smo tudi pri pripravi prijav za različne mednarodne projekte s področja prehrane.

Za promocijo zdravega prehranjevanja med otroci in mladostniki ter zagotavljanjem boljših izbir smo v okviru izvajanja programa Zdravje v vrtcu pripravili zloženko Prehrana v vrtcu (brošura za starše dostopna na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/prehrana_v_vrtcu.pdf), z MZ smo sodelovali pri pripravi prehranskih izhodišč kot osnove za oblikovanje periodnega sistema za OŠ, prav tako pa smo izvedli izobraževanje za komisijo in študente inšpektorje študentske prehrane (ŠOU Lj in ŠOU MB) in pripravil prilagojena priporočila. V sodelovanju z MZ in drugimi ministrstvi in organizacijami smo sodelovali pri obeležitvah Evropskega tedna mobilnosti, Evropskega tedna športa ter izvedbi Nacionalne konference o prehrani in gibanju, v podporo Resoluciji o NPPTD 2015-2025.

Na področju **tobaka** smo pripravljali strokovna izhodišča in nudili celovito podporo MZ pri sprejemanju nove zakonodaje na področju tobaka in povezanih izdelkov in nadaljnjih odzivov s strani javnosti. Novosti v zakonu smo predstavljali tudi različnim strokovnim javnostim, tako domačim kot tujim. V povezavi z novim zakonom smo pripravili tudi izhodišča za vrednotenje učinkov zakona (raziskava med srednješolci in študenti), ki se še nadaljuje.

Pripravili smo izhodiščno besedilo in pregledali pripravljena gradiva za kampanjo o pasivnem kajenju v avtomobilih, ki jo je izvajalo MZ. Pripravili smo tudi članek o souporabi tobaka in kanabisa in članek o elektronskih cigaretah, ki čakata na objavo. Posodobljeno je bilo gradivo Miti o kajenju (priprava besedila, pilotiranje med skupino dijakov, priprava gradiva), ki bo objavljeno v začetku leta 2018, pripravljeno je bilo tudi besedilo za gradivo o elektronskih cigaretah in vodnih pipah, ki potrebuje še ustrezno oblikovanje pred objavo.

Na področju **alkohola** smo v začetku leta zaključili in objavili priročnik Odgovorna strežba alkohola - Priročnik za izobraževanje strežnega osebja (dostopno na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/odgovorna_strezba_alkohola.pdf), ki smo ga zastavili že v preteklem letu. Kljub želji po širitvi programa, to še ni bilo izvedeno, saj so bila potrebna sredstva za tisk priročnika zagotovljena v zadnji četrtini leta, ko smo tisk priročnikov tudi izvedli, aktivnosti pa bodo sledile v letu 2018. V začetku leta 2017 je bila pripravljena tudi publikacija, ki izhaja iz JA RARHA v slovenščini »Intervencije ozaveščanja javnosti, intervencije v šolskem okolju in zgodnje intervencije za zmanjševanje z alkoholom povezane škode« (dostopno na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/rarha_e-publikacija_slo.pdf).

Zaradi aktualnih dogodkov na področju predlogov sprememb in dopolnitev zakonodaje na področju alkohola smo ažurno in aktivno pripravljali strokovne podlage v povezavi s predlaganimi spremembami in dopolnitvami, se udeleževali strokovnih diskusij in podpirali različne komunikacijske aktivnosti za politično, strokovno in splošno javnost. V letu 2017 je bilo veliko komunikacijskih aktivnosti s področja alkohola, tako na našo pobudo kot na povpraševanje s strani medijev.

Preko celega leta smo ažurirali spletno stran www.infomosa.si in e-novičnik (priprava novic (60) in dvanajstih e-novičnikov, dodani viri pomoči (10)). Spletna stran je namenjen mobilizaciji skupnosti s področja alkohola, aktivnosti bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

Na področju alkohola in tobaka smo se kot strokovni sodelavci pridružili več projektom, ki so jih zastavile NVO pri razpisu s strani MZ.

Zaradi potrebe po enotnem pristopu vrednotenja različnih programov in pristopov na področju promocijskih in preventivnih programov/aktivnosti v Sloveniji, smo v letu 2017 pričeli tudi z nalogo t.i. **Portal dobrih praks**. V letu 2017 smo ustanovili skupino, ki vključuje zunanje sodelavce, pregledana je bila literatura in primeri dosedanjih pristopov iz tujine ter pripravljene predloge za vrednotenje. Ker naloga ni bila prioritarna, je delo potekalo počasneje kot predvideno. Nadaljevanje dela je zastavljeno za leto 2018, kjer bomo kriterije vrednotenja aplicirali tudi na izbranih preventivnih programih s področja alkohola.

Na nacionalni in regionalni ravni smo uspešno nadaljevali s koordinacijo Sistema za zgodnje opozarjanje na pojav novih **psihoaktivnih snovi**, kar je razvidno tudi iz letnega poročila za leto 2016, ki je bilo zaključeno, in rednih mesečnih regionalnih in nacionalnih poročil. Gre za sodelovanje s številnimi deležniki iz različnih sektorjev, aktivno se prizadevamo tudi za širitev mreže ter uspešno nacionalno in mednarodno sodelovanje. O mreži ter ugotovitvah smo pripravil več strokovnih predstavitev, tako doma kot v tujini.

V novembru je bila izvedena konferenca ob mesecu preprečevanja zasvojenosti, ki je bila zelo uspešna in odmevna.

Na področju **duševnega zdravja** smo v letu 2017 pripravili strokovni članek na podlagi izsledkov projekta MOČ o stališčih do iskanja pomoči v primeru duševne stiske in članek o prediktorjih samomorilnih ideacij med mladimi. Prevedeno in dopolnjeno je bilo gradivo in izvedene pilotne delavnice Psihološke prve pomoči ob depresiji in samomorilnih mislih za zaposlene na eni pilotni lokaciji. Gradivo je dostopno na: <http://www.nijz.si/sl/psiholoska-prva-pomoc>. Izpeljana je bila evalvacija programa pred in po izvedbi intervencije ter podani predlogi za nadaljnje aktivnosti.

V povezavi z duševnim zdravjem na delovnem mestu so bila izvedena tudi predavanja na osnovi priročnika Duševno zdravje na delovnem mestu, ki smo ga pripravili v letu 2015, na novo smo pripravili gradivo »Kako pomagati sodelavcu s težavami v duševnem zdravju?«, ki je objavljeno na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/kako_pomagati_sodelavcu_s_tezavami_v_dusevnem_zravju.pdf.

Prevedena in dopolnjena so bila gradiva psihološke prve pomoči na temo preprečevanje depresije in anksioznosti pri otrocih (dostopno na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/smernice_otorci_novo.pdf) ter preprečevanje depresije in anksioznosti pri mladostnikih (dostopno na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/smernice_mladostniki_novo.pdf), ki jih bomo v letu 2018 začeli uporabljati v praksi.

Kot običajno smo tudi v letu 2017 obeležili z duševnim zdravjem povezane svetovne dni (svetovni dan duševnega zdravja, svetovni dan preprečevanja samomora, svetovni dan duševnega zdravja mater), v letu 2017 je bil svetovni dan zdravja posvečen depresiji in njeni prepoznavi. Sproti smo se odzivali tudi na aktualne dogodke, povezane z duševnim zdravjem v Sloveniji.

Več strokovnjakov NIJZ je bilo v drugi polovici leta intenzivno vključenih tudi v pripravo Resolucije na področju duševnega zdravja, za katero upamo, da bo končno tudi formalno potrjena in se bo pričela izvajati.

V skladu s sprejeto Nacionalno strategijo Preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV 2017–2025 smo pričeli s pripravo Programa promocije **spolnega in reproduktivnega zdravja**. Zaradi kadrovske težave in dela na drugih prioritetnih nalogah je delo nekoliko zaostajalo od predvidenega plana, program je vsebinsko zaključen in bo predstavljen MZ v pričetku leta 2018. Na področju spolnega in reproduktivnega zdravja smo aktivno sodelovali v delovni skupini za pripravo predloga za pravno in organizacijsko ureditev poroda na domu pri MZ, posredovali informacije, podatke in strokovna izhodišča na teme zdravja žensk, otrok in mladostnikov, organizacije reproduktivnega zdravstvenega varstva v Sloveniji, preprečevanje spolnih zlorab, kulture poroda, zdravja v obporodnem obdobju, porodnih praks, materinstva, detomora, maternalne umrljivosti, spolnih zlorab, zakonodaje in stanje na področju dovoljene splavnosti v Sloveniji in številne druge.

Na področju **poškodb in nasilja** smo izvajali aktivnosti kontaktne točke za SZO (izpolnjevanje vprašalnikov, udeležbe na sestankih) ter sodelovali tudi v medsektorskih skupinah (promet, povezava za okoljem).

Na področju **zdravja delavcev** smo sodelovali pri pripravi pravilnika o poklicnih boleznih na MZ ter pridobivanju podatkov za Eurostat, sodelovali z mednarodnimi organizacijami s področja zdravja delavcev

(EU-OSHA), pripravljali informacije o bolniškem staležu in sodelovali pri aktivnostih drugih ministrstev in na EU ravni.

V letu 2017 smo nadaljevali s koordinacijo medkulturnih mediatorjev za **delo z migranti** v azilnih centrih, kjer gre za aktivnosti povezane z IOM, s pomočjo medkulturnih mediatorjev smo pripravili tudi prevod gradiva o obporodni skrbi v Sloveniji in nasvetih za zdravje v nosečnosti za priseljenke v farsi in arabščino. Na temo ranljivih skupin smo izvedli okroglo mizo »Zdravstveno varstvo migrantov in vloga kulturnih mediatorjev v zdravstvu«.

Sodelovali smo v vladni skupini za pripravo strategije dolgožive družbe, kjer so bile dragocene izkušnje pridobljene v projektu AHA.SI. Analitsko projektno poročilo AHA.SI smo nadgradili v monografijo o predupokojitvenih pripravah za **aktivno in zdravo staranje**, kjer smo sodelovali tudi pri izvedbi pilotne delavnice za aktiv učiteljev. Na regijskem nivoju smo koordinirali in implementirali aktivnosti v povezavi s strategijo dolgožive družbe in dolgotrajne oskrbe (izvedena regijska srečanja v različnih OE). Pripravljen je bil prispevek perspektiv na temo krhkosti za revijo Javno zdravje, v pripravi je tudi članek o odnosu regijskih deležnikov do staranja.

V letu 2017 je izšla tudi prva številka spletne **revije Javno zdravje** (dostopno na: <http://www.nijz.si/revijajavnozdravje>), ki je bila v celoti posvečena staranju. Urednikovanje in snovanje revije, ki je namenjena krepitevi in povezovanju znanosti ter stroke na področju javnega zdravja, nadaljujemo tudi v prihodnje.

Zaključili smo izvajanje projekta »**Razvoj nevladnih organizacij in krepitev povezanosti**«, kjer je bilo v letu 2017 izvedeno srečanje z NVO na področju zdravja, sodelovanje pri izvedbi študijskih obiskov, delavnic, fokusnih skupin z NVO, pripravljeno je bilo vmesno in končno poročilo za MZ, ter javna predstavitev rezultatov.

Različni sodelavci NIJZ so sodelovali kot **predstavniki Slovenije** v različnih mednarodnih organizacijah in mednarodnih srečanjih, MZ smo nudili strokovno podporo pri pripravi različnih stališč ter pri izpolnjevanju vprašalnikov in publikacij nastalih na podlagi članstva Slovenije v mednarodnih organizacijah (teme alkohol, tobak, nasilje, poškodbe, promet, albinizem, umrljivost, splošno zdravstveno stanje, zdravje delavcev in druge). Pripravljali smo stališča in pripombe na slovenske zakonodajne in strateške dokumente pri katerih nismo neposredno sodelovali v pripravi (kot na primer ZZVZZ, Družinska resolucija idr.). Pri nas so gostovale tudi različne mednarodne delegacije.

Velik vložek dela številnih sodelavcev NIJZ z različnih področij dela je bil posvečen tudi sodelovanju v procesu ocenjevanja ključnih funkcij javnega zdravja v Sloveniji (t.i. **EPHO proces**), ki opredeljuje deset ključnih funkcij. Šlo je za neplanirano nalogo s strani MZ v sodelovanju s SZO, ki se nadaljuje tudi v letu 2018.

V sklopu izvajanja javnih funkcij smo nudili **mentorstvo** številnim specializantom javnega zdravja, specializantom medicine dela, prometa in športa, pripravnikom psihologom, pripravnikom sanitarnim inženirjem in živilskim tehnologom. NIJZ tudi redno (vsaj štiri krat letno) izvaja tudi program pripravništva za zdravnike pripravnike.

4.2. Program dela za plačnika ZZS v letu 2017

Obrazec 1b: Poročanje o opravljenih storitvah po pogodbi z ZZS 2017

UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH ZDRAVSTVENIH PROGRAMOV

Upravljanje preventivnih programov je ključnega pomena za doseganje ustreznih učinkov teh programov, saj omogoča zagotavljanje ustrezne kakovosti, dostopnosti in učinkovitosti programov. Enotno upravljanje programov pomeni vzpostavitev sistema, ki zagotavlja tudi spremljanje kazalcev kakovosti in vključenosti ciljne populacije v programe na lokalni in nacionalni ravni, kar omogoča sprotno uvajanje ukrepov za spremembe, da se zagotovi doseganje optimalnih ciljev.

Za zagotavljanje učinkovitega upravljanja preventivnih programov na nacionalni in lokalni ravni je potrebno vzpostaviti upravljavski sistem z ustreznimi pravnimi podlagami ter potrebnimi človeškimi, finančnimi, in drugimi viri, ki omogočajo kakovostno spremljanje in vrednotenje programov ter zagotavljanje podatkov za odločevalce, strokovno javnost in uporabnike.

NIJZ za nekatere preventivne zdravstvene programe že izvaja upravljanje, pri drugih preventivnih zdravstvenih programih pa se izvajajo le nekatere aktivnosti, ki sodijo v upravljanje, saj celoten sistem upravljanja še ni vzpostavljen.

Nacionalni program preventive srčno-žilnih in drugih kroničnih bolezni pri odraslih v osnovnem zdravstvu ter spremljanja dejavnikov tveganja in ogroženosti zanje

Nacionalni program preventive srčno-žilnih bolezni (NPPPSŽB) je bil v Sloveniji uveden leta 2002. Pravila za izvajanje so bila opredeljena v Pravilniku za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni. V program so vključeni vsi moški med 35. in 65. letom ter ženske med 45. in 70. letom starosti. Namen NPPPSŽB je zgodnje odkrivanje visoko ogroženih oseb za razvoj bolezni srca in žilja ter ustrezno ukrepanje, vključno s svetovanjem za dejavnike tveganja in spremembo življenjskega sloga. Program izvajajo družinski zdravniki in drugi sodelavci na primarnem nivoju zdravstvenega varstva v sodelovanju z NIJZ, ki program upravlja. Ključna sestavna dela programa sta izvedba preventivnega pregleda s presejanjem za srčnožilne bolezni in sladkorno bolezen tipa 2 ter dejavnike tveganja zanje, z oceno srčno-žilne ogroženosti, ter izvajanje strukturiranih in sistematičnih ukrepov za zmanjševanje ogroženosti s programi za podporo posameznikom pri spreminjanju življenjskega sloga, ki potekajo v okviru nacionalne mreže zdravstvenovzgojnih centrov (ZVC) v zdravstvenih domovih po vsej Sloveniji.

Od leta 2011 poteka vzpostavitev Referenčnih ambulant družinske medicine (RADM), s čimer se preventiva v ambulantah družinske medicine nadgrajuje s spremljanjem drugih kroničnih nenalezljivih bolezni (KNB) (KOPB, depresija, osteoporoza). Vpeljuje se tudi celostna obravnava kroničnih bolnikov (arterijska hipertenzija, sladkorna bolezen tipa 2, KOPB, astma, depresija, koronarna bolezen, osteoporoza, benigna hiperplazija prostate) s prenosom kompetenc za izvajanje preventive in vodenje urejenih kroničnih bolnikov na diplomirano medicinsko sestro. Ob koncu leta 2017 je bilo vzpostavljenih 775 referenčnih ambulant. Z letom 2018 se bodo referenčne ambulate družinske medicine preimenovala v ambulate družinske medicine. V tem letu naj bi enak standard programa in kadrovske preskrbljenosti, kot v referenčnih ambulantah, dosegle tudi vse preostale ambulate družinske medicine.

V program integrirane preventive je zajeta populacija oseb, starih 30 let in več. Pri posameznikih, ki so družinsko obremenjeni z boleznimi srca in žilja, z družinsko hiperholesterolemijo oziroma dislipidemijo in bolniki s sladkorno boleznijo, se lahko opravi preventivni pregled že pred to starostjo.

NIJZ v sodelovanju s Katedro za družinsko medicino Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani in strokovnjaki različnih specialnosti izvaja 4-dnevni izobraževalni modul Preventiva KNB v referenčnih ambulantah družinske medicine. Z vsebinami o komunikacijskih veščinah NIJZ sodeluje tudi v izobraževalnem modulu Organizacija in komunikacija. V letu 2017 smo izvedli izobraževanje za 3 skupine diplomiranih medicinskih sester iz referenčnih ambulant. Izvedenih je bilo tudi 5 enodnevni strokovni izobraževanj Nadgradnja in poglobitev znanj s psihoedukativnega področja.

V 2017 smo krepili aktivnosti OE NIJZ pri strokovnem spremljanju izvajanja programa in pri sodelovanju z izvajalci in drugimi ključnimi deležniki v regijah. Na regijski ravni so bila izvedena srečanja z direktorji zdravstvenih domov, z izvajalkami programov v zdravstvenovzgojnih centrih, z dipl. med. sestrami iz referenčnih ambulant in s patronažnimi sestrami. Osredotočili smo se na povezovanje med izvajalci preventivnih vsebin v zdravstvenih domovih ter na okrepitev napotovanja v ZVC/CKZ-je.

Spremljali smo aktivnosti regijskih odgovornih zdravnikov, nacionalne koordinatorke programa in nacionalnih koordinatorjev zdravstvene vzgoje. V maju 2017 smo izvedli strokovno srečanje izvajalcev v ZVC/CKZ-jih, diplomiranih medicinskih sester v referenčnih ambulantah družinske medicine in v patronažnem varstvu. Izvedli smo dve srečanja nacionalno-območne koordinacije vseh preventivnih programov, ki jih koordinira NIJZ. Aktivno smo sodelovali na obeh posvetih vodij patronažnih služb.

Pripravili smo »Letno poročilo o organizaciji in delovanju ZVC-jev in izvajanju Programa svetovanje za zdravje za leto 2016«.

Izvedena so bila supervizijska srečanja za izvajalce svetovanj za opuščanje kajenja v ZVC/CKZ-jih. V sodelovanju z regijskimi mentorji (večinoma spec. psih.) je bilo izvedeno tudi usposabljanje za izvajalce novih psihoedukativnih delavnic (Podpora pri spoprijemanju s tesnobo, Spoprijemanje s stresom, Tehnike sproščanja ter Podpora pri spoprijemanju z depresijo) ter regijska in nacionalna supervizijska srečanja.

Zagotovili smo strokovna, delovna in promocijska gradiva za izvajalce programa.

Izvedene so bile številne promocijske aktivnosti v lokalnih skupnostih z različnimi deležniki. Na nacionalni, regionalni in lokalni ravni smo izvedli obeležitve svetovnih dni. Pripravljeni so bili medijski prispevki za lokalne medije - občinska glasila, kabelske TV, druga glasila, radio.....). Nevladne organizacije, vzgojno-izobraževalne ustanove, delovne organizacije in invalidske organizacije smo podpirali pri umeščanju vsebin preventive KNB v promocijo zdravja na delovnem mestu.

Državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja raka na debelem črevesu in danki – Program Svit

Aktivnosti vabljenja v peti presejalni krog so v letu 2017 potekale po pričakovanjih. Zaradi dviga starostne meje ciljne populacije na 74 let so se čakalne vrste na kolonoskopijo podaljšale predvsem v severo-vzhodni Sloveniji. Med izvedljivimi kratkoročnimi ukrepi je bil največji učinek na skrajšanje čakalnih vrst dosežen s povečanjem dejavnosti v tistih kolonoskopskih centrih v vzhodnem delu Slovenije, ki se ne spopadajo s kadrovske omejitvami.

V povezavi s stalnimi ukrepi za nadzor kakovosti programa smo izboljšali dostop kolonoskopistov do ustreznih kazalnikov kakovosti njihovega dela v informacijskem sistemu Programa Svit, ki so hkrati izhodišče za opravljanje nadzorov v kolonoskopskih centrih. Za promocijo programa in izboljševanje kakovosti pri izvajalcih so bila izvedena ciljana izobraževanja kolonoskopistov in Svitov dan za širšo strokovno javnost.

V sklopu ukrepov za izboljšanje odzivnosti v presejanje in izvedbo predvidenih postopkov (oddaja vzorcev, udeležba na kolonoskopiji) je bila oblikovana delovna skupina, ki je pripravila protokol o aktivni vlogi izbranih osebnih zdravnikov in zdravstvenih delavcev v osnovni zdravstveni dejavnosti pri izboljšanju vključevanja neodzivnikov v presejalni program. Komunikacijske aktivnosti so bile uspešno izvedene po planu do konca leta 2017. Območne enote so aktivno delovale pri promociji programa Svit na lokalni ravni.

Predvidena poročanja in predstavitve domačim javnostim smo v letu 2017 dopolnili tudi s primerjanjem rezultatov z drugimi državami v evropskem projektu EUTOPIA.

V decembru 2017 je laboratorij Programa Svit obnovil 5-letno dovoljenje MZ za opravljanje dejavnosti.

Naloge priprave, koordiniranja, vodenja in evalvacije programov vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike, ki se izvaja v okviru primarne zdravstvene dejavnosti

Dejavnosti v letu 2017 vključujejo dejavnosti priprave, koordiniranja, vodenja in evalvacije programov vzgoje za zdravje, ki se izvaja v okviru primarne zdravstvene dejavnosti. Zasledovali smo cilje, ki se navezujejo na koordinirano in poenoteno izvajanje programa vzgoje za zdravje, dobro upravljanje programa, postavitve vsebinskih standardov in kadrovskih normativov za izvajanje vzgoje za zdravje, posodobitev spremljanja dejavnosti ter prenos znanj izvajalcem vzgoje za zdravje. V letu 2017 smo aktivno informirali izvajalce vzgoje za zdravje o novostih pri poročanju izvajanja dejavnosti, jim pomagali pri izvajanju dejavnosti (vzpostavljane sodelovanja z šolami in vrtci ter drugimi, priprava posodobitev spremljanja dejavnosti vzgoje za zdravje, priprava programov vzgoje za zdravje za predšolske otroke, srednješolce ter vzgojo za ustno zdravje, zagotavljanje strokovne podpore in izobraževanja, prenos znanj izvajalcem vzgoje za zdravje, organizacija in vodenje rednih sestankov z izvajalci vzgoje za zdravje, priprava predlogov, strokovnih podlag in mnenj za področje vzgoje za zdravje ter sodelovanje pri pripravi strateških dokumentov in akcijskih načrtov, kontinuirano sodelovanje s ključnimi deležniki na nacionalni in območni ravni, prenos programov, novosti, znanja na območno raven).

V letu 2017 so dejavnosti potekale v skladu z načrtom dela. Največji poudarek v tem obdobju je bil na pripravi novih vsebin oz. posodobitvah. Pripravili smo priročnik z vsebinskimi usmeritvami za dejavnosti vzgoje za zdravje v vrtcih (Zdrave navade predšolskih otrok – objavljen na spletu NIJZ), usmeritve za področje vzgoje za ustno zdravje (Vsakodnevna skrb za ustno zdravje – objavljeno na spletu NIJZ). Na področju vzgoje za zdravje ob sistematskih pregledih smo pripravili dve posodobljeni delavnici za 6. razred osnovne šole (Odraščanje – učna ura, ppt predstavitev in brošura) in 1. letnik srednje šole (Zdrava spolnost – učna ura, ppt predstavitev in brošura) ter novo delavnico za učence 3. razredov (Dobra drža – učna ura, ppt predstavitev, video z vajami, izobraževanje za izvajalce VZ) ter priročnik za srednješolce Odnos do telesa. Za šolsko leto 2016/17 smo pripravili Poročilo o izvedbi vzgoje za zdravje v osnovnih šolah v šolskem letu 2016/17 v okviru preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (pokritost šol z dejavnostmi vzgoje za zdravje) in Poročilo o sodelovanju med osnovnimi šolami in zdravstvenimi domovi na področju vzgoje za zdravje v šolskem letu 2015/16 (zadovoljstvo s sodelovanjem). Za beleženje dejavnosti smo za šolsko leto 2017/18 pripravili tabele za spremljanje pokritost poleg osnovnih šol, tudi vrtcev, srednjih šol, vključno z zobozdravstveno vzgojo. O izvajanju dejavnosti smo obvestili vse vrtce, osnovne in srednje šole.

Sodelovali smo na izobraževanju za izvajalce vzgoje za zdravje v organizaciji Sekcije medicinskih sester v promociji zdravja in zdravstveni vzgoji (vabljen predavanje), pripravili prispevek za revijo Utrip (avgust/september 2017) z naslovom Izvajanje vzgoje za zdravje v sodelovanju s šolami.

Velik poudarek smo dali tudi sodelovanju s ključnimi deležniki MIZŠ, Zavodom za šolstvo, Združenjem zdravstvenih zavodov, Zbornico zvezo zdravstvene in babiške nege (več srečanj s predstavniki organizacij).

Nadaljevali smo s koordinacijo in spremljanjem dejavnosti vzgoje za zdravje v obporodnem obdobju na treh pilotnih lokacijah – Sevnica, Vrhnika in Celje (dodatni obiski v patronažnem zdravstvenem varstvu za otročnice in dojenčke, priprava na porod in starševstvo, nasveti in pogovori o dojenčku) in pripravili poročilo.

V okviru preventive na področju ustnega zdravja je delovna skupina za preventivo na področju ustnega zdravja pripravila elektronsko brošuro »Pamet v roke - za usta in zobe« in z njo tudi medijsko obeležila svetovni dan ustnega zdravja. Skupina je pripravila povzetek strokovnih nasvetov glede ustne higijene v vrtcih (objavljeno na spletni strani). Odgovarjala je tudi na vprašanja strokovne in laične javnosti, nudila strokovno podporo ostalim skupinam znotraj Inštituta ter sodelovala pri pripravi opisa kazalnika »Umivanje zob« za projekt »Zdravje v občini«.

Pilotno testiranje Programa integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni in zmanjševanja neenakosti v zdravju pri odraslih (Program integrirane preventive) ter priprava na nacionalno implementacijo

V letu 2017 smo nadaljevali z upravljanjem izvajanja pilotnega testiranja »Programa integrirane preventive kroničnih bolezni in zmanjševanja neenakosti v zdravju pri odraslih« (»Program integrirane preventive«) v treh pilotnih okoljih (Zdravstveni dom Celje, Zdravstveni dom Sevnica in Zdravstveni dom Vrhnika). Izvajalci iz centrov za krepitev zdravja (CKZ) in diplomirane medicinske sestre iz patronažnih služb v pilotnih okoljih so nam mesečno pošiljali poročila o poteku pilotnega testiranja. Pripravili smo »Letno poročilo o organizaciji in izvedenih aktivnostih pilotnih CKZ ter o izvajanju nadgrajenih preventivnih aktivnosti v patronažnih službah v pilotnih okoljih Celje, Vrhnika in Sevnica za leto 2016«, pripravili smo tudi »Polletno poročilo o organizaciji in izvedenih aktivnostih pilotnih CKZ Celje, Vrhnika in Sevnica za prvo polletje leta 2017«. Letno poročilo posredujemo ZZS.

Na podlagi rezultatov projekta »Skupaj za zdravje« ter spremljanja in evalviranja aktivnosti v pilotnih okoljih smo pripravili nabor kriterijev za evalvacijo »Programa integrirane preventive«. Izdali smo poročilo o pilotnem testiranju projekta Uživajmo v zdravju. Po zaključni evalvaciji pilotnega testiranja bomo pripravili tudi dokončni predlog vsebinskega, organizacijskega in finančnega modela »Programa integrirane preventive« ter model nacionalno-območne koordinacije ter upravljanja le-tega. Z namenom priprave končnega modela izvajanja »Programa integrirane preventive« naše aktivnosti vključujejo kontinuirano strokovno spremljanje izvajalcev iz pilotnih okolij.

Izvedli smo redne obiske vseh treh pilotnih centrov za krepitev zdravja (Celje, Vrhnika in Sevnica), ki so bili namenjeni spremljanju poteka izvajanja pilotnega testiranja. 12. 4. 2017 smo izvedli delovno srečanje o zagotavljanju enakosti v zdravstveni oskrbi ranljivih, 19. 5. 2017 pa delavnico o skupnostnem pristopu za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih. Pripravili smo seznam usposobljenih izvajalcev za izvajanje Programa za krepitev zdravja v CKZ-jih.

Velik del naših aktivnosti je usmerjen v udejanjanje koncepta skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnih okoljih. V letu 2017 smo pripravili osnutek priročnika za izvajalce iz pilotnih okolij ter izobraževalni program za udejanjanje skupnostnega pristopa v praksi. V okviru Jesenske šole javnega zdravja smo izvedli prvo usposabljanje sodelavcev NIJZ o skupnostnem pristopu in praktični uporabi tega pristopa.

Z namenom seznanitve z novostmi, ki jih prinaša »Program integrirane preventive«, ter pripravo izhodišč za model nacionalno-območnega upravljanja »Programa integrirane preventive«, so bila s sodelavci iz OE NIJZ (z vodji delovnih skupin za KNB in nekaterimi ostalimi sodelavci) izvedena delovna srečanja, in sicer 27. 2., 15. 3., 23. 3., 12. 6. in 18. 10. 2017.

Gradiva tako za izvajalce kot za uporabnike prenovljenega »Programa integrirane preventive« (predvsem za izvajalce in uporabnike Programa za krepitev zdravja) so večinoma dokončana, le gradiva za nekaj delavnic s področja telesne dejavnosti in prehrane so še v fazi oblikovanja in tiska. V letu 2017 smo dopolnjevali spletno stran programa Skupaj za zdravje z vsebinami s področja kroničnih bolezni in nadgrajenih nemedikamentoznih obravnav v CKZ-jih.

Pripravili smo vsebinska izhodišča za operacijo Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 »Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalnih skupnostih«. Skupaj z MZ smo pripravili investicijsko dokumentacijo in specifikacije za javni razpis za zdravstvene domove in lokalne skupnosti za sodelovanje v omenjeni operaciji. Pripravili smo tudi vsebinska izhodišča in investicijsko dokumentacijo za operacijo Model skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih.

IZVAJANJE ZDRAVSTVENIH STORITEV ZA UGOTAVLJANJE IN OBVLADOVANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI

Odzivanje in ukrepanje ob pojavu nalezljivih bolezni

Na območnih enotah NIJZ se zaradi zagotavljanja neprekinjenih aktivnosti za zmanjšanje tveganja za zdravje ljudi v primeru pojava nalezljive bolezni, kopičenja, izbruha/epidemije v skladu z doktrino in predpisi, izvajajo intervencije v primeru ocenjenega tveganja za zdravje ali pojava bolezni.

Cilji programa je pravočasno odzivanje ob zaznani nalezljivi bolezni, kopičenju ali izbruhu s timsko obravnavo dogodkov v skladu z SOP, izdelava ocene nevarnosti in poročila. V največjem možnem deležu je potrebno v sodelovanju z laboratorijem za medicinsko in sanitarno mikrobiologijo pojasniti vire okužbe in poti širjenja ter zagotoviti ustrezno sodelovanje z veterinarsko stroko in inšpekcijskimi službami. Prav tako je velikega pomena posodobljena mreža deležnikov zdravstvene dejavnosti.

Vzpostavljene so bile štiri regije in timi v pripravljenosti, za katere je pripravljen časovni raspored, evidentiranje in priprava poročil ter določena mreža deležnikov v vsaki regiji. Posodobljeni so bili algoritmi odzivanja, ukrepanja ter poročanja.

V smislu krepitve usposobljenosti timov smo izvajali interno usklajevanje delovnih procesov. V korist usklajenega dela smo ohranjali redno sodelovanje med NIJZ in NLZOH. V načrtu je tudi opremljenost timov s standardnimi kompleti.

Varstvo pred steklino in izvajanje določenih cepljenj in zaščite z zdravili

Cilj programa je vzpostavljen celovit pristop zmanjšanja tveganja in varovanja zdravja ljudi, pri katerih obstaja nevarnost za okužbo s steklino, v skladu z doktrino in predpisi. V antirabičnih ambulantah je potekalo izvajanje antirabičnih postopkov pri osebah, pri katerih je obstajala nevarnost okužbe s steklino, vključno z izvedbo cepljenja, če je bilo to potrebno; v skladu z dokumentom Obravnava pacienta v ambulanti (antirabična obravnava) ter dokumentom Preprečevanje stekline (nacionalne smernice). Obvestila za laično in strokovno javnost so bila objavljena po potrebi. Poročanje o izvedenih aktivnostih je potekalo po navodilih NIJZ in ZZS.

V ambulantah OE smo izvajali cepljenje oseb, pri katerih je bila postavljena indikacija za cepljenje z namenom preprečevanja posamezne nalezljive bolezni.

1. ZMANJŠEVANJA ŠKODE NA PODROČJU DROG (OE KOPER)

V obdobju od januarja do junija 2017 so bile na NIJZ OE Koper in na območju cele Slovenije opravljene aktivnosti v skladu s sprejetim načrtom dela za prvo polovico leta 2017. Posebno pozornost smo namenili redni oskrbi programov s sterilnim priborom in zbiranju ter ustreznemu uničevanju kužnega materiala. Posodobili smo epidemiološki vprašalnik, ki daje med drugim tudi ključne podatke za spremljanje potreb uporabnikov drog po materialih, ki zmanjšujejo škodo zaradi uporabe drog. Na skupnem sestanku z izvajalci programov smo se dogovorili o ključnih vprašanjih na tem področju, zbrali pomembne informacije in načrtovali aktivnosti v bodoče. Med problemi izstopa nestrokovna obravnava uporabnikov drog z vidika preprečevanja širjenja nalezljivih bolezni, saj večina organizacij, ki deluje na tem področju nima medicinskega osebja in še posebej ne ustrezno izobraženega medicinskega osebja, kar je lahko tudi grožnja za širitev epidemije hepatitisa C med uporabniki drog. Obstojata tudi povečana nevarnost širitve okužb s HIV, še posebej med intravenoznimi uporabniki novih sintetičnih drog, kar je predstavlja novo tveganje na tem področju. Potrebna bi bila širitev programa z zaposlitvijo vsaj dveh diplomiranih medicinskih sester, ki bi najprej naredile analizo potreb in potem vzpostavile nov preventivni projekt na področju preprečevanja hepatitisa C in HIV med uporabniki drog, ki bi temeljil na aktivnem pristopu. To bi pomembno vplivalo na zmanjšanje

širjenja epidemije hepatitisa C med uporabniki drog (okoli 30% prekuženost) in zmanjšalo možnost prenosa HIV med uporabniki drog. Za opisan projekt bo potrebno zagotoviti dodatna sredstva.

2. PREKRBA Z ZDRAVILI ZA IZVAJANJE OBVEZNEGA PROGRAMA CEPLJENJA IN PRIPOROČLJIVIH CEPLJENJ

NIJZ je tudi v letu 2017 zagotavljal preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili. Plan je bil pripravljen na podlagi predloga letnega programa cepljenja in zaščite z zdravili, ki ga je NIJZ predlagal MZ.

Zaradi motnje v preskrbi s cepivom proti okužbam s humanimi papiloma virusi se je začetek cepljenja za nekatere deklice v 6. razredu zamaknil v drugo polovico šolskega leta, torej v leto 2018.

Zaradi motnje v preskrbi s polisaharidnim pnevmokoknim cepivom je NIJZ izdal priporočila, da se cepljenje opravi s konjugiranim pnevmokoknim cepivom.

Tabela 1: Preskrba z zdravili za Letni program cepljenja

Vrsta zdravila	Plan nabave 2017	Nabava 2017	Nabava/ Plan 2017	Distrib. 2016	Distrib. 2017	Indeks 17/16
Humani imunoglobulin proti tetanusu	12.000	10.000	0,833	11.606	9.041	0,779
Humani imunoglobulin proti hepatitisu tipa B	150	50	0,333	24	28	1,167
Humani imunoglobulin proti steklini	250	200	0,800	258	177	0,686
Palivizumab 50 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	300	252	0,840	254	298	1,173
Palivizumab 100 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	950	648	0,682	687	705	1,026
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	400	483	1,208	436	302	0,693
Cepivo proti meningokokom tipa C s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni	200	20	0,100	6	1	0,167
Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W ₁₃₅ in Y)	300	250	0,833	362	310	0,856
Cepivo proti meningokokom tipa B	500	560	1,120		87	
Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	22.000	34.600	1,573	20.646	22.847	1,107
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	1.500	812	0,541	952	1.118	1,174
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (13 valentno)	2.000	2.170	1,085	1.603	2.170	1,354
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (10 valentno)	42.000	36.150	0,861	27.851	34.479	1,238
Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	50.000	29.928	0,599	44.116	44.362	1,006
Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	40.000	27.660	0,692	38.900	38.980	1,002
Cepivo proti tuberkulozi z oslajenimi bakterijami	8.000	11.450	1,431	7.900	7.750	0,981
Cepivo proti tifusu s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	40	2	0,050		2	
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	1.500	739	0,493	1.071	915	0,854

Vrsta zdravila	Plan nabave 2017	Nabava 2017	Nabava/Plan 2017	Distrib. 2016	Distrib. 2017	Indeks 17/16
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	5.000	2.811	0,562	3.566	3.611	1,013
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke)	999	310	0,310	176	274	1,557
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za odrasle)	130.000	71.300	0,548	59.131	67.985	1,150
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	65.000	65.100	1,002	61.262	62.100	1,014
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	4.000	3.040	0,760	2.995	3.136	1,047
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle, dializne bolnike)	1.800	1.100	0,611	848	941	1,110
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	60	20	0,333	31	8	0,258
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	200	113	0,565	112	138	1,232
Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	500	480	0,960	334	494	1,479
Cepivo proti ošpicam z oslavljenimi virusi	300			10	10	1,000
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslavljenimi virusi	45.000	44.600	0,991	41.800	42.300	1,012
Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	400	440	1,100	324	379	1,170
Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	5.500	569	0,103	3.483	857	0,246
Cepivo proti noricam z oslavljenimi virusi	200	52	0,260	48	59	1,229
Cepivo proti humanim papiloma virusom (tipom 6, 11, 16, 18)				4.837	336	0,069
Cepivo proti humanim papiloma virusom (devetvalentno)	15.550	6.282	0,404	4.743	9.129	1,925
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	85.900	70.363	0,819	78.790	76.588	0,972
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B (rekombinantno) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	500	104	0,208	5	100	20,000

4.2.1. Izvajanje terciarne dejavnosti v letu 2017

Obrazec 6: Poročilo o terciarni dejavnosti v letu 2017

Pravna podlaga programa terciarne dejavnosti je Splošni dogovor za posamezno pogodbeno leto.

TERCIAR I

Terciar I predstavlja program učenja, program usposabljanja za posebna znanja, program razvoja in raziskovanja ter vzpostavitvev in koordiniranje nacionalnih čakalnih list, nacionalnih evidenc in nacionalnega registra bolezni.

PROGRAM UČENJA

V okviru Programa učenja je NIJZ organiziral tedenske tečaje za pripravnike zdravnikov in zobozdravnikov, na katerih so se seznanili z javno-zdravstveno problematiko in sodobnim reševanjem izzivov na področju javnega zdravja.

Na Nacionalnem inštitutu za varovanje zdravja so se izobraževali specializanti različnih strok pod mentorstvom 40 neposrednih mentorjev.

PROGRAM USPOSABLJANJA ZA POSEBNA ZNANJA

V okviru usposabljanj za posebna znanja je bilo v letu 2017 organiziranih devet delavnic za izvajalce cepljenja v Sloveniji na temo varnega cepljenja in dobre skladiščne / distribucijske prakse cepiv.

PROGRAM RAZVOJA IN RAZISKOVANJA

V letu 2017 smo na NIJZ izvajali naslednje projekte, financirane s strani terciarnih sredstev: Sodobne antropološke populacijske raziskave v partnerstvu z javnim zdravjem, Spolno prenesene klamidijske okužbe med 18 do 49 let starimi Slovenci, Novodobne zasvojenosti, povezane z informacijsko tehnologijo - razširjenost problema, Vrednotenje učinkov novega zakona na področju nadzora nad tobakom (Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov) med srednješolci, Pilotna Anketa o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2017 (ATADD).

Iz sredstev za terciarno dejavnost smo zagotovili tudi lastno udeležbo pri nekaterih evropskih in domačih razvojnih projektih: **BRIDGE Health, CARE, DEMENCA ACROSSSLO, EHIS pilot, EKOSMART, EUnetHTA JA 3, EURO HIV EDAT, InAirQ, INTENT, JANPA JA, MSGIMS, SMSH.eu, CFS-REAL, Model prehranskih usposabljanj, To sem jaz, Šolski lonec.**

REGISTRI IN EVIDENCE

IVZ 48. Evidenca nalezljivih bolezni

V evidenco so se na območnih enotah NIJZ sproti vnašale prijavljene nalezljive bolezni. CNB NIJZ je izvedel kontrolo kakovosti podatkov. Poročila je CNB NIJZ izdelal vsak mesec oziroma četrtno in jih je objavjal v spletnem mesečnem biltenu eNBOZ. Zbirno poročilo CNB NIJZ izdela enkrat letno. Zbirno poročilo je objavljeno na spletni strani NIJZ.

IVZ 49. Register obveznikov za cepljenje in izvajanja cepljenja

V evidenco od leta 2003 ni dotoka podatkov, ker ni na voljo računalniške rešitve. Do vzpostavitve novega registra cepljenih oseb in neželenih učinkov po cepljenju (eRCO) se uporablja začasna spletna rešitev "Cepljenje.net", s pomočjo katere se zbira le agregirane podatke o vseh opravljenih cepljenjih v Sloveniji. Na posameznem cepilnem mestu odgovorna oseba vnese podatke o opravljenih cepljenjih v spletni obrazec *Cepljenje.net*. Območne enote NIJZ enkrat letno zberejo agregirane podatke. Zbirno poročilo CNB NIJZ izdela in objavi na spletni strani enkrat letno.

IVZ 50. Evidenca varstva prebivalstva pred steklino

V evidenco na OE NIJZ sproti vnašajo podatke o antirabičnih obravnavah in cepljenih proti steklini. Zbirno poročilo CNB NIJZ izdela enkrat letno in objavi na spletni strani.

IVZ 51. Register stranskih pojavov po cepljenju

V evidenco CNB NIJZ enkrat tedensko vnaša podatke o prejetih neželenih učinkih po cepljenju. Poročila so sproti poslana na JAZMP. Zbirno poročilo CNB NIJZ izdela enkrat letno in objavi na spletni strani.

IVZ 52. Evidenca pojavnosti infekcije s HIV, aidsa in smrti zaradi aidsa

V evidenco CNB NIJZ sproti vnaša podatke o primerih okužbe s HIV, aidsa in smrti zaradi aidsa. CNB NIJZ izdeluje četrletna poročila. Zbirno poročilo CNB NIJZ izdela enkrat letno in objavi na spletni strani.

IVZ 53. Evidenca pojavnosti spolno prenesenih okužb (SPO)

V evidenco se sproti vnašajo podatki na vseh OE NIJZ. CNB NIJZ izdeluje četrletna poročila. Zbirno poročilo CNB NIJZ izdela enkrat letno in objavi na spletni strani.

4.3. Druge storitve javne službe

OCENE NEVARNOSTI IN TVEGANJA FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV (FFS)

Strokovna naloga temelji na Zakonu o fitofarmacevtskih sredstvih, ki določa naloge javne službe na področju fitofarmacevtskih sredstev ter strokovnih nalog na področju FFS ter Odločbi o pooblastitvi NIJZ za izvajanje določenih nalog javne službe na področju fitofarmacevtskih sredstev. NIJZ pripravlja ocene nevarnosti in tveganja zaradi uporabe FFS za uporabnike, delavce, naključno prisotne osebe, prebivalce v bližini kmetijskih površin in potrošnike na nacionalni ravni ter za države osrednje cone EU. Poleg tega zagotavljamo strokovno podporo Sektorju za fitofarmacevtska sredstva Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR). Obseg dela je bil opredeljen v Aneksu o strokovnih nalogah ocenjevanja aktivnih snovi in fitofarmacevtskih sredstev v letu 2017.

V letu 2017 smo zaključili oceno nevarnosti in tveganja za zdravje ljudi za pesticidno aktivno snov rimsulfuron, na podlagi katere bo odobrena uporaba te snovi v EU. Pripravili smo tudi osnutek ocene aktivne snovi tritosulfuron. Izdelali smo šest ocen nevarnosti in tveganja za potrebe registracije FFS v osrednji coni EU in 45 toksikoloških ocen za potrebe vzajemnega priznavanja registracij FFS v Sloveniji. Strokovne komentarje smo pripravili za 13 conskih ocen, ki so jih pripravile druge članice EU. Pripravili smo tudi dve oceni zaradi razširitve registracije in tri dovoljenja za nujna sredstva.

V okviru strokovne podpore FURS smo sodelovali na kongresu Slovenskega toksikološkega društva s predstavitvijo ocenjevanja glifosata na ravni EU in na sledeči okrogli mizi. Ocenili smo potrditvene podatke o genotoksičnosti triazin amina, metabolita aktivne snovi metsulfuron-metil. Pripravili smo komentarje na predlog kriterijev za identifikacijo kemičnih motilcev endokrinega sistema. Pripravili smo hitro oceno tveganja za sodelujoče pri sanaciji potoka Tojnica zaradi izpostavljenost atrazinu. Hitro oceno tveganja smo pripravili tudi v primeru suma in kasneje tudi najdbe insekticida fipronila v jajcih. Udeležili smo se delavnice na temo pristopa Adverse Outcome Pathway (EFSA) in delavnice o harmonizaciji ocene tveganja (BfR). Pripravili smo prispevek za na spletno stran o glifosatu in odgovorili na več novinarskih vprašanj na to temo oz. sodelovali v radijskih in televizijskih oddajah, kjer je bil obravnavan glifosat.

PROGRAM CENTRA ZA PREPREČEVANJE ODVISNOSTI (OE MARIBOR)

Program »Center za preprečevanje odvisnosti« je visokopražen program s ciljem doseganja stabilne abstinence od vseh prepovedanih drog in drugih kemičnih substanc, izobraževanja ali zaposlitve v skladu s sposobnostmi in motivi posameznika, oblikovanje nove socialne mreže in kvalitetne izrabe prostega časa. Vključuje neposredno svetovalno delo z zasvojenimi osebami, eksperimentatorji, njihovimi ožjimi svojci in z vsemi bližnjimi, ki posebejajo za posameznika pomembno in neogrožujočo socialno mrežo. Uporabniki programa skozi celoten čas ostajajo integrirani v domačem okolju in ohranjajo pomembne socialne stike kot so bivanje v družini, nadaljevanje rednega ali drugih oblik izobraževanja, iskanje zaposlitve ali zaposlitev.

Z uporabniki programa delajo izvajalci programa posamezno v obliki individualnih razgovorov in v skupinah. V prvi polovici leta 2017 smo v Programu Center za preprečevanje odvisnosti obravnavali 174 različnih uporabnikov (zasvojene osebe, eksperimentatorji in ključne bližnje osebe). V januarju je bilo v program vključenih 124 uporabnikov, februarja 174, marca 103, aprila 105, maja 100 in junija 100. Povprečna vključenost posameznega uporabnika na mesec je znašala 7 ur.

V dogovoru s posameznimi šolami iz regije smo izvedli krajše intervencije zgodnjega posredovanja ob prvih pojavih uživanja prepovedanih drog in alkohola. Teh skupin je bilo 9, povprečno število uporabnikov na skupino je bilo 15.

PROGRAM ZMANJŠANJA ŠKODE ZA ZDRAVJE PRI LUDEH V ZGORNJI MEŽIŠKI DOLINI ZARADI OBREMENJENOSTI S TEŽKIMI KOVINAMI (OE RAVNE NA KOROŠKEM)

Naloga se izvaja skladno z vsebino Odloka o območjih največje obremenjenosti okolja in o programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini ter določili pogodb z Ministrstvom za zdravje in Ministrstvom za okolje in prostor za izvajanje aktivnosti v programu. Osnovni cilj programa je vsem prebivalcem Zgornje Mežiške doline zagotavljati pogoje za življenje v zdravem, varnem in humanem okolju, ter doseči vsebnost svınca v krvi otrok nižjo od 100 µg na liter. Tudi v letu 2017 smo izvedli monitoring vsebnosti svınca v krvi tri leta starih otrok. Rezultati so zaskrbljujoči, saj je bil delež otrok z visokimi vsebnostmi svınca v krvi (≥ 100 µg/l) najvišji po letu 2008. Čeprav smo dvig delno razložili z zelo sušnim obdobjem pred vzorčenjem, skrb povzroča tudi slabši odziv staršev na ponujeno individualno svetovanje. Ukrepe iz programa bi bilo treba nadgraditi in še bolj intenzivno izvajati. Izvajanje sanacijskih ukrepov bi bilo potrebno uveljaviti tudi na lokacijah v zasebni lasti, predvsem v socialno šibkejših okoljih, omejiti bi morali promet z onesnaženim gradbenim materialom, okrepiti svetovanje v zvezi s preprečevanjem prenosa svınca iz delovnega okolja, vsekakor pa bo v prihodnje velik izziv predstavljala tudi komunikacijska strategija, ki bo izboljšala naše delo na področju motiviranja in informiranja ljudi v Zgornji Mežiški dolini za skrb za lastno zdravje.

4.4. Izvajanje storitev na trgu v letu 2017

1. VAROVANJE ZDRAVJA PREBIVALSTVA S CEPLJENJEM

V okviru te naloge smo zagotavljali zdravila v skladu s Program cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2017. V ambulantah območnih enot NIJZ smo izvajali cepljenje zainteresiranih posameznikov in skupin. Poleg tega je NIJZ izvajal tudi svetovanje, cepljenje in kemoprofilakso za potnike v mednarodnem prometu.

V letu 2017 so bili antimalariki razvrščeni na listo nujno potrebnih zdravil, zato so se pričeli izdajati v lekarnah na recept (razen progvanil kombinacije za otroke, katerega izdaja v lekarnah se pričakuje v letu 2018).

Tabela 2: Preskrba s samoplačniškimi cepivi in zdravili

Vrsta zdravila	Plan nabave 2017	Nabava do 2017	Nabava/Plan 2017	Distrib. 2016	Distrib. 2017	Indeks 17/16
Humani imunoglobulin proti tetanusu				44	5	0,114
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano				14	16	1,143
Cepivo proti meningokokom tipa C s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni				16	20	1,250
Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W ₁₃₅ in Y)	800	850	1,063	787	933	1,186

Vrsta zdravila	Plan nabave 2017	Nabava do 2017	Nabava/Plan 2017	Distrib. 2016	Distrib. 2017	Indeks 17/16
Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	1.000	1.000	1,000	619	915	1,478
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	1.200	1.248	1,040	1.144	1.224	1,070
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (13 valentno)	1.200	1.330	1,108	1.124	1.226	1,091
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (10 valentno)	100	50	0,500	239	69	0,289
Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	150	150	1,000	145	188	1,297
Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	250			250	150	0,600
Cepivo proti tuberkulozi z oslabiljenimi bakterijami	3.150	550	0,175	300	350	1,167
Cepivo proti tifusu s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	2.500	2.498	0,999	2.305	2.711	1,176
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	25.000	34.861	1,394	24.845	34.742	1,398
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	55.000	74.326	1,351	51.837	73.723	1,422
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke)	205	390	1,902	180	376	2,089
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za odrasle)	26.000	28.700	1,104	24.635	28.838	1,171
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)		50		6	12	2,000
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	5.000	5.660	1,132	4.848	5.634	1,162
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	400	560	1,400	371	569	1,534
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	4.000	4.735	1,184	3.746	4.435	1,184
Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	4.500	4.320	0,960	4.160	4.238	1,019
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslabiljenimi virusi	500	400	0,800	300	490	1,633
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu, rdečkam in noricam z oslabiljenimi virusi	120	120	1,000	107	131	1,224
Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	160	60	0,375	100	150	1,500
Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	500	431	0,862	453	407	0,898
Cepivo proti rotavirusom z oslabiljenimi virusi	8.000	9.700	1,213	7.841	9.540	1,217
Cepivo proti rotavirusom, petvalentno, z oslabiljenimi virusi	2.000	1.890	0,945	1.859	1.725	0,928
Cepivo proti noricam z oslabiljenimi virusi	200	348	1,740	347	472	1,360
Cepivo proti pasavcu z oslabiljenimi virusi	20	10	0,500	6	9	1,500
Cepivo proti rumeni mrzlici z oslabiljenimi virusi	1.400	800	0,571	1.129	1.560	1,382
Cepivo proti humanim papiloma virusom (tipom 6, 11, 16, 18)				255	24	0,094
Cepivo proti humanim papiloma virusom (tipom 16, 18)		1		3	1	0,333

Vrsta zdravila	Plan nabave 2017	Nabava do 2017	Nabava/Plan 2017	Distrib. 2016	Distrib. 2017	Indeks 17/16
Cepivo proti humanim papiloma virusom (devetvalentno)	500	718	1,436	217	796	3,668
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano				10	11	1,100
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B (rekombinantno) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	40	46	1,150	51	52	1,020
Antimalarik – progvanil kombinacije 62,5 mg atovaksona, 25 mg progvanil hidroklorida	80	39	0,488	111	61	0,550
Antimalarik – progvanil kombinacije 250 mg atovaksona, 100 mg progvanil hidroklorida				1.486	18	0,012
Antimalarik – meflokin 250 mg				282	46	0,163
Tuberkulinski test	950	600	0,632	1.028	839	0,816

2. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI V ZVEZI Z ZDRAVJEM DELAVCEV

NIJZ je v letu 2017 izvajal tudi dejavnost, vezano na preventivne zdravstvene preglede delavcev, ki jih predvidevajo podzakonski predpisi, izdani na podlagi Zakona o varnosti in zdravju pri delu.

Dejavnost je potekala na OE Kranj, kjer so v preteklih letih to dejavnost že izvajali in imajo sklenjenih nekaj dolgoročnih pogodb. Poleg tega smo v omejenem obsegu izvajali tudi aktivnosti na področju promocije zdravja za zaposlene, ki jih prav tako predvideva Zakon o varnosti in zdravju pri delu.

4.5. Raziskovalni in razvojni projekti

V letu 2017 smo pričeli z začetnimi aktivnostmi na naslednjih projektih: **ADVANTAGE** (Joint Action on Frailty Prevention, Evropski program javnega zdravja), **ANIMA** (Aviation Noise Impact Management Through Novel Approaches, Obzorje 2020), **HBM4EU** (European Human Biomonitoring Initiative, Obzorje 2020), **CHRODIS-PLUS** (Implementing Good Practices for Chronic Diseases, Evropski program javnega zdravja), **EHIS** (Pre-testing of new variables for future European Health Interview survey waves, EUROSTAT), **EU-JAMRAI** (EU Joint Action on Antimicrobial Resistance and Associated Infections, Evropski program javnega zdravja), **INTEGRATE** (EU Joint Action on Integrating Prevention, Testing and Linkage to Care Strategies Across HIV, Viral Hepatitis, TB and STIs in Europe, Evropski program javnega zdravja), **TO-REACH** (Transfer of Organisational Innovations for Resilient, Effective, Equitable, Accessible, Sustainable and Comprehensive Health Services and Systems, Obzorje 2020), **CROWDHEALTH** (Collective Wisdom Driving Public Health Policies, Obzorje 2020), **InnoRenew COE** (Renewable Materials and Health Environments Research and Innovation Centre of Excellence, Obzorje 2020), **INTENT** (Using Guidelines and Benchmarking to Trigger Social Entrepreneurship Solutions Towards Better Patient-Centred Cancer Care in Central Europe, INTERREG Srednja Evropa), **STAR VITAL** (Združeni ukrepi za vitalnost starejših delavcev, ESS) in **Click for Support REALised** (European Web-Based Intervention in the Field of Selective Addiction Prevention, Justice Programme 2014-2020).

Hkrati so se v letu 2017 zaključili naslednji projekti: **CANCON** (Joint Action European Guide on Quality Improvement in Comprehensive Cancer Control, Evropski program javnega zdravja), ki ga je vodil NIJZ, **CARE**

(Common Action for Refugees' and other migrants' health, Evropski program javnega zdravja), **CHRODIS** (Joint Action on Chronic Diseases and Promoting Healthy Ageing Across the Life Cycle, Evropski program javnega zdravja), **CLOUD** (Celovit pristop k obravnavi ter socialni in ekonomski reintegraciji uporabnikov prepovedanih drog, Čezmejni projekt Slovenija-Hrvaška), **CRO SCREENING** (Improvement of Quality of National Cancer Screening Programme Implementation, Twinning), **EUHWForce** (European Health Workforce Planning and Forecasting, Evropski program javnega zdravja), **BRIDGE Health** (BRidging Information and Data Generation for Evidence-based Health policy and research, Evropski program javnega zdravja), **Euro HIV EDAT** (Operational knowledge to improve HIV early diagnosis and treatment among vulnerable groups in Europe, Evropski program javnega zdravja), **JANPA** (Joint Action on Nutrition and Physical Activity, Evropski program javnega zdravja) in **I-SEE** (Strengthening Information Exchange between Italy and South East European Neighbouring Countries on New Psychoactive Substances, DG Justice).

V letu 2017 smo sodelovali še pri naslednjih projektih, ki so financirani delno ali v celoti iz sredstev Evropske unije: **EUnetHTA JA 3** – Joint Action on Health Technology Assessment; **EuroMIX** – European Test and Risk Assessment Strategies for Mixtures; **MSGIMS** – Merging Statistics and Geospatial Information in Member States; **EU MENU Lot 1 in 2**; **SMSH.eu** – European Integration, Small States and Health; **DEMENCA ACROSSSLO** – izboljšanje kakovosti življenja oseb z demenco; **INAIHQ** – Transnational Adaption Actions for Integrated Indoor Air Quality Management; **EkoSmart** – Ekosistem pametnega mesta; **EUTOPIA** – Towards Improved Screening for Breast, Cervical and Colorectal Cancer Across Europe; **UVRO** – Uspešno vključevanje Romov v okolje – zdrav življenjski slog; **SOPA** – Vzpostavitev interdisciplinarnega celostnega pristopa k odkrivanju in podpori pri opuščanju tvegane in škodljivega pitja alkohola med odraslimi prebivalci; **MOST** – Model skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanja neenakost v zdravju v lokalnih skupnostih in **Izdaja slovarja namenjenega lažji komunikaciji migrantov** z zdravstvenim osebjem.

Dodatno smo v letu 2017 pričeli aktivnosti na skupno 15 projektih iz razpisov za sofinanciranje programov na področju prehrane in telesne dejavnosti za zdravje in področju varovanja in krepitev zdravja (MZ), pri čemer NIJZ kot partner sodeluje pri 12 projektih. Pri treh projektih je NIJZ vodilni partner (**Model prehranskih usposabljanj**, **Šolski lonec** in **To sem jaz**).

V letu 2017 je NIJZ sodeloval pri skupno 19 projektih/programih financiranih s strani ARRS in sicer v treh programih, štirih aplikativnih projektih, treh temeljnih projektih in devetih ciljnih raziskovalnih projektih.

Skupno je NIJZ v letu 2017 sodeloval v **kar 70 projektih**, večino teh delno ali v celoti financira Evropska unija preko različnih skladov in mehanizmov.

4.6. Poročilo območnih enot

Področje nalezljivih bolezni

V vsaki območni enoti NIJZ opravljajo na področju nalezljivih bolezni podobne ali enake naloge skladno s sprejetimi protokoli, opredeljenimi v VDDN.

Potekalo je spremljanje gibanja nalezljivih bolezni, obravnavali so sporadične primere nalezljivih bolezni, ki zahtevajo epidemiološko poizvedovanje in intervencijo, zaznavali, spremljali kopičenja in izbruhe v posameznih regijah ter sami ali pa v sodelovanju s pristojnimi inšpekcijskimi službami priporočili ukrepe za omejevanje širjenja nalezljivih bolezni ter spremljali njihovo izvajanje. Zbrani podatki o prijavljenih nalezljivih boleznih in izbruhih po območjih so prikazani v mesečniku eNBOZ. (<http://www.nijz.si/e-nboz>).

Na območjih so nudili strokovno pomoč izvajalcem cepljenja, prav tako odgovarjali na vprašanja posameznikov v zvezi s tem ter sodelovali v izjavah za medije, vključno s pripravo osrednjega sporočila ob svetovnem dnevu zdravja. Nekatere območne enote nadaljujejo z mesečnim obveščanjem strokovne javnosti

o gibanju nalezljivih bolezni na območju, kar so opravljali že pred združitvijo. Prav tako so bila območja aktivna pri objavljanju aktualnih novic na spletni strani NIJZ/Regije (<http://www.nijz.si/regije>).

Izvajanje zdravstvenih storitev na območjih, kamor sodijo antirabične obravnave, izvajanje cepljenj ter kemoprofilaksa ob epidemioloških indikacijah ter samoplačniške ambulantne storitve, zahteva poenoteno delo tako v strokovnem smislu kot v okviru sistema kakovosti, kar zagotavljajo z usklajevanjem strokovnih vprašanj na rednih sestankih vodij DS za NB ter ustrezno diseminacijo strokovnih informacij sodelavcem na OE. Na vseh območnih enotah so že izvedli anketiranje uporabnikov naših storitev; na rezultate anket smo vsi izredno ponosni.

Na OE Kranj poleg tega izvajajo še storitve MDPŠ, odvzem humanih kužnin za mikrobiološke preiskave ter testiranje s svetovanjem na spolno prenosljive bolezni.

V letu 2017 so rezultat dela naslednji izdelki:

- Regijska poročila o opravljenih cepljenjih predšolskih otrok in ostalih skupin prebivalstva, vključno z antirabičnimi obravnavami za leto 2015.
- Dve tromesečni poročili o spolno prenosljivih okužbah za namene epidemiološkega spremljanja.
- Tedenska poročila o prijavljenih nalezljivih boleznih v regijah.
- Poročila o obravnavah izbruhov.
- Tedenska poročila o gibanju ARI/GPB preko mreže izbranih zdravnikov v regijah.
- V aprilu oddano poročilo o cepljenju proti gripi in RSV s palivizumabom,
- Izjave za javnost (klipping).
- Regijski epidemiološki vestnik (OE CE).
- Sodelovanje na regijskih posvetih, ki jih je organizirala SPC.
- Finančni prikazi o izvedenih samoplačniških storitvah po OE.

Področje nenalezljivih bolezni

Območne enote NIJZ so opravljale predvsem naloge, ki so bile dogovorjene s strokovnjaki in posameznimi strokovnimi skupinami na nacionalnem nivoju. Smiselno so naloge, ki so bile načrtovane za celotno Slovenijo, izvajali v lokalnem okolju, implementirali programe in spremljali njihovo uspešnost. Veliko aktivnosti je bilo izvedenih na področju zbiranja in obdelave podatkov, ki so jih območne enote pripravile za območje. Na tem področju so bile na vseh območnih enotah izvedene delavnice na temo varovanja osebnih podatkov. Na območnem nivoju so vzpostavljali sodelovanje z zdravstvenimi zavodi, in nevladnimi organizacijami za koordinacijo in urejanje različnih področij, predvsem pa za aktivno vzpostavljanje mrež na področju programa SVIT in obvladovanja kardiovaskularnih obolenj. Izvedli so sestanke z izvajalci zdravstvene vzgoje za otroke in mladostnike. V okviru koordinacije zdravstvene vzgoje odraslih so opravljena srečanja z izvajalci ZVC v regiji.

Strokovnjaki z OE so sodelovali pri oblikovanju sporočil za splošno javnost, predvsem s prispevki za spletno stran.

Na OE so izvajali aktivnosti na področju zdravih šol, kjer so se OE smiselno vključevale v aktivnosti, ki jih organizirajo zdrave šole, OE pa prispevajo določene vsebine. Aktivno so sodelovali na prireditvah kot je Dan zdravja v šoli in izpeljali izobraževanja za šole, npr. za program To sem jaz in Ko stresa stres.

Aktivno delo je potekalo s programi zmanjševanja škode zaradi prepovedanih drog na lokalnem področju. Na področju drog so sodelovali pri pripravi nacionalnega poročila, regijsko so deležnike obveščali o pojavu novih psihoaktivnih snovi. Pripravljali so stališča in mnenja o varovalnih dejavnikih in dejavnikih tveganja na področju prehranjevalnih in gibalnih navad.

Na območjih so izvedli prireditve *Svitov dogodek*, katerega udeleženci so bili ambasadorji SVITA in pomembni deležniki lokalnega okolja.

OE Koper je posebej aktivno sodelovala z lokalnimi mediji, kjer so imeli veliko prispevkov s področja varovanja zdravja in okolja. Nadaljevali so aktivnosti v lokalni mreži programov, ki delujejo na področju varovanja duševnega zdravja. Vključili so se v projekt IPA – CLOUD, ki je izrazito usmerjen v lokalno skupnost na področju reševanja problematike uporabe drog. Sodelovali so pri urejanju brezdomstva v lokalnih skupnostih ter pri razvoju lokalnega modela delovanja na področju zmanjševanja škode. Na področju zgodnjega zaznavanja in obveščanja na področju drog so razvijali lokalno mrežo nevladnih in vladnih organizacij ter strokovnjakov, ki sodelujejo pri programu.

OE Ravne na Koroškem posebej izpostavlja delavnico na temo prehrane za starše vrtčevskih otrok v sodelovanju z regijsko koordinatorico vzgoje za zdravje; vodenje delovne skupine Rdeča nit – odgovorna strežba in prodaja alkohola ter koordinacijo priprave modulov za program odgovorna strežba alkohola, ki je namenjen edukaciji edukatorjev. V okviru projekta MOČ so izpeljali promocijo novo odprte Svetovalnice v Slovenj Gradcu in izvedli izobraževanje strokovnih delavcev na primarnem nivoju zdravstvenega varstva. Na pobudo iz lokalnega okolja so izvedli delavnico na temo duševnega zdravja za Kmečke žene in za učence 9. razreda OŠ Šmartno. Organizirali so Dan odprtih vrat in se prijavi na 2 razpisa v Občini Ravne (področje tobak, duševno zdravje).

Na OE Murska Sobota poudarjajo vključenost in povezavo z lokalnim okoljem na področju krepitve in varovanja zdravja. Kontinuirano informirajo in ozaveščajo prebivalstvo preko medijev: mesečne radijske oddaje na radiu Murski val, oddaje 2x mesečno na Pomurskem madžarskem radiu (za madžarsko manjšino), tedenski prispevki za lokalne kabelske TV, mesečna priloga za nacionalni verski časopis Družina, obdobjni prispevki v občinskih glasilih. Za romsko populacijo izvajajo večletni program Khetaun ži sastipe z romskim radiem Romic, sodelujejo v aktivnostih Zveze Romov Slovenije (okrogla miza – romske ženske). Prav tako so v sodelovanju z NVO pripravili osnutek publikacije »Z zdravjem povezan življenjski slog Romov« v slovenskem in angleškem jeziku.

Z lokalnim okoljem sodelujejo preko različnih dogodkov in aktivnosti. Tako so organizirali in izvedli tradicionalno regijsko prireditev ob SDZ na Otoku ljubezni, ki je s svojo množičnostjo prerasla v nacionalni dogodek. Aktivno so vključeni v program spodbujanja zdravja na delovnem mestu zaposlenih na Policijski upravi Murska Sobota. Sodelujejo pri razvoju programa, izvedli so informativno stojnico na dnevu odprtih vrat za zaposlene in obiskovalce. Skupaj z NVO PDBR so izvedli program spodbujanja nekajenja med osnovnošolci Dišiš mi po pomladi, ki vključuje likovni natečaj, spodbujanje podpisovanja slovesne obljube o nekajenju in zaključno regijsko prireditev z razstavo.

Na OE Maribor poročajo o sodelovanju z ZRSŠ OE MB, s katerim so organizirali in izvedli tri srečanja z ravnateljki OŠ v regiji ter se srečali z izvajalkami zdravstvenega varstva otrok in mladine. Aktivno so sodelovali pri nekaterih evropskih projektih in na rednem srečanju mreže euro net.

4.7. Druge dejavnosti

DEJAVNOST KNJIŽNICE

Zadovoljevanje informacijskih potreb uporabnikov knjižnice NIJZ se najpogosteje izpelje z nakupom znanstvene in strokovne literature, knjig in člankov ali z medknjižnično izposajo. Nakup iz tujine, ki je najpogostejši, izvajamo v Mladinski knjigi. Domače knjige kupujemo neposredno pri založnikih.

V bibliografsko bazo COBISS od aprila 1997 vnašamo vse prispelle izvode gradiva, tako domače kot tuje. Prav tako se v Cobiss zavede tudi vso gradivo, ki ga prejemamo od SZO kot regionalni dokumentacijski center SZO. Tako je knjižnični fond knjižnice NIJZ v celoti javno dostopen v Cobiss / OPAC e-katalogu.

V letu 2017 smo v bazo Cobiss na novo vnesli 1.071 bibliografskih zapisov, prevzeli 42 bibliografskih zapisov in popravili 33 zapisov. Gre za 212 monografskih publikacij, od tega ca. 40 enot gradiva Svetovne zdravstvene

organizacije, ca. 20 serijskih publikacij z vsemi dosedanjimi številkami, 559 sestavnih delov in 344 izvedenih del. V normativno bazo imen CONOR je bilo vnešenih 112 zapisov.

Pomemben del je vnos gradiva za bibliografije naših raziskovalcev (946 zapisov). Bibliografije raziskovalcev in strokovnih sodelavcev pripravljamo na osnovi zahtevkov in oddanih dokumentov. Številni naši strokovnjaki objavljajo članke v mednarodno priznanih strokovnih revijah z visokim IF in visoko citiranostjo. Dopolnjevali smo bibliografije posameznih avtorjev, popravili pomanjkljivosti ter obdelali in vnesli vsa posredovana objavljena in izvedena dela. Vsem znanstvenim delom smo priskrbeli ureditev verifikacije tipologije dokumentov za bibliografije raziskovalcev na IBMI ter dograjevali ARRS bazo revij z IF.

Podatkovne zbirke, ki so dostopne našim strokovnjakom:

- Cobiss - prost dostop
- Prost dostop do zbirke Medline (Pub Med, PMC)
- Dostop do baz IZUM z gesli (WoS)
- Za člane CMK dostop do baz CMK (Ovid, Ebsco, Science Direct...)

Poizvedovanje je lahko samostojno ali pa raziskovalci za poizvedbo zaprosijo knjižnico. Geselski dostop do IZUM baz je v letu 2017 dodeljen ca. 90. raziskovalcem in sodelavcem.

V letu 2017 smo za raziskovalce NIJZ pripravili dvojce predavanj, in sicer o spornih znanstvenih revijah (objavili tudi članek) in o indeksnih bazah (WoS, Scopus).

V letu 2017 smo v dar prejeli knjižnico Ministrstva za zdravje v obsegu ca. 15.000 enot gradiva. Izpeljali smo strokovno selekcijo in obdržali okoli 900 knjig, od tega so večino gradiva prevzeli zaposleni na NIJZ, manjši del pa knjižnica NIJZ.

ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

Revija Zdravstveno varstvo (Slovenian Journal of Public Health), ki izhaja od leta 1962, predstavlja temeljno znanstveno revijo s področja javnega zdravja na območju centralne in JV Evrope.

Revija objavlja le članke s širšo mednarodno tematiko s področja javnega zdravja in spodbuja objavo rezultatov interdisciplinarnih raziskav na tem področju. Objavlja predvsem izvirne znanstvene članke, v manjši meri pa tudi sistematične pregledne znanstvene članke in metodološke članke ter vabljeni uvodnike.

V letu 2017 smo objavili 4 številke revije Zdravstveno varstvo, skupno 36 člankov, od tega 33 izvirnih znanstvenih člankov, 1 sistematični pregledni znanstveni članek in 2 vabljeni uvodnika. Vsi članki so v angleškem jeziku, v slovenščini so objavljeni le razširjeni izvlečki.

V letu 2017 je v uredništvo prispelo ca. 170 rokopisov, ca. 105 jih je bilo že zavrženih, skozi recenzentski postopek je uspešno napredovalo ca. 25 člankov, ca. 40 rokopisov pa je še v uredniškem postopku. V letu 2017 je bil osip prispelih rokopisov ca. 75 %. V letu 2018 pričakujemo še večji priliv rokopisov.

V uredništvo prejmemo mnogo več rokopisov, kot jih lahko objavimo (objavimo do 35 člankov letno). Razlogi (mejniki):

- 2003: uveden recenzentski postopek, znanstvena revija
- 2009: vključenost v SSCI in WoS
- 2010: vključenost v Scopus, spletna izdaja na De Gruyterju
- 2011: faktor vpliva neprekinjeno že šest let; giblje se med 0,16 in 0,73, uvedba spletnega uredniškega programa Editorial Manager

Leto	Št. vseh citatov	Letni IF	Letni IF brez ac	5-letni IF	Št. objav	Citati za pretekli 2 leti	Št. člankov preteklih dveh let
2016	72	0,429	0,257	0,344	35	30	70
2015	45	0,203	0,093	0,225	37	13	64
2014	54	0,417	0,200	0,333	33	25	60
2013	73	0,732	0,339	/	31	41	56
2012	35	0,163	0,142	/	29	8	49
2011	49	0,452	0,380	/	27	19	42

- 2013: plagiatorstvo, CrossCheck, uvedba predobjavljanja člankov
- 2014: angleščina, prenovljen copyright transfer agreement
- 2015: vključenost v bazo DOAJ
- 2016: vključenost v bazo PMC in PubMed, video navodila za avtorje
- 2017: video navodila za recenzente
- vključenost v številne druge baze podatkov (SSCI, JCR, Web of Science (WoS), Scopus, PsycINFO, CAB Abstracts, Global Health, ProQuest, The Summon, Cabell's Directory, Celdes, CNKI Scholar, CNPIEC, EBSCO Discovery Service, Google Scholar, J-Gate, Naviga, Primo Central (ExLibris), SCImago (SJR), TDOne (TDNet), WorldCat, DOAJ, PMC, PubMed)
- uredniški, recenzentski in tehnični postopki potekajo po mednarodnih standardih in se nenehno prilagajajo potrebam revije (dopolnjevanje navodil).

Vse prispelle rokopise tehnično pregledamo: usklajenost z navodili za avtorje, pregled dolžine rokopisov, pregled plagiatorstva v programu CrossCheck, pregled sorodnih člankov v reviji Zdravstveno varstvo. Avtorji morajo rokopise popravljati do tehnične brezhibnosti (možnih je več zavrnitev). Šele nato gre rokopis v uredniški postopek. Poskrbimo tudi, da vsi avtorji po običajni pošti pošljejo izpolnjene in podpisane pogodbe o prenosu avtorskih pravic. Področni uredniki se običajno obrnejo na uredništvo, da v sistem EM vnesemo recenzente in jih povabimo, redno pošiljamo opomnike vsem vključenim v uredniški in recenzentski postopek. Sprejeti članki so pred objavo lektorirani, oblikovani ter avtorsko pregledani in potrjeni s strani avtorjev, odgovornega urednika in vodstva NIJZ.

Revija Zdravstveno varstvo se v e-obliki nahaja na spletnih straneh založbe De Gruyter (<https://www.degruyter.com/view/j/sjph>) in na NIJZ straneh (<http://www.nijz.si/sl/nijz/revija-zdravstveno-varstvo>). Skrbimo, da sta obe spletni strani redno ažurirani z dopoljenimi navodili za avtorje, popravki v impresumu, dodajamo obvestila o indeksaciji v novih bazah podatkov, o faktorju vpliva... IF(2016)=0,429, v prvi polovici leta 2016 pa smo bili sprejeti tudi v bazo PubMed in PMC ter DOAJ. Z De Gruyterjem so potekala zahtevna avtorsko-pravna pogajanja. NIJZ je ohranil copyright nad revijo Zdravstveno varstvo. Po prejemu izračuna IF za 2016 smo naredili analizo citiranja in pripravili smernice delovanja za leto 2017.

Revijo Zdravstveno varstvo subvencionira ARRS, v začetku leta 2017 smo oddali na ARRS vse 4 številke revije v 2016 ter vsebinsko in finančno poročilo o delu v letu 2016. Konec leta 2017 smo oddali na ARRS tudi že vse 4 številke revije v 2017, pripravljamo še letno poročilo za 2017.

Redno sklicujemo sestanke uredniškega odbora revije (v 2017 smo imeli 3 sestanke), aprila pa tudi srečanje recenzentov revije Zdravstveno varstvo. Pripravljamo vabila, gradiva za sestanke, poročila, smernice

delovanja in zapisnike. Sprejeli smo ukrepe za zmanjšanje števila sprejetih člankov. O pomembnih dosežkih poročamo tudi v revijo ISIS.

Uredniški, recenzentski in tehnični postopki potekajo po mednarodnih standardih. Avtorjem je oddaja rokopisov od sept. 2016 olajšana z videoposnetkom navodil za avtorje v slovenskem in angleškem jeziku (doslej že skoraj 1000 ogledov). Vsak tehnično brezhiben rokopis pregledata dva urednika, ki se odločita, ali je rokopis smiselno vključiti v recenzentski postopek. Rokopis recenzirajo trije mednarodno priznani recenzenti, vsaj en recenzent je iz tujine. Recenzentski postopek je dvojno slep in hiter, recenzije pa poštene in konstruktivne. V začetku leta 2017 smo na YouTube naložili še videoposnetek z navodili za recenzente v obeh jezikih (doslej že skoraj 300 ogledov).

Z letom 2011 smo uvedli spletno aplikacijo za urednikovanje Editorial Manager.

Z letom 2013 smo pričeli sistematično pregledovati plagiatorstvo s programom CrossCheck. V drugi polovici leta 2013 smo pričeli izdajati tudi predobjave (Ahead-of-Print) in tako skrajšali čas od sprejetja članka do e-objave.

Revija Zdravstveno varstvo počasi in vztrajno raste in pridobiva mednarodno veljavo, z vstopom v PubMed pa je še okrepila svoj položaj vodilne znanstvene revije s področja javnega zdravja na območju centralne in JV Evrope.

V letu 2018 se bomo trudili delovati vsaj tako dobro kot doslej. Želimo si kakovostnih objav, ki bi sčasoma prinašale višji faktor vpliva.

Založništvo izvaja pregled in svetovanje avtorjem o formalnih vidikih objav, pridobitev CIP zapisov za tiskane izdaje v NUK in za e-izdaje v sistemu Catis, pridobivanje ISBN in ISSN števil, oddaja tiskanih obveznih izvodov v NUK in elektronskih na portal Svarog, obdelava objav za potrebe bibliografij.

REVIJE

V letu 2017 smo objavili sledeče številke naših znanstvenih in strokovnih revij:

Zdravstveno varstvo: Slovenian journal of public health. - ISSN 0351-0026 - Ljubljana : Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017; št. 1-4.

ENBOZ [Elektronski vir]. - El. časopis. - ISSN 2232-3139 - Ljubljana : Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017; št. 1-7.

Začeli smo z izdajanjem znanstvene revije **Javno zdravje**. Prva številka je izšla oktobra 2017.

Objavili smo več strokovnih in znanstvenih monografij, priručnikov, analiz zdravja in zdravstvenega varstva, zbornikov in raziskovalnih poročil.

ZNANSTVENE MONOGRAFIJE

CANCER control joint action : policy papers / [editors Antonio Federici, Giovanni Nicoletti and Marc Van den Bulcke]. - Ljubljana: National Institute of Public Health; Brussels: Scientific Institute of Public Health, 2017. - III, 147 str.: tabele, graf. prikazi; 24 cm 500 izv. - Bibliografija na koncu poglavij. - Kazalo ISBN 978-961-7002-26-3 (National Institute of Public Health) COBISS.SI-ID 289559808

EVALVACIJA programa promocije duševnega zdravja v šolskem okolju [Elektronski vir] / [avtorice Helena Jeriček Klanšček ... [et al.]; predgovor Ada Hočevar Grom; fotografija Shutterstock]. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. - 71 str. Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/evalvacija_programa_ko_ucenca_strese_stres_2017_zadnja.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-RJ00ICPZ, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-RJ00ICPZ>. - Nasl. z nasl. zaslona. -

Opis vira z dne 16. 8. 2017. - Publikacija v pdf formatu obsega 72 str. - Bibliografija: str. 62-65. - Razširjen povzetek. – Kazalo ISBN 978-961-7002-38-6 (pdf): brezplačno COBISS.SI-ID 291239168

UPORABA prepovedanih drog, tobaka in alkohola med obsojenimi osebami v Sloveniji [Elektronski vir] / urednice Ada Hočevar Grom, Metka Zaletel, Ines Kvaternik; recenzenta Andrej Kastelic, Jože Hren. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. - 126 str.: ilustr. Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/monografija_zapori_junij_2017_zadnja.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-ODEVHZSE, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-ODEVHZSE>. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 19. 6. 2017. - Publikacija v pdf formatu obsega 126 str. - Bibliografija na koncu poglavij ISBN 978-961-7002-34-8 (pdf) COBISS.SI-ID 290413824

STROKOVNE MONOGRAFIJE

EUROPEAN guide on quality improvement in comprehensive cancer control / [editors] Tit Albreht, Régine Kiasuwa and Marc Van den Bulcke. - 1st reprint. - Ljubljana: National Institute of Public Health; Brussels: Scientific Institute of Public Health, 2017. - XV, 165 str.: tabele, graf. prikazi; 24 cm ISBN 978-961-7002-20-1 (National Institute of Public Health) COBISS.SI-ID 289661184

BAJT, Maja, 1980- Priprava programov promocije zdravja po korakih in evalvacija [Elektronski vir] / Maja Bajt, Helena Jeriček Klanšček. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/priprava_programov_pz_junij_2017_zadnja.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-4JDTQGGY, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-4JDTQGGY>. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 21. 6. 2017. - Bibliografija: str. 56 ISBN 978-961-7002-36-2 (pdf): brezplačno COBISS.SI-ID 290519040

POGLOBLJENA ocena tveganja za zdravje otrok zaradi izpostavljenosti arzenu v občini Zagorje ob Savi [Elektronski vir] / avtorji Lucija Perharič ... [et al.]. - El. knjiga. - Ljubljana : Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/poro_ilo_arzen_7_4_2017-kv.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-FMQVB3XF, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-FMQVB3XF>. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 10. 4. 2017. - El. publikacija v pdf obliki obsega 41 str. in priloge (skupaj 98 str.). - Bibliografija: str. 37-40. - Povzetek ; Summary: Refined risk assessment for children's health from arsenic exposure in Zagorje ob Savi municipality ISBN 978-961-7002-29-4 (pdf) COBISS.SI-ID 289761536

ROK-Simon, Mateja Politike, ukrepi in programi za preprečevanje poškodb otrok in mladostnikov v Sloveniji [Elektronski vir] / [avtorice Mateja Rok Simon, Tina Medved, Nina Scagnetti]. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/imenik_politik_ukrepov_otroci_in_mladostniki_2017_obl_1.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-14URQT7M, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-14URQT7M>. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 4. 5. 2017. - Avtorice navedene v kolofonu. - El. publikacija v pdf obliki obsega 214 str. - Bibliografija: str. 31-34. - Kazalo. – Povzetek ISBN 978-961-7002-25-6 (pdf) COBISS.SI-ID 289479680

JAVNOZDRAVSTVENI pristopi v medsektorskih politikah - izzivi aktivnega in zdravega staranja v Sloveniji na regijski ravni [Elektronski vir] / avtorji Branka Božank ... [et al.]; uredili Mojca Gabrijelčič Blenkuš, Monika Robnik. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/izzivi_aktivnega_in_zdravega_staranja_v_slo_0.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-

83B15ZAD, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-83B15ZAD>. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 13. 2. 2017. - El. publikacija v pdf formatu obsega 56 str. - Bibliografija: str. 40 ISBN 978-961-7002-21-8 (pdf) COBISS.SI-ID 288899584

POLIČNIK, Rok Zdrava prehrana [Elektronski vir]: teoretični priročnik: pilotno testiranje obravnave o zdravi prehrani v okviru projekta Skupaj za zdravje / [avtor Rok Poličnik ; avtorica dodatnega besedila Cirila Hlastan Ribič]. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. - (Projekt Za boljše zdravje in zmanjšanje neenakosti v zdravju odraslih) Način dostopa (URL): <http://www.nijz.si> ISBN 978-961-6911-51-1 (pdf) COBISS.SI-ID 278892544, v pripravi

PRIROČNIKI

SLADKORNA bolezen tipa 2: skupinsko svetovanje za bolnike s sladkorno boleznijo tipa 2: priročnik za izvajanje delavnice / [Jelka Zaletel ... et al.]. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 ([Kranj]: Tisk Žnidarič). - 34 str.: ilustr.; 30 cm COBISS.SI-ID 2048349701

ZVIŠAN krvni sladkor: skupinsko svetovanje za osebe z mejno bazalno glikemijo in moteno toleranco za glukozo: priročnik za izvajanje delavnice / [Jelka Zaletel ... et al.]. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 ([Kranj]: Tisk Žnidarič). - 26 str. : ilustr. ; 30 cm COBISS.SI-ID 2048349445

BACKOVIĆ JURIČAN, Andrea, VERDNIK, Mojca, BACKOVIĆ JURIČAN, Andrea (urednik). *Priporočila za promocijo telesne dejavnosti in preprečevanje sedečega vedenja v delovnem okolju : za delodajalce in promotorje zdravja pri delu*. 1. izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. 38 str., ilustr. http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/priporocila_za_promocijo_telesne_dejavnosti_in_preprecevanje_sedecega_vedenja_v_delovnem_okolju.pdf. [COBISS.SI-ID 293216256]

POLIČNIK, Rok Prehrana na delovnem mestu: zdrava prehrana na delovnem mestu za vsak dan / [avtorja Rok Poličnik, Branislava Belović; avtorja fotografij Branislava Belović, Simon Koležnik, Shutterstock]. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 COBISS.SI-ID 292616448

TEST telesne pripravljenosti za odrasle in starejše osebe: priročnik za izvedbo delavnice: navodila za izvajalce / [avtorice Tjaša Knific ... [et al.]; urednici Maja Petrič, Tjaša Knific]. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 (Kranj: Tisk Žnidarič). - 51 str.: ilustr.; 29 cm. Dostopno tudi na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/modul_testiranj_e-verzija.pdf. - 200 izv. ISBN 978-961-7002-40-9; ISBN 978-961-7002-41-6 (pdf) COBISS.SI-ID 291777024

DERNOVŠEK, Mojca Zvezdana Spoprijemanje s stresom: priročnik za vodje / Mojca Zvezdana Dernovšek, Nataša Sedlar Kobe, Alenka Tančič Grum. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 (Kranj: Tisk Žnidarič). - 90 str.: ilustr.; 30 cm ISBN 978-961-7002-39-3 COBISS.SI-ID 291391744

DRGLIN, Zalka Zima v srcu [Elektronski vir] : ko se materinstvu pridružita depresija in tesnoba, radost pa odide : kažipot skozi obporodne stiske / Zalka Drglin; [fotografije Shutterstock]. - 2., posodobljena izd. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/zima_v_srcu_zalka_drglin_2_izdaja_2017.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-5QYVQXW1, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-5QYVQXW1>. - Knjigi na pot / Vislava Globevnik Velikonja ... [et al.]. - Bibliografija ISBN 978-961-7002-37-9 (pdf): brezplačno COBISS.SI-ID 291115264

JAKOVljeVIĆ, Miroljub Testiranje telesne pripravljenosti odraslih oseb: priročnik za preiskovalce / Miroljub Jakovljević, Tjaša Knific, Maja Petrič; urednici Tjaša Knific, Maja Petrič. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 ([Kranj]: Tisk Žnidarič). - 48 str.: ilustr.; 30 cm Dostopno tudi na:

http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/testiranje_tp_odraslih_oseb_2017.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-AU1I0098, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-AU1I0098>. - 200 izv. - Bibliografija: str. 37 ISBN 978-961-7002-32-4: brezplačno COBISS.SI-ID 290408448

JAKOVljeVIĆ, Miroljub Testiranje telesne pripravljenosti starejših oseb: senior fitness test - slovenska različica : priročnik za preiskovalce / Miroljub Jakovljević, Tjaša Knific, Maja Petrič ; [urednici Tjaša Knific, Maja Petrič]. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 (Kranj: Tisk Žnidarič). - 48 str.: ilustr.; 30 cm. Dostopno tudi na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/testiranje_tp_starejsih_oseb-sft_2017.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-WXO4NCSL, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-WXO4NCSL>. - 200 izv. - Bibliografija: str. 35 ISBN 978-961-7002-33-1: brezplačno COBISS.SI-ID 290408192

KNIFIC, Tjaša, BACKOVIĆ JURIČAN, Andrea, DJOMBA, Janet Klara, PETRIČ, Maja, PETRIČ, Maja (urednik), KNIFIC, Tjaša (urednik). *Test telesne pripravljenosti za odrasle in starejše osebe : priročnik za izvedbo delavnice : navodila za izvajalce*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. 51 str., ilustr., tabele. ISBN 978-961-7002-40-9. http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/modul_testiranj_e-verzija.pdf. [COBISS.SI-ID 291777024]

PRIROČNIK za zdravnike družinske medicine: izvajanje integrirane preventivne kroničnih nenalezljivih bolezni v referenčnih ambulantah družinske medicine / [urednici Jana Govc Eržen, Marija Petek Šter]. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 ([Ljubljana]: DZS). - 231 str.: tabele, graf. prikazi; 28 cm Dostopno tudi na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/splet-zdm_prirocnik.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-YTUWBHP3, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-YTUWBHP3>. - Ov. nasl. - 1.500 izv. - Bibliografija pri vseh prispevkih ISBN 978-961-7002-30-0: brezplačno COBISS.SI-ID 289948160

ZALETEL, Jelka Priprava bolnikov s sladkorno boleznijo na kolonoskopijo : priročnik za zdravnike / Jelka Zaletel. - 2. izd. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 (Ljubljana: DZS, Založništvo in trgovina).- 32 str.: ilustr. ; 21 x 30 cm ISBN 978-961-7002-23-2 COBISS.SI-ID 289069824

PILOTNO testiranje programa integrirane preventivne kroničnih nenalezljivih bolezni in zmanjševanja neenakosti v zdravju pri odraslih [Elektronski vir] : priročnik za spremljanje z opredelitvijo kazalnikov / [urednici Pia Vračko, Mirjam Rožič]. - El. knjiga. - Ljubljana : Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017

Način	dostopa	(URL):
-------	---------	--------

http://www.skupajzdravje.si/media/spremljanjeinkazalnikipilotnegatestiranja_program.integrirane.preventive.knb.pdf. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 22. 2. 2017. - Publikacija v pdf formatu obsega 120 str. - Bibliografija na koncu poglavij ISBN 978-961-7002-22-5 (pdf) COBISS.SI-ID 288950272

TANČIČ Grum, Alenka Tehnike sproščanja: priročnik za udeležence delavnice / Alenka Tančič Grum, Brigita Zupančič-Tisovec; [fotografije Brigita Zupančič-Tisovec, Ajda Jelenc]. - 1. ponatis. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 ([Kranj]: Žnidarič). - 48 str.: ilustr.; 25 cm ISBN 978-961-7002-09-6: brezplačno COBISS.SI-ID 288800768

DERNOVŠEK, Mojca Zvezdana Podpora pri spoprijemanju s tesnobo. Priročnik za vodje / Mojca Zvezdana Dernovšek, Alenka Tančič Grum, Nataša Sedlar Kobe. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 ([Kranj]: Žnidarič). - 95 str.: ilustr.; 30 cm ISBN 978-961-7002-19-5: brezplačno COBISS.SI-ID 288242688

GIBAM se: priročnik za izvedbo delavnice: navodila za izvajalce / [avtorji Tjaša Knific ... [et al.]; urednice Tjaša Knific, Andrea Backović Juričan, Maja Petrič]. - 1. dopolnjena izd. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 (Kranj: Tisk Žnidarič). - 74 str.: ilustr.; 30 cm Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-

WP7ARYUH, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-WP7ARYUH>. - 200 izv. - Bibliografija pri večini prispevkov ISBN 978-961-7002-17-1: brezplačno COBISS.SI-ID 288004864

DERNOVŠEK, Mojca Zvezdana Spoprijemanje s stresom: priročnik za udeležence delavnice / Mojca Zvezdana Dernovšek, Nataša Sedlar Kobe, Alenka Tančič Grum. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 ([Kranj]: Žnidarič). - 52 str.: ilustr.; 30 cm ISBN 978-961-7002-16-4: brezplačno COBISS.SI-ID 287945216

ODGOVORNA strežba alkohola [Elektronski vir]: priročnik za izobraževanje strežnega osebja / [urednice Sandra Radoš Krnel ... et al.]. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/odgovorna_strezba_alkohola.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-VQWNL505, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-VQWNL505>. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 20. 2. 2017. - El. publikacija v pdf obliki obsega 103 str. - Bibliografija na koncu poglavij ISBN 978-961-7002-14-0 (pdf) COBISS.SI-ID 287746048

NADGRADNJA in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalnih skupnostih [Elektronski vir]: vsebinska izhodišča za izvajanje projektnih aktivnosti / Sonja Dravec ... [et al.]. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. - 34 str. Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/vsebinska_izhodišca_za_izvajanje_op_nadgradnja_in_razvoj_preventivnih_programov.pdf. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 6. 12. 2017 COBISS.SI-ID 4088037

S sladkorno boleznijo skozi življenje: skupinsko svetovanje za bolnike s sladkorno boleznijo tipa 2 s petimi srečanji; priročnik za izvajanje delavnice / [Jelka Zaletel ... et al.]. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 ([Kranj: Tisk Žnidarič). - 71 str.: ilustr.; 30 cm Dostopno tudi na: http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/splet_sb_skozi_zivljenje.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:DOC-VF7AST4L, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-VF7AST4L>. - Avtorji navedeni v kolofonu. - 300 izv. COBISS.SI-ID 3984101

ODNOS do telesa [Elektronski vir]: priročnik za izvajalce vzgoje za zdravje v okviru primarnega zdravstvenega varstva / uredila Vesna Pucelj. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/srednjescolci_odnos_do_tlesa_24082017.pdf. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 7. 9. 2017. - El. publikacija v pdf obliki obsega 215 str. - Bibliografija na koncu poglavij COBISS.SI-ID 3991013

ZDRAVA prehrana v predšolskem obdobju [Elektronski vir]: namenjeno staršem otrok v vrtcih / Nives Letnar Žbogar ... [et al.]. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. - 8 str. Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/prehrana_v_vrtcu.pdf. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 8. 11. 2017 COBISS.SI-ID 4065253

KRAGELJ, Anja, pedagoginja, 1987- Svetovni dan preprečevanja samomora 2017 [Elektronski vir] / Anja Kragelj, Christos Oikonomidis. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. - 2 str. Način dostopa (URL): <http://www.nijz.si/sl/svetovni-dan-preprecevanja-samomora-2017> COBISS.SI-ID 3998949

OIKONOMIDIS, Christos Pamet v roké - za usta in zobé [Elektronski vir]: 20. marec 2017 - Svetovni dan ustnega zdravja / [pripravila Christos Oikonomidis, Martin Ranfl]. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 Način dostopa (URL):

http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/svetovni_dan_uz_2017.pdf. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 17. 3. 2017 COBISS.SI-ID 3892197

ROBNIK, Monika, 1992- Kazalnik blagostanja v kasnejšem življenju [Elektronski vir] / prevedla in skrajšala Monika Robnik. - El. gradivo. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017
Način dostopa (URL): http://www.staranja.si/sites/www.staranja.si/files/upload/files/kazalnik_blagostanja_v_kasnejsem_zivljenju.pdf. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 23. 2. 2017. - Publikacija v pdf formatu obsega 3 str. COBISS.SI-ID 3874789

ZUPANIČ, Saša Video instructions for reviewers [Videoposnetek]: Zdravstveno varstvo: Slovenian Journal of Public Health / Saša Zupanič. - 2017: Nacionalni inštitut za javno zdravje
Način dostopa (URL): <https://www.youtube.com/watch?v=GLDWUCdmLU5>. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 1. 3. 2017. - Trajanje 13,49 min. - Objavljeno 23. 1. 2017 COBISS.SI-ID 3881957

ZUPANIČ, Saša Videoposnetek z navodili za recenzente [Videoposnetek]: Zdravstveno varstvo: Slovenian Journal of Public Health / Saša Zupanič. - 2017: Nacionalni inštitut za javno zdravje
Način dostopa (URL): <https://www.youtube.com/watch?v=8kTHR8HooOE>. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 1. 3. 2017. - Trajanje 9,54 min. - Objavljeno 23. 1. 2017 COBISS.SI-ID 3881701

KONFERENČNI ZBORNICI

ZNANSTVENA konferenca z mednarodno udeležbo Obvladovanje krhkosti danes za jutri (2017; Predoslje)

Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov = Proceedings / Znanstvena konferenca z mednarodno udeležbo Obvladovanje krhkosti danes za jutri, Kongresni center Brdo, 22. novembra 2017 = Scientific Conference with International Participation Managing Frailty Today for Tomorrow, Brdo Congress Centre, 22 November 2017; uredniki, editors Branko Gabrovec ... [et al.]. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 (Dob : Grafika 3000). - 60 str.; 26 cm COBISS.SI-ID 292642816

ZNANSTVENA konferenca z mednarodno udeležbo Obvladovanje krhkosti danes za jutri (2017; Predoslje)

Zbornik povzetkov = Abstract book / Znanstvena konferenca z mednarodno udeležbo Obvladovanje krhkosti danes za jutri, Kongresni center Brdo, 22. novembra 2017 = Scientific Conference with International Participation Managing Frailty Today for Tomorrow, Brdo Congress Centre, 22 November 2017; uredniki, editors Branko Gabrovec ... [et al.]. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. - 15 str.
Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/zbornik_povzetkov_obvladovanje_krhkosti_danes_za_jutri.pdf
COBISS.SI-ID 4092901

OKOLJE, podnebje, alergije [Elektronski vir]: zbornik prispevkov strokovnega srečanja: Goriška Brda, 8. 6. 2017 / [avtorji prispevkov Marko Vudrag ... [et al.]; urednika Mitja Vrdelja, Tanja Cegnar]. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/zbornik_dogodka_okolje_podnebje_alergije_2017.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:DOC-H3TG4713, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-H3TG4713>. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 19. 6. 2017. - Publikacija v pdf formatu obsega 52 str. - Bibliografija pri večini prispevkov ISBN 978-961-7002-35-5 (pdf): brezplačno COBISS.SI-ID 290422784

STROKOVNO posvetovanje ob mednarodnem dnevu Eno zdravje (2016; Ljubljana) Eno zdravje [Elektronski vir] = One health: zbornik izvlečkov / Strokovno posvetovanje ob mednarodnem dnevu Eno

zdravje, 3. november 2016, Ljubljana; [urednice Alenka Kraigher, Eva Grilc, Irena Zdovc]. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/zbornik_izvleckov_eno_zdravje_one_health_2017.pdf. - Sorodni elektronski vir: URN:NBN:SI:doc-VDUU8CP9, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-VDUU8CP9> (Dostop z namenskega računalnika v prostorih NUK). - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 9. 3. 2017. - El. publikacija v pdf obliki obsega 51 str. - Besedilo v slov. in angl. ISBN 978-961-7002-24-9 (pdf) COBISS.SI-ID 289201152

KONFERENCA "Kakovost zraka v notranjih prostorih" (2017; Ljubljana) Kakovost zraka v notranjih prostorih [Elektronski vir]: zbornik recenziranih znanstvenih povzetkov je nastal v sklopu projekta "Interreg Transnational Adaption Actions for Integrated Indoor Air Quality Management (InAirQ)", Ljubljana, 3. februar 2017 / Urednik: Andreja Kuvec; recenzentka: Simona Uršič. - El. zbornik. - Ljubljana: NIJZ - Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/inairq_zbornik_2017_kakovost_zraka_v_notranjih_prostorih_koncna.pdf. - Zapis v pdf formatu obsega 28 str. - Nasl. z nasl. zaslona. - Naslovnica v slov. jeziku, prispevki oz. povzetki so najprej navedeni v slov. jeziku nato pa še takoj zaporedno prevedeni v angl. jezik. - Opis vira z dne 10. 2. 2017. - Kazalo. - Bibliografija med besedilom COBISS.SI-ID 7959137

JESENSKA šola javnega zdravja (2017; Radenci) Skupnostni pristop za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih [Elektronski vir] / Jesenska šola javnega zdravja 2017, Radenci, 14. - 15. november 2017. - El. knjiga. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017 Način dostopa (URL): <http://www.csr.si/index.php/news-reader-kopija/jesenska-sola-javnega-zdravja-2017.html>. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 6. 12. 2017 COBISS.SI-ID 4088293

RAZISKOVALNA POROČILA

"ZDRAVSTVENA nega kot znanstvena disciplina v Sloveniji: mednarodno primerljiv sistem sekundarnega in terciarnega izobraževanja v zdravstveni negi kot temelj raziskav in prispevka znanosti k trajnostnemu družbenemu razvoju": zaključno poročilo ciljno raziskovalnega projekta (CRP) / poročilo pripravili Brigita Skela Savič ... [et al.]. - Jesenice; Izola; Maribor; Celje; Kranj; Ljubljana: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškini; Fakulteta za vede o zdravju, Univerze na Primorskem; Fakulteta za zdravstvene vede, Univerze v Mariboru; Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije; Nacionalni inštitut za javno zdravje; Pedagoški inštitut, 2017. - 226 str. COBISS.SI-ID 1024249902

WP6 Management of frailty at individual level: systematic literature review : Joint Action Advantage / Brigita Skela Savič ... [et al.]. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. - 206 str. : tabele; 30 cm COBISS.SI-ID 1024226094

URŠIČ, Simona, 1962- 10 let preventivnega programa Varno s soncem: izvedba programa Varno s soncem v šolskem letu 2016/17 in kratek pregled izvajanja preventivnega programa v desetletnem obdobju: zaključno poročilo / Simona Uršič, An Galičič. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2017. - III, 36 str., pril.: graf. prikazi, tabele; 30 cm COBISS.SI-ID 4087269

LETNA POROČILA

V letu 2017 so izšla tudi letna strokovna poročila za leto 2015/16 s področja nalezljivih bolezni, cepljenja, podnebnih sprememb, drog, ambulantnega predpisovanja zdravil, alkohola, spolno prenesenih bolezni ter Letno poročilo NIJZ in več št. e-biltena NIJZ.

Epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni v Sloveniji [Elektronski vir]: v letu ... / [pripravlja] Nacionalni inštitut za javno zdravje. - El. časopis. - 2004- . - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2004-

Način dostopa (URL): <http://www.nijz.si/epidemiolosko-spremljanje-nalezljivih-bolezni-letna-porocila>. - Letnik. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne: 7. 10. 2011. - Je nadaljevanje: Epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni v Sloveniji (2003) = ISSN 1581-811X ISSN 2232-4798 = Epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni v Sloveniji (2004) 258128384

Analiza izvajanja imunizacijskega programa [Elektronski vir]: letna poročila. - Spletno mesto. - 2002- . - Ljubljana: Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije, 2002- Način dostopa (URL): <http://www.nijz.si/sl/spremljanje-precepljenosti-deleza-cepljenih>. - Se letno spreminja in dopolnjuje. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 15. 11. 2011 ISSN 2232-4453 = Analiza izvajanja imunizacijskega programa (Spletna izd.) 258968064

Nacionalno poročilo ... o stanju na področju prepovedanih drog v Republiki Sloveniji [Elektronski vir]. - [Slovenska izd.]. - El. časopis. - 2009- . - Ljubljana : Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2010- Način dostopa (URL): <http://www.nijz.si/sl/nacionalno-porocilo-o-stanju-na-podrocju-prepovedanih-drog-v-republiki-sloveniji>. - Letnik. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne: 20. 6. 2011. - Do 2013 izd.: Inštitut za varovanje zdravja RS ISSN 2232-5751 = Nacionalno poročilo o stanju na področju prepovedanih drog v Republiki Sloveniji (Slovenska izd.) 3406356

Report on the drug situation ... of the Republic of Slovenia [Elektronski vir]. - [English ed.]. - El. časopis. - 2001- . - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2002- Način dostopa (URL): <http://www.nijz.si/sl/report-on-drug-situation>. - Letnik. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne: 19. 11. 2002. - Do 2013 izd.: Inštitut za varovanje zdravja RS. - Ima tiskano izd.: Report on the drug situation ... of the Republic of Slovenia = ISSN 1581-8152. - Prevod dela: Nacionalno poročilo o stanju na področju prepovedanih drog v Republiki Sloveniji (Slovenska izd.) = ISSN 2232-5751 ISSN 1855-8003 = Report on the drug situation ... of the Republic of Slovenia (English ed.) 248523520

Neželeni učinki pridruženi cepljenju v Sloveniji [Elektronski vir]. - El. časopis. - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, [200-]- Način dostopa (URL): http://www.nijz.si/sl/publikacije?field_ciljna_skupina_publikacije_tid=All&field_podrocje_publikacije_tid=403&field_tip_publikacije_tid=416&field_oblika_publikacije_tid=All&field_letno_objave_tid=All. - Letnik. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne: 20. 6. 2016 ISSN 2536-4170 = Neželeni učinki pridruženi cepljenju v Sloveniji 285184000

Podnebne spremembe in zdravje v Sloveniji ... [Elektronski vir]. - El. časopis. - 2015- . - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2016- Način dostopa (URL): <http://www.nijz.si/sl/podnebne-spremembe-in-zdravje-v-sloveniji>. - Letnik. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne: 6. 6. 2016 ISSN 2463-9893 = Podnebne spremembe in zdravje v Sloveniji 285017856

Poraba alkohola in zdravstveni kazalniki tvegane in škodljive rabe alkohola [Elektronski vir]: Slovenija, - El. časopis. - 2014- . - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2016- Način dostopa (URL): <http://www.nijz.si/sl/poraba-alkohola-in-zdravstveni-kazalniki-tvegane-in-skodljive-rabe-alkohola>. - Letnik. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne: 20. 5. 2016 ISSN 2463-9788 = Poraba alkohola in zdravstveni kazalniki tvegane in škodljive rabe alkohola 284807168

Poraba ambulantno predpisanih zdravil v Sloveniji ... [Elektronski vir]. - El. časopis. - 2013- . - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2014- Način dostopa (URL): <http://www.nijz.si/sl/poraba-ambulantno-predpisanih-zdravil-v-sloveniji> (URN): URN:NBN:SI:spr-2VUJGIUR (URL): <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:spr-2VUJGIUR> - Dostop do izbranih člankov. - Letnik. - Nasl. z nasl.

zaslona. - Opis vira z dne: 23. 1. 2015. - Je nadaljevanje: Ambulantno predpisovanje zdravil v Sloveniji po ATC klasifikaciji = ISSN 1581-8195 ISSN 2385-9741 = Poraba ambulantno predpisanih zdravil v Sloveniji 277819648

Nacionalni inštitut za javno zdravje (Ljubljana) Letno poročilo Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) [Elektronski vir]: za leto - El. časopis. - 2009- . - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2010- Način dostopa (URL): <http://www.nijz.si/sl/nijz/informacije-javnega-znacaja/letna-porocila-nacionalnega-institutu-za-javno-zdravje>. - Letnik. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne: 20. 5. 2016. - Do 2013 izd.: Inštitut za varovanje zdravja RS ISSN 2463-9796 = Letno poročilo Nacionalnega inštituta za javno zdravje 284813568, v pripravi

Elektronski bilten Nacionalnega inštituta za javno zdravje [Elektronski vir]: eNIJZ. - El. časopis. - 2016 (mar.) - Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2010- Način dostopa (URL): <http://www.nijz.si/sl/enijz-0>. - Mesečnik. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 11. 5. 2016 ISSN 2463-9567 = Elektronski bilten Nacionalnega inštituta za javno zdravje 3636197

Vse publikacije izdajamo v elektronski obliki in so na voljo na naši spletni strani ali na straneh naših partnerjev, v nekaterih primerih pa, še posebej, kadar gre za publikacije, ki imajo dolgoročnejši pomen, publikacije izidejo tudi v tiskani obliki. Nekatere izmed naštetih publikacij so še v tisku.

KOMUNIKACIJSKA DEJAVNOST

Eno od temeljnih orodij na področju javnega zdravja je komuniciranje. Na NIJZ področju komuniciranja v zadnjih letih posvečamo čedalje večjo pozornost, ga krepimo in posodabljammo z vzpostavitvijo novih sodobnih komunikacijskih načinov in kanalov. Na področju komuniciranja in odnosov z javnostmi na NIJZ načrtujemo, organiziramo in izvajamo strokovne in organizacijske naloge s področja odnosov z javnostmi ter skrbimo za promocijo in zunanjo podobo Inštituta. Ker želimo s svojim delovanjem prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije, je zaupanje v informacije in priporočila ključnega pomena.

Komunikacijske aktivnosti izvajamo na podlagi komunikacijske strategije NIJZ, ki je temeljni dokument na področju komuniciranja in predstavlja pomembno podporo strateškemu poslovnemu načrtu ter jasno opredeljuje osnovne in strateške komunikacijske cilje. Dokument predstavlja okvir za izdelavo letnega komunikacijskega načrta, s katerim poenotimo komuniciranja centralne enote in posameznih območnih enot NIJZ. Z usklajenim komuniciranjem si prizadevamo za večjo preglednost in učinkovitost sporočil ter za načrtno delo na področju komuniciranja.

V letu 2017 smo sodelovali in krepili dialog s partnerji na različnih nivojih in področjih na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni - tesno smo sodelovali s službami za odnose z javnostmi različnih organizacij, kot so ministrstva za zdravje, šolstvo, kmetijstvo, delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Statističnim uradom Republike Slovenije (SURs), zdravstvenim inšpektoratom, zdravstveno zavarovalnico, Združenjem zdravstvenih zavodov Slovenije, Zdravniško zbornico Slovenije, Univerzitetnimi kliničnim centrom Ljubljana, Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Agencijo RS za okolje ter drugimi zdravstvenimi in nezdravstvenimi organizacijami. Prav tako smo vpeti v različne mednarodne povezave: včlanjeni smo v Communications Experts Network pri Evropski agenciji za varnost hrane (EFSA), mrežo nacionalnih komunikatorjev pri Evropski komisiji (Health Security Communicators' network), mrežo komunikatorjev pri Evropskem centru za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC), mrežo komunikatorjev pri EuroHealthNet, Svetovno zdravstveno organizacijo idr.

Spletna stran NIJZ

Kot smo opredelili v strategiji komuniciranja, spletna stran NIJZ www.nijz.si predstavlja osrednji steber celotne komunikacije, prek katerega združujemo vse ključne informacije in ažurno obveščamo o aktualnih temah s področja delovanja Inštituta. Vsi komunikacijski kanali, ki jih ima NIJZ vzpostavljene, za več in poglobljene informacije vodijo na spletno stran NIJZ. Tako spletno mesto z okoli 3.000 objavami deluje kot informacijska platforma številnih informacij glede zdravja, hkrati pa predstavlja središče in arhiv informacij za komuniciranje Inštituta s ciljnim skupinam. Obiskovalca nagovarjamo s ključnimi sporočili - aktualno, izpostavljeno in priporočamo (barvna shema sledi skozi celoten portal), prek katerih skrbimo za informiranost z osrednjimi temami. Pomembno mesto zasedajo tudi predstavitve projektov in programov, regije in publikacije. Vse informacije so podane z enotno uporabniško izkušnjo. Uporabniki imajo na voljo klasično iskanje, razpored A/Z in iskalnik. Poleg številnih prenesenih vsebin s stare spletne strani smo redno objavljali tudi aktualne informacije, mnenja, priporočila in druga stališča NIJZ.

Spletno mesto NIJZ je bilo v letu 2017 rekordno obiskano. Skupaj smo tako v okviru orodja Google Analytics v celem letu 2017 zabeležili dobrih 398.000 obiskovalcev, kar je več kot 40 odstotkov več kot v letu 2016, ko smo zabeležili 282.000, v letu 2015 pa od aprila do konca decembra 130.000 obiskovalcev spletne strani. V primerjavi obiska spletne strani med leti 2017 in 2016 po posameznih mesecih lahko opazimo, da smo v vseh primerjanih mesecih zabeležili rast obiska, najbolj izrazita je bila v juliju 2017, ko je bila v primerjavi z istim mesecem prej kar 80 odstotna. Največji obisk spletne strani smo zabeležili v mesecu novembru 2017, in sicer prek 55.000 obiskovalcev, najmanjši pa v februarju 2017, in sicer 32.000 obiskovalcev. Poleg naslovne strani NIJZ so bile najbolj iskane vsebine na spletni strani informacije o (po vrstnem redu glede števila obiskovalcev): ambulantah, čakalnih dobah, programih in projektih, škrlatinki, glistah, cepljenju, mišji mrzlici, priporočilih glede ravnanja po požaru v kemični tovarni in podatkov. Od skoraj 400.000 obiskovalcev spletne stran NIJZ jih je bilo 55 odstotkov novih obiskovalcev. Vsi skupaj so ogledali preko 2,3 milijona strani, v povprečju so na strani z vsebino bili 2 minuti in 18 sekund.

Komuniciranje na spletnih socialnih omrežjih

Leto 2017 je bilo za NIJZ zelo pomembno pri utrjevanju in nadgrajevanju celovitega digitalnega komuniciranja, saj smo še bolj povezali komuniciranje na spletnih socialnih medijih: Facebooku, YouTubeu, Twitterju in elektronskem mesečniku, za objave na družbenih omrežjih pa izdelujemo tudi infografike, ki pomenijo vizualno prezentacijo ključnih sporočil in podatkov.

Facebook: Facebook profil NIJZ predstavlja poleg spletne strani najpomembnejši komunikacijski kanal za naše komuniciranje. V celem letu smo pripravili 300 različnih objav, kar je v povprečju enkrat dnevno, večkrat tudi med vikendom. V celem letu smo zbrali dobrih 20.000 sledilcev profila, kar je skoraj podvojeno število z letom 2016, ko smo jih imeli konec leta 11.000. Posamezne objave pa so dosegle precej več uporabnikov kot imamo sledilcev. Največji doseg so imele naslednje tri objave: video o depresiji (doseg prek 201.000 uporabnikov), video s priporočilih za varnost najstnikov na spletu (doseg 147.000 uporabnikov in objava o tem, da naj se ne meče petarde (doseg 56.000 uporabnikov). Pregled strukture sledilcev NIJZ pokaže, da je med njimi daleč največji delež delovna aktivne populacije v starostnem obdobju od 25–54 let, in sicer več kot 70 odstotkov vseh sledilcev, desetina sledilcev je mladih iz starostne skupine 18–24 let in iz skupine 54–65 let, med našimi sledilci jih je dobrih 5 odstotkov tudi starejših od 65 let. Večina uporabnikov je ženskega spola, in sicer kar štiri petine.

Twitter: V letu 2017 smo pripravili prek 350 različnih tvitov in prek 50 retvitov drugih organizacij ali posameznikov. V celem letu so imeli naši tviti skupaj 471.000 ogledov, kar je precej več kot leta 2016, ko jih je bilo 265.000. Pridobivali smo tudi nove sledilce in jih do konca leta zabeležili skoraj 1000, kar je precej več kot leto prej, ko smo jih konec leta imeli 600. Med našimi sledilci je 56 odstotkov moških in 44 odstotkov

žen. Med njimi jih je polovica iz starostne skupine 25–34 let, četrtnina iz starostne skupine 35–44 let, 13 odstotkov mlajših od 24 let in 11 odstotkov starejših od 45 let.

Youtube: V letu 2017 smo na YouTube profilu NIJZ objavili 39 različnih video posnetkov v zvezi z različnimi temami, med njimi smo objavili nekaj z različnih dogodkov, npr. predstavitev projekta Zdravja v občini itd., prav tako smo objavili videe drugih organizacij (Evropske komisije, Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) in Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC), ARSO itd.

eNIJZ: Na novo smo v letu 2017 izdali 12 števil elektronškega mesečnika eNIJZ, ki izhaja proti koncu meseca. Vsak mesec smo pridobili nove »naročnike« na mesečnik in konec leta smo imeli prek 1.500 naročnikov naših elektronskih novic.

Komuniciranje z mediji

Na podlagi komunikacijske strategije NIJZ smo v letu 2017 pripravili letni načrt komuniciranja z mediji, prav tako smo za različne naloge pripravili komunikacijske koncepte, v katerih smo opredelili komuniciranje na točno določeno temo. Na ta način smo želeli še okrepiti in izboljšati komuniciranje z mediji. Zato smo tudi redno posodabljali novinarske adreme tako na nacionalnem kot regionalnem nivoju. Na sploh smo pri komuniciranju z mediji še okrepili proaktivno komuniciranje.

Sami ali v sodelovanju s partnerji smo na nacionalnem in regionalnem nivoju organizirali 23 novinarskih konferenc, kar je več kot leto poprej, ko smo jih organizirali 20. Novinarske konference smo pripravili v zvezi z različnimi temami s področja delovanja inštituta. Poleg tega so naši strokovnjaki sodelovali na več novinarskih konferencah, ki so jih organizirale druge inštitucije (Ministrstvo za zdravje, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Zveza potrošnikov Slovenije, Agencija RS za okolje, nevladne organizacije itd.). Organizirali pa smo tudi več različnih drugih dogodkov in okroglih miz, na katere smo povabili novinarje.

V celotnem letu 2017 smo medijem posredovali skupaj 90 sporočil za medije, tako na nacionalnem kot lokalnem nivoju. Novinarjem smo sporočila za medije pošiljali po elektronski pošti z naše adreme, v kateri je prek 850 novinarjev nacionalnih in regionalnih/lokalnih medijev, vsa sporočila pa smo objavili tudi na naši spletni strani med gradivi, ki so namenjeni medijem in novinarjem. Sporočila za medije smo pošiljali ob različnih obeležitvah in ob drugih priložnostih. Za okrepljeno sodelovanje z regionalnimi in lokalnimi mediji smo pripravili avdio izjave na različne javnozdravstvene teme, s katerimi smo dosegli objave v njihovih programih, z njimi pa so dobro sodelovali tudi strokovnjaki na območnih enotah NIJZ.

Leto	2017	2016	2015	2014	2013
Število sporočil za medije	90	88	77	59	30
Število novinarskih prošenj	1630	1731	1542	1596	1112
Število novinarskih prispevkov z omembo NIJZ	2111	2080	1679	1519	983

V celotnem letu 2017 smo na NIJZ zabeležili 1.630 povpraševanj novinarjev po strokovnih mnenjih, priporočilih, stališčih, prošnjah za sodelovanje v radijskih in televizijskih oddajah, klepetalnicah itd. Število novinarskih prošenj je nekoliko manjše kot v preteklem letu, ki je bilo rekordno po številu novinarskih prošenj. V povprečju je bilo mesečno 135 novinarskih prošenj (lani 144), pri čemer je bilo največ vprašanj v mesecu januarju, ko jih je bilo skoraj 240, kar je največ do sedaj, najmanj pa v decembru, ko jih je bilo skoraj 90. Novinarji so povpraševali po različnih temah, najpogosteje pa o nalezljivih boleznih in cepljenju, prehrani in varnih živilih, samomorih in duševnem zdravju, kajenju, pitni vodi, alkoholu, drogah, eZdravju itd.

Ker je za gradnjo dobrih odnosov z novinarji pomemben hiter odziv, smo na novinarska povpraševanja odgovarjali promptno in v skladu z dogovori z novinarji.

Objave v medijih (kliping)

V klipingu smo zajeli 6.600 novinarskih prispevkov (tiskani mediji ter radijske in televizijske postaje) na naše ključne besede, od tega je bilo v skoraj 2.100 prispevkov, v katerih je bil omenjen Nacionalni inštitut za javno zdravje (tabela), kar je nekoliko več kot v predhodnem letu. Podatki so zagotovo podcenjeni, saj v kliping NIJZ niso zajeti spletni mediji in tudi manjši lokalni mediji ne.

Največ novinarskih prispevkov je bilo na naslednje teme: prehrana (1420), depresija (941), cepljenje (912), kajenje (770) in gibanje in telesna dejavnost (679). Sledijo samomor, droge, alkohol, aids in demenca. Največkrat prispevkov na temo NIJZ je bilo nacionalnih medijih z največjim dosegom, in sicer v Dnevniku (155), sledijo Delu (131), Radiu Slovenija (126), TV Slovenija (124), Večeru (106) in Slovenskih novicah (86). Poročanje medijev je bilo večinoma nevtrarno, bilo pa je tudi le nekaj prispevkov, ko je bilo poročanje o NIJZ ali posameznih zaposlenih z NIJZ negativno.

Na NIJZ smo v 2017 spremljali tudi omembe inštituta v spletnih medijih in na spletnih socialnih omrežjih, kjer smo skupaj zabeležili prek 2.670 omemb NIJZ, pri čemer je bilo preko 70 odstotkov omemb pozitivnih ali nevtrarnih.

Komuniciranje z drugimi javnostmi

Številne druge deležnike (različne strokovne javnosti, nevladne organizacije, ministrstva in druge javne ustanove, zbornice itd.) smo vabili na različne dogodke in konference, ki jih je organiziral Inštitut sam ali v sodelovanju z različnimi partnerji. Tako smo javnosti informirali o naslednjih dogodkih: strokovnih srečanjih ob svetovnih dnevih zdravja, aidsa, tobaka, hrane, sladkorne bolezni, zasvojenosti, demence, dolgotrajne oskrbe, krhkosti itd. Ob vseh dogodkih smo pripravili tudi različna gradiva, ki smo jih objavljali na spletni strani in družbenih medijih. Komuniciranje z različnimi javnostmi je za NIJZ zelo pomembno, saj na ta način gradi mrežo in sodelovanje s številnimi zunanjimi sodelavci, s pomočjo katerih uveljavlja svoje poslanstvo.

Komuniciranje z interno javnostjo

V letu 2017 smo v okviru internega komuniciranja izvajali aktivnosti za informiranost in obveščenost zaposlenih glede ključnih podatkov tako glede njihovega dela kot tudi glede same organizacije, v kateri delajo. Ves čas se z vsebinami posodablja intranetna stran. Organizirani so bili tudi številni team buildingi znotraj centrov oziroma oddelkov, predvsem z namenom sproščenega druženja zaposlenih, saj je pomemben cilj krepitev možnosti za še boljše medsebojno sodelovanje.

5. POSLOVNI IZID

PRIHODKI IN ODHODKI

Priloga - Obrazec : IZKAZ Prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

PRIHODKI v obdobju od I - XII 2017

Nacionalni inštitut za javno zdravje je ustvaril za 30.399.622 EUR prihodkov, kar predstavlja 103,47 % planiranih prihodkov v letu 2017.

Po vsebini so to prihodki za izvajanje Programa javnega zdravja, zdravstvene storitve po pogodbi z ZZS, program E-zdravja, prihodki od prodaje cepiv in prihodki od opravljenih cepljenj v epidemioloških ambulantah na območnih enotah, prihodki od refundacij plač specialistov in pripravnikov.

Prihodki od evropskih projektov (brez sofinanciranja) so upoštevani v višini nastalih stroškov plač, materialnih stroškov in stroškov storitev v višini 1.393.578 EUR.

V letu 2017 smo realizirali Program javnega zdravja v skladu s sprejetim finančnim načrtom za leto 2017. Realizirali smo 6.735.740 EUR prihodkov. Program E-zdravja smo realizirali v višjem odstotku (45,38 %) glede na sprejeti finančni načrt. Dosegli smo realizacijo prihodka v višini 3.768.510 EUR. Razlog za višjo realizacijo kot načrtovano je v tem, da smo v mesecu decembru, zaradi manjše porabe investicijskega transferja, prejeli financirano amortizacijo. Ta je zvišala obračunske prihodke in sorazmerno povišala obračunske stroške amortizacije za leto 2017. Program ZZS je glede na finančni načrt presežen predvsem zaradi višje realizacije programa prodaje cepiv. Na področju programa cepiv smo dosegli realizacijo prihodka v višini 5.184.459 EUR. Ostale programe ZZS smo realizirali 95,49 % glede na finančni načrt in znaša 6.795.173 EUR. Refundacij za pripravnike in specializacije smo realizirali v višini 1.077.795 EUR. Razlog je v nižji realizaciji nabave testerjev za program SVIT, ki se plačujejo kot ločeno zaračunljiv material. Zaradi slednjega so sorazmerno nižji tudi stroški materiala za ta material. Na trgu smo na samoplačniških cepivih dosegli realizacijo 2.451.560 EUR, medtem ko na storitvah samoplačniških ambulant in ostalih tržnih storitvah. 1.635.467 EUR. Prihodki ostalih ministrstev in ostalih plačnikov za izvajanje javne službe (ARRS, FURS, SVINEC, sofinanciranja projektov MZ,...) znašajo 1.292.042 EUR. Ostalih prihodkov je za 65.298 EUR.

ODHODKI v obdobju od I – XII 2017

V letu 2017 smo ustvarili za 30.952.702 EUR odhodkov, kar predstavlja 105,44 % načrtovanih.

Stroški materiala in storitev so presegli finančni plan in predstavljajo 103,06 % načrtovanih. Stroški materiala so nižji kot načrtovano zaradi nižje realizacije nabav testerjev za program SVIT, kar se odraža tudi v nižjem prihodu na ZZS. Stroški testerjev so nižji kot načrtovano za 295.788 EUR. Ostale porabe stroškov materiala so v skladu z načrtovano porabo stroškov materiala za leto 2017.

Med **stroški materiala** so porabljeni cepiva, energija, voda, ogrevanje, pogonsko gorivo, pisarniški material, testi-SVIT, pralno čistilna sredstva, strokovna literatura, tiskovine, pomožni zdravstveni material, material za popravila in vzdrževanje. Stroški materiala za leto 2017 predstavljajo 88,50 % načrtovanih stroškov materiala.

Del stroškov je tudi na kontu 466 kot stroški prodanih zalog. Te stroške predstavljajo prodaje cepiv na programu ZZS kot prodaja samoplačniških cepiv. Stroški porabe cepiv na programu ZZS (konto 466) znašajo 4.701.422 EUR in presegajo načrt porabe za 484.459 EUR, kar se odraža tudi na prihodkovni ravni. Stroški porabe samoplačniških cepiv na trgu so nekoliko nižji kot realizacija zaradi nižje realizacije kot načrtovano.

Med **stroški storitev** so storitve varovanja, čiščenja, tekoče vzdrževanje stavb, potni stroški doma in v tujini, prevoz cepiva, poštna storitve, kurirske storitve, ptt storitve, vzdrževanje računalnikov, podjemne in avtorske

pogodbe, intelektualne storitve, priprava spletnih strani, laboratorijske storitve (NLZOH-mesečni pavšal), tiskarske, prevajalske in storitve lektoriranja, stroški reklame in propagande-oglaševanje CINDI in SVIT, kotizacije, povračila stroškov zaposlenim (potni stroški, dnevnice, nočnine). Stroški storitev za leto 2017 znašajo 106,93 % glede na planirane.

Strošek dela znaša 101,60 % glede na finančni načrt in predstavlja 44,78 % vseh stroškov v letu 2017. Strošek dela je nekoliko višji kot načrtovan zaradi sistemskega povišanja stroškov dela, ki izhajajo iz sprememb kolektivnih pogodb (Aneks k posebnemu tarifnemu delu kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike in Aneksa h kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije ter Aneksa h kolektivni pogodbi za zaposlene v zdravstveni negi).

Odhodek iz naslova amortizacije za leto 2017 znaša 1.363.031 EUR, kar je 309,78 % načrtovanega. Razlog za višjo realizacijo kot načrtovano je v tem, da smo v mesecu decembru, zaradi manjše porabe investicijskega transferja, prejeli financirano amortizacijo v višini 1.153.295 EUR. Ta je zvišala tudi obračunske prihodke in sorazmerno povišala obračunske stroške amortizacije za leto 2017.

V skladu z 10. členom Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, ki pravi: »Določeni uporabniki enotnega kontnega načrta pokrivajo stroške amortizacije v breme ustreznih obveznosti do virov sredstev, če strošek amortizacije ni vračunan v ceno proizvoda ali storitve ali če ne pridobijo iz sredstev javnih financ denarnih sredstev za kritje stroškov amortizacije.« V breme virov smo upoštevali še ostalo amortizacijo, ki je preko cene ne moremo pokriti.

Drugi stroški predstavljajo plačane članarine in prispevke raznim organizacijam, nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, odvozi smeti in drugi izdatki za varstvo okolja, administrativne takse, plačila cestnin in registracija vozil in podobno, kar se nanaša na celo leto. Stroški za plačila neizpolnjevanja kvot za zaposlitev invalidov znašajo 77.770 EUR, nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč 20.653 EUR, prispevki in članarine za zbornice in združenja 52.115 EUR, odvozi smeti in izdatki za varstvo okolja 22.336 EUR, stroški nagrad dijakom in študentom na praksi 4.813 EUR, in drugo.

Poslovni izid

Za leto 2017 je NIJZ dosegel negativen finančni izid v višini 553.080 EUR presežka odhodkov nad prihodki. Dejavnikov, ki vplivajo na negativni rezultat poslovanja NIJZ, je več:

- sistemska povišanja stroškov dela zaradi aneksov h kolektivni pogodbi. Za ta povišanja NIJZ ni prejel dodatnih sredstev in jih zato ni mogel pokriti v celoti;
- znižanje cen v letu 2017 za programe, ki jih financira ZZSZ;
- negativno poslovanje na Programu javnega zdravja za leto 2017;
- delno nepokrivanje splošnih stroškov, saj v večini programi pokrivajo vsebino ne pa tudi posrednih oz. splošnih stroškov, ki so tudi potrebni za izvajanje programov.

Tabela : Poslovni izid po letih

v EUR, brez centov

	LETO 2016	FN 2017	LETO 2017	INDEKS Real. 2017 / Real. 2016	INDEKS Real. 2017 / FN 2017
CELOTNI PRIHODKI	29.047.054	28.174.082	30.399.622	104,66	103,47
CELOTNI ODHODKI	29.687.574	28.140.451	30.952.702	104,26	105,44
POSLOVNI IZID	- 640.520	33.631	- 553.080	/	/
Davek od dohodka pravnih oseb	0	0		/	/

POSLOVNI IZID Z UPOŠTEVANJEM DAVKA OD DOHODKA	- 640.520	33.631	-553.080	/	/
DELEŽ PRIMANJKLJAJA/PRESEŽKA V CELOTNEM PRIHODKU	2,21 %	0,12 %	1,82 %	/	/

DENARNI TOK

Priloga Obrazec : Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

V bilanci denarnih tokov izkazujemo v letu 2017 presežek prihodkov nad odhodki po načelu plačane realizacije v višini 1.801.595 EUR. Presežek prihodkov nad odhodki je posledica financirane amortizacije v ceni, ki smo jo prejeli v mesecu decembru. Obračunski izkaz po načelu nastanka poslovnega dogodka in izkaz po plačani realizaciji se razlikujeta. Do razlike prihaja zaradi amortizacije in plačanih investicij. Stroški amortizacije so upoštevani v izkazu po načelu nastanka poslovnega dogodka in vplivajo na rezultat v izkazu, medtem ko v izkazu denarnih tokov stroškov amortizacije ne prikazujemo. Na izkaz po načelu plačane realizacije vplivajo plačane investicije, katere se ne prikazujejo v izkazu po nastanku poslovnega dogodka.

6. NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA

Večjih odstopanj pri izvajanju programa dela ni bilo. Program je bil izveden skladno s sprejetim načrtom ter rebalansom delovnega in finančnega načrta za leto 2017.

7. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

Zastavljene cilje smo v veliki meri dosegli. Ni nam uspelo doseči pozitivnega poslovnega izida. Razlogi za to so predstavljeni v okviru poslovnega izida.

8. OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

8.1. FINANČNI KAZALNIKI POSLOVANJA

KAZALNIK	LETO 2016	LETO 2017
1. Kazalnik gospodarnosti	0,98	0,98
2. Delež amortizacije v celotnem prihodku	0,03	0,04
3. Stopnja odpisanosti opreme	0,91	0,83
4. Dnevi vezave zalog materiala	9,73	30,63
5. Delež terjatev v celotnem prihodku	0,12	0,12
6. Koeficient zapadlih obveznosti	0,02	1,09
7. Kazalnik zadolženosti	0,36	0,48
8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi	0,83	0,79
9. Prihodkovnost sredstev	1,14	1,08

1. Kazalnik gospodarnosti = (celotni prihodki AOP 870 / celotni odhodki AOP 887)

Kazalnik gospodarnosti, ki prikazuje razmerje med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov, znaša za leto 2017 0,98, kar pomeni, da celotni prihodki ne zadostujejo za pokrivanje celotnih odhodkov, saj smo v letu 2017 zabeležili presežek odhodkov nad prihodki.

2. Delež amortizacije v celotnem prihodu = (amortizacija AOP 879 / celotni prihodi AOP 870)

Delež amortizacije v celotnih prihodkih znaša v letu 2017 4 %. Delež je nekoliko višji kot v predhodnem letu. Na povišano razmerje, v primerjavi z letom 2016, vplivajo v večji meri višji strošek amortizacije v primerjavi z višjimi realiziranimi prihodki.

3. Stopnja odpisanosti opreme = (popravek vrednosti opreme AOP 007 / oprema in druga opredmetena osnovna sredstva AOP 006)

Stopnja odpisanosti opreme znaša v letu 2017 83 % in kaže padec odpisanosti opreme. Razlog za nižji kazalec je višja nabava opreme iz naslova transferjev, amortizacije v ceni itd... V kolikor bi dobili financirano vso amortizacijo, bi lahko nabavili oz. obnovili več opreme in tako zmanjšali trend rasti odpisanosti opreme.

4. Dnevi vezave zalog materiala = (stanje zalog AOP 023: / stroški materiala AOP 873 x 365)

Dnevi vezave zalog materiala so se v letu 2017, glede na navedeno metodologijo izračuna kazalnika, nekoliko znižali in znašajo v letu 2017 30,63 dni. Znižana vrednost izračunanega kazalnika je posledica večje nabave cepiv in stanja zalog na dan 31. 12. 2017. Pri izračunu so upoštevane zaloge samoplačniškega cepiva in stroški samoplačniškega cepiva.

5. Delež terjatev v celotnem prihodu = (stanje terjatev AOP 012 minus (AOP 013 in 014) / celotni prihodi AOP 870)

Delež terjatev v celotnem prihodu znaša za leto 2017 12 %.

6. Koeficient zapadlih obveznosti = (zapadle neplačane obvez. na dan 31. 12. / (mesečni promet do dobavit. AOP 871 / 12))

Vrednost koeficienta zapadlih obveznosti znaša 1,09 za leto 2017.

7. Kazalnik zadolženosti = (Tuji viri AOP 034+047+048+054+055) / Obveznosti do virov sredstev AOP 060)

Kazalnik zadolženosti prikazuje razmerje med tujimi viri in celotnimi obveznostmi do virov sredstev in znaša 0,48 v letu 2017, kar je nekoliko več kot v predhodnem letu. Na povišanje je vplivalo znižanje celotnih obveznosti v primerjavi s tujimi viri.

8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi = (AOP 012+AOP 023) / AOP 034)

Kazalnik pokrivanja kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi znaša 0,79 v letu 2017 in kaže na to, da za pokrivanje kratkoročnih obveznosti v letu 2017 ves čas ni bilo na voljo dovolj obratnih sredstev. Ustrezna vrednost kazalnika je 1,00, kar pomeni, da gibljiva sredstva zadostujejo za pokrivanje kratkoročnih obveznosti.

9. Prihodkovnost sredstev = (prihodek iz poslovne dejavnosti (AOP 860 / osnovna sredstva po neodpisani vrednosti AOP 002+004+006)

Kazalnik prihodkovnosti sredstev nam pove, koliko osnovnih sredstev imamo vloženi na enoto prihodka in predstavlja zasedenost obstoječih kapacitet. Kazalec prihodkovnosti sredstev se je, v primerjavi s predhodnim letom nekoliko zmanjšal in znaša 1,08. Razlog za zmanjšanje je v višjih nabavah osnovnih sredstev v letu 2017, ki vplivajo na izračun kazalnika.

9. OCENA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

Pravna podlaga za notranje revidiranje pri posrednih proračunskih uporabnikih je 100. člen Zakona o javnih financah (Ur. l. RS št. 79/00, 124/00, 79/01, 30/02, 109/08, 49/09 in 107/10), po katerem je za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega poslovanja in kontrol ter notranjega revidiranja odgovoren predstojnik neposrednega in posrednega uporabnika. Nosilec notranjega revidiranja na inštitutu je zunanja revizorska hiša.

V letu 2017 je bila izvedena notranja revizija na sledečih področjih:

- celotno računovodsko poročanje v 2016,
- presoja razporeditev amortizacije med stroške obdobja oz. breme virov v letu 2016,
- obračun davka od dohodka pravnih oseb v letu 2016,
- obračun plač za leto 2016,

Ugotovitve notranje revizije:

OSNOVNA SREDSTVA /AMORTIZACIJA

- **Usklajenost registra in glavne knjige:** Register osnovnih sredstev in glavna knjiga sta na dan 31. 12. 2016 usklajena;
- **Ocena zagotavljanja analitičnih evidenc:** v registru osnovnih sredstev so običajni in potrebni podatki;
- **Pregled novih nabav:** nove nabave osnovnih sredstev so pripoznane po izvorni vrednosti, ki se šteje kot nabavna vrednost in so pripoznane na podlagi verodostojnih listin;
- **Evidentiranje v analitične evidence:** osnovna sredstva so v analitične evidence evidentirana pravilno in z vsemi potrebnimi podatki;
- **Izločitve osnovnih sredstev:** izločitve se nanašajo na odpis osnovnih sredstev, ki so starejšega datuma;
- **Amortizacija in razporeditev:** za strežnik, ki smo ga prevzeli od MZ, smo imeli napačno am. stopnjo 50% namesto 25%. Napako smo odpravili.

V internem aktu je potrebno urediti postopek razporeditve amortizacije, glede na raznovrstnost virov financiranja. Pravilnik je v pripravi.

TERJATVE

- Za plačilo neplačanih terjatev vlagamo sodne izvržbe ali tožbe, v kolikor so stroški nižji od same terjatve;
- Terjatve, za katere ni možnosti, da bi bile po sodni poti izterjane oblikujemo popravek vrednosti;
- Neplačnike redno opominjamo.

AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (AČR)

- Priporočilo je, da bi morale biti analitične evidence vzpostavljene na način, da bodo že v analitičnih evidencah v računovodstvu upoštevana pravilna financiranja (delež financiranja, priznani in nepriznani stroški) in bodo analitike posledično omogočale neposredni izračun časovnih razmejitev.

Delo na projektih in sama analitika se vodi v posebnem programu za vodenje projektov (4Pm), ni pa neposredne povezave z GK. Projekte vodimo v GK posebej, za vsakega odpremo stroškovni nosilec.

AČR oblikujemo ob koncu leta iz zneskov obračunanih plač in nastalih stroškov projektov, za katere še niso bili izstavljeni zahtevki.

PREJETI PREDUJMI

- Priporočilo je, da se uspostavijo ustrezne analitične evidence za **prejete predujme** iz naslova projektnega financiranja. Za ostale predujme so sintetične in analitične evidence medsebojno usklajene.

OBVEZNOSTI

- Kratkoročne obveznosti do zaposlenih se nanašajo na decembrske plače in so bile v celoti poravnane 10. 1. 2017.
- Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev in obveznosti do dobaviteljev v državi za obratna sredstva so (analitika/sintetika) usklajene in ustrezno pripoznane glede na upoštevanje načela nastanka poslovnega dogodka. Prav tako so ustrezno pripoznane tudi obveznosti do dobaviteljev iz tujine.

Stanje je usklajeno z dobavitelji s pomočjo IOP (37. člen ZOR). Predlog je, da se na dan 31. 12. uskladijo vse večje terjatve in obveznosti.

- Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja (prispevki od plač, DDv) so izkazani pravilno, sintetične evidence usklajene z analitičnimi in plačani v januarju 2017;
- Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN (države, občine) so pravilno izkazane, analitične evidence pa usklajene z sintetičnimi;
- Pasivne časovne razmejitve: na kontu se izkazujejo neporabljena sredstva iz projektnega financiranja na podlagi prošenj vodij projektov.

Druge dolgoročne obveznosti se v naravi nanašajo na nakup 4 službenih avtomobilov, financiranih z nakupom na obročno plačilo (finančni lizing). Doba odplačevanja je 72 mesecev. Prvi avto je bil kupljen v letu 2014, ostali trije pa leta 2015. Obveznosti so na dan 31. 12. usklajene z leasingodajalcem. Kratkoročni del se mora izkazati med kratkoročne obveznosti, ostalo pa med dolgoročne.

Obračun davka od dohodka pravnih oseb

Mnenje revizorske hiše je, da je obračun davka od dohodka pravnih oseb pravilno sestavljen.

Izkaz prihodkov in odhodkov v obdobju 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016.

- ugotovitve revizije so, da so prihodki in stroški ustrezno evidentirani na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin,
- prihodki in stroški so pripoznani v ustrezni višini, ki izhajajo iz knjigovodskih listin in ustreznih pogodbenih podlag,
- stroški so pripoznani v pravilno časovno obdobje,
- neposredni vpliv na pripoznane prihodke lahko imajo ugotovitve na področju oblikovanja razmejitev.

Obračun plač

- za namen pregleda in ugotavljanja pravilnosti obračuna plač je bilo pregledanih 20 obračunov plač za 20 zaposlenih,
- uporabljene zakonske podlage,
- obstoj pogodbe o zaposlitvi,
- izpolnjevanje pogojev glede ustrezne stopnje izobrazbe,
- evidentiranje delovne prisotnosti zaposlenih,
- obračunavanje in izplačevanje rednega dela in dodatkov zaposlenih,
- obračunavanje in izplačevanje povračil v zvezi z delom zaposlenih (prevoz, prehrana).

Ugotovitve :

- obračuni plač so bili skladni s pogodbo o zaposlitvi,
- pri dveh zaposlenih od 20 je revizor mnenja, da imata raven izobrazbe , ki je nižja od zahtev delovnega mesta. Predlog je, da zavod upošteva določila ZSPJS in na plačilni listi prikaže razliko na podlagi 14. člena ZSPJS,
- evidentiranje prisotnosti je skladno z določili zakonodaje,
- pri obračunu nadomestil smo upoštevali bruto osnovo za nadomestila v tekočem mesecu ; upoštevati je potrebno določila kolektivnih pogodb :
- za zdravnike povprečna plača v zadnjih treh mesecih,
- za ostale zaposlene plača preteklega meseca.

Obe pripombi smo že vključili v obračun plače za mesec avgust 2017 .

- Dodatki za mentorstvo, delovno dobo, regres za prehrano in nadomestilo za prevoz so pripoznani pravilno.

Predlog revizorja pri prevozu je, da se obrazec »izjava o povračilu stroškov prevoza« dopolni s ceno javnega prevoza in da zaposleni izjavo o povračilu stroškov izpolnijo popolno.

10. POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI

Na področju uvajanja internega izobraževanja smo bili le delno uspešni. Vzrok zato je predvsem v pomanjkanju časa sodelavcev, ki so bili zaposleni z izvajanjem delovnih nalog, zato nismo uspeli izpeljati vseh predvidenih izobraževanj.

11. OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

Poslanstvo NIJZ je s svojimi dejavnostmi prispevati k boljšemu zdravju prebivalstva, kar smo s svojimi dejavnostmi tudi dosegali. Posebej velja izpostaviti vpliv na izboljšanje seznanjenosti javnosti z nevarnostnimi dejavniki, ki vplivajo na njihovo zdravje, kot tudi s katerimi aktivnostmi lahko vplivajo na krepitev zdravja. V okviru svoje dejavnosti je NIJZ zagotavljal podporo upravljalcu sistema zdravstvenega varstva, kot tudi nosilec zdravstvene dejavnosti. Z aktivnostmi na področju E-zdravja je NIJZ v veliki meri vplival tudi na določene vidike kakovosti in varnosti zdravstvene obravnave, kar pa se bo pokazalo še posebej v naslednjem obdobju. Z uspešnimi prijavi na evropske projekte smo pridobili dodatna sredstva, ki so omogočila izvajanje nalog v okviru izpolnjevanja funkcij javnega zdravja, s tem pa se je povečal delež sredstev, ki jih v Sloveniji namenjamo javnemu zdravju.

12. DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE IN POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH

12.1. PREDSTAVITEV ZAPOSLENIH PO POKLICIH IN PODROČJIH DELA

12.1.1. Analiza kadrovanja in kadrovske politike

Obrazec 3: Spremljanje kadrov 2017

Na NIJZ je bilo na dan 31. 12. 2017 v rednem delovnem razmerju 490 zaposlenih, od tega je bilo 125 zaposlenih za določen čas. Od navedenih zaposlenih je bilo na dan 31. 12. 2017 zaposlenih 34 pripravnikov, 19 zdravnikov specializantov. 43 zaposlenih je bilo zaposlenih s krajšim delovnim časom od polnega (od tega 14 v skladu s predpisi s področja starševskega varstva in 12 v skladu s predpisi s področja invalidskega

zavarovanja) in 10 zaposlenih za dopolnilno delo (skladno s 147. členom Zakona o delovnih razmerjih). Za nadomeščanje odsotnih zaposlenih je bilo na dan 31. 12. 2017 v delovnem razmerju 10 zaposlenih.

Tabela: Pregled števila zaposlenih na dan 31. 12. 2017

	Št. zap. za ned. čas	Št. zap. za dol. čas	Skupaj
Število zaposlenih na dan 31. 12. 2017	365	125	490

Prilivi in odlivi kadrov

Do 31. 12. 2017 se je na NIJZ na novo zaposlilo 84 zaposlenih (projekti 22, nadomeščanje porodniške odsotnosti 10, 34 pripravnikov, 3 DDR (dopolnilno delovno razmerje), 15 zaposlitev za določen čas.

Zaposlitev je prenehala oziroma delovno razmerje je prenehalo 50 zaposlenim (4 upokojitve, 2 dopolnilna delovna razmerja, 25-im pripravnikom, pri preostalih 20 pa je šlo za prenehanje pogodb za določen čas ali za sporazumno odpoved delovnega razmerja).

Ostale oblike dela

V letu 2017 smo sklenili skupaj 140 pogodb, od tega 67 avtorskih in 73 podjemnih.

Vse pogodbe so bile v skladu z veljavnimi predpisi. Sklenili smo jih iz razlogov priprave in izvedbe projektov, storitev izobraževanj in usposabljanj, predavanj ter za izvajanje programa Svit. Gre za področja, kjer je bilo zahtevano sodelovanje strokovnjakov, ki jih NIJZ ne zaposluje.

Glavna področja za katera smo sklenili podjemne pogodbe so:

- sodelovanje pri pripravi strokovnih smernic in priporočil izvajanja programa, načrtovanja programa in informacijskega sistema programa SVIT ter sodelovanje na multidisciplinarnem konziliju Program Svit),
- vodenje in regijska koordinacija Nacionalnega programa primarne preventive KNB,
- skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola SOPA.

Glavna področja avtorskih pogodb:

- izvedba izobraževanj "CINDI" delavnice,
- storitev priprave in izvedbe predavanj z naslovom "S sodelovanjem in povezovanjem do krepitev zdravja odraslih",
- skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola SOPA in
- avtorski izdelki za potrebe projektov.

Strošek za izplačila po avtorskih honorarjih znaša 31.071,26 EUR bruto, oziroma 33.563,76 EUR z vsemi prispevki in dajatvami. Strošek za izplačila po podjemnih pogodbah pa znaša 52.071,26 EUR bruto oziroma 71.021,91 EUR z vsemi prispevki in dajatvami.

Preko agencij nismo zaposlovali, prav tako nismo izvajali javnih del, smo pa se poslužili študentskega dela predvsem za namene programa opuščanja kajenja Quitline, za promocijske kampanje programa Svit in izvedbe ter obdelave anket.

Vrste zdravstvenih storitev	Strošek v letu 2017	Število izvajalcev
lastni zaposleni	4.500 EUR	1
zunANJI izvajalci	79.150,77 EUR	78

Izobraževanje, specializacije in pripravništva

Na področju izobraževanja je bilo največ podiplomskega izobraževanja, na področju strokovnega izpopolnjevanja pa so prevladovale aktivne udeležbe na strokovnih posvetih, konferencah in kongresih. V letu 2016 se je 50 zaposlenih udeležilo izobraževanja v tujini, 211 zaposlenih se je udeležilo izobraževanj v Sloveniji. Zaposlenim smo omogočili e-tečaje in sicer tečaj Excela, PowerPoint-a, Word 2013 (nivo za zahtevnejše uporabnike), tečaja Boljša komunikacija, tečaja Soočanje s konflikti in njihovo reševanje, tečaja Večja produktivnost s pomočjo Outlooka, tečaja digitalnega marketinga, tečaja Windows 10 ter tečaja Projektno vodenje v praksi. Tečajev se je udeležilo 68 zaposlenih.

Na dan 31. 12. 2017 se je izobraževalo oziroma dodatno šolalo 5 zaposlenih. V dodiplomske programe 2. stopnje sta bila vpisana 1 zaposlena, v doktorske 4 zaposleni. 5 zaposlenih ima sklenjeno pogodbo o omogočanju odsotnosti zaradi izobraževanja.

Na dan 31. 12. 2017 smo zaposlovali tudi 15 zdravnikov specializantov. Do 31. 12. 2017 sta 2 specializanta uspešno opravila specialistični izpit in zaključila specializacijo iz javnega zdravja in smo ju po končani specializaciji zaposlili kot specialista javnega zdravja. Stroške specializacij krije ZZS.

Tudi v letu 2017 smo kot učna ustanova omogočali usposabljanje pripravnikom. Na dan 31. 12. 2017 je na NIJZ opravljalo pripravništvo 34 pripravnikov. Poleg njih so do 31. 12. 2017 na podlagi pogodb iz leta 2014 pripravništvo zaključili 22 pripravnikov. Za vse je NIJZ dobil povrnjene stroške dela s strani ZZS.

V letu 2017 se je 297 zaposlenih udeležilo 269 izobraževanj. 60 oseb se je udeležilo izobraževanj v tujini in 238 oseb se je udeležilo izobraževanj v Sloveniji. Obiskovali so konference, tečaje, kongrese, strokovne posvete.

12.1.2. Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem

Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem

Zunanjim izvajalcem smo oddali storitve, razvidne iz spodnjega pregleda, v višini 4.409.862,10 EUR. Pod postavko intelektualnih storitev se beležijo izvedbe predavanj in izobraževanj v CINDI šoli ter druge podobne storitve. Največja postavka je vzdrževanje programa eZdravje, kjer gre za osnovno in dopolnilno vzdrževanje infrastrukturnih ter uporabniških informacijskih rešitev (eRecept, eNaročanje, Referenčne ambulante, eKomunikacije, eRCO, Centralni register podatkov o pacientu, zVEM, Telekap, eTriaža, Teleradiološki portal, zNET, Varnostna shema ipd.), ki so bile razvite na Ministrstvu za zdravje v sklopu projekta eZdravje in se danes vzpostavljajo oziroma že uporabljajo na nacionalni ravni.

Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve	Strošek v letu 2017 v €	Število zunanjih izvajalcev
poštne in kurirske storitve	664.471,42	2
intelektualne storitve	19.139,62	21
tiskarske storitve	218.443,11	6
čiščenje	167.965,54	10
prevoz cepiv	155.703,89	2
vzdrževanje računalniških programov-OBSTOJEČIH za skupno rabo	257.453,15	13
vzdrževanje računalniških programov-E-zdravje (OSNOVNO in dopolnilno)	2.285.229,70	14
storitve računalniških obdelav	47.182,38	2
varovanje	112.731,09	6
vzdrževanje poslovnih objektov	92.263,06	20
študentski servis	54.998,59	4

prevajanje in lektoriranje	9.673,40	4
podizvajalci na projektih in programih	197.260,85	19
oblikovanje in priprava na tisk	11.268,07	12
SKUPAJ	4.293.783,87	135

12.2. POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH V LETU 2017

Obrazec 4: Poročilo o investicijskih vlaganjih 2017

V letu 2017 smo nabavili za 1.795.395 EUR neopredmetenih sredstev (licenc). Večinoma gre za programsko opremo (licence) na področju eZdravja. Nabavili smo:

- Licenčne MC licence;
- Robne mrežne pregrade;
- Nadgradnja eZdravja (zVem,eNaročanje,eRecept, teleradiološki portal,telekap,Erco);
- Razvoj portala zNet;
- Orodje SAS Office;
- Licence Novell in Špica;
- Nadgradnja programov podpornih služb;
- ...

Veliko neopredmetenih sredstev oz. licenc (v višini 958.154 EUR) je v pridobivanju, in sicer na programu eZdravja. To so:

- MS licence, Nadgradnje aplikacij CR 1,2,3,4,5,6; implementacije in namestitve eNaročanja, nakup Oracle licenc, nadgradnje infrastruktura, zagotovitve priključne točke preko oblaka, nadgradnja Erco, in ostale nadgradnje na eZdravju.

15.141 EUR smo namenili za sanacijo podstrešja na Zaloški in pregraditev avle na OE Ljubljana, kar predstavlja investicije v zgradbe. 6.832 EUR smo namenili za izdelavo projektne in investicijske dokumentacije za stavbo na Zaloški, kar pa je še v pridobivanju.

Za nabavo ostale opreme smo namenili 1.014.083 EUR. Za potrebe dela in predvsem izvajanja programa eZdravje smo v letu 2017 nadgradili strojno opremo eZdravja, razširili diskovne kapacitete, nabavili stacionarne računalnike, prenosne računalnike, monitorje, mrežna stikala, tiskalnike, arhivske in kartotečne omare, stole, pisarniške mize, klimatske naprave, zapornico na OE Celje, požarni alarmni sistem, hladilne torbe za transport cepiv, zamrzovalno in hladilne omare, uničevalce dokumentov in drugo.

12.3. POROČILO O OPRAVLJENIH VZDRŽEVALNIH DELIH V LETU 2017

Obrazec 5: Poročilo o vzdrževalnih delih 2017

Najvišji strošek vzdrževanja predstavlja vzdrževanje računalniških programov v višini 2.542.683 EUR. Večina vzdrževanja gre za potrebe eZdravja. Med vzdrževanji programske opreme so pogodbeni stroški na programu, katere nam pokriva Ministrstvo za zdravje preko izstavljenih zahtevkov. Ostala vzdrževanja, ki jih vodimo med stroški, so za: poslovne objekte (dvigala, dimniki, popravila, prestavitve ...), vozila, laboratorijsko opremo – hladilnike. Skupni strošek vzdrževanja je nižji kot je bil načrtovan za leto 2017 in znaša 2.718.832 EUR, kar je 105,81 % načrtovanih stroškov vzdrževanja za leto 2017.

RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2017

Oseba odgovorna za pripravo računovodskega poročila:

Karmen Niklanoyič

K. Niklanoyič

Odgovorna oseba zavoda:

prim. prof. dr. Ivan Eržen

I. Eržen

13. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA

13.1. SREDSTVA

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Konti skupine 00 in 01 – Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve (AOP 002 in 003)

V bilanci stanja izkazujemo naslednja stanja:

v EUR, brez centov

Konto	Naziv konta	2016	2017	Indeks
001	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve			
002	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja			
003	Dolgoročne premoženjske pravice	11.211.991	13.006.028	116,00
005	Druga neopredmetena sredstva			
006	Terjatve za predujme iz naslova vlaganj			
007	Neopredmetena sredstva v gradnji ali izdelavi			
00	Skupaj AOP 002	11.211.991	13.006.028	116,00
01	Popravek vrednosti AOP 003	6.339.475	8.131.214	128,26
00-01	Sedanja vrednost neopredmetenih sredstev	4.872.516	4.874.814	100,05

Nabavna vrednost neopredmetenih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev se je v letu 2017 povečala za 1.794.037 EUR, kar je večina posledica nabav neopredmetenih osnovnih sredstev na področju eZdravja. Sedanja vrednost znaša 4.874.814 EUR. V letu 2017 smo nabavili za 1.794.037 EUR programske opreme. Nabavljena je bila sledeča programska oprema:

- Nakup licenčnih MC licenc;
- Robne mrežne pregrade;
- Nadgradnja eZdravja (zVem,eNaročanje,eRecept, teleradiološki portal,telekap,Erco);
- Razvoj portala zNet;
- Orodje SAS Office;
- Licence Novell in Špica;
- Nadgradnja programov podpornih služb;
- Druga programska oprema.

V letu 2017 se je odpisala dotrajana programska oprema, ki se ne uporablja zaradi zastarelosti, v višini 1.358 EUR.

(ujemanje s Prilogo 1A - Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ter obrazcem 4 - Poročilo o investicijskih vlaganjih 2017)

Konti skupine 02 in 03 – Nepremičnine (AOP 004 in 005)

v EUR, brez centov

Konto	Naziv konta	2016	2017	Indeks
020	Zemljišča	464.105	464.105	100,00
021	Zgradbe	7.029.884	7.045.024	100,22
022	Terjatve za predujme za nepremičnine			
023	Nepremičnine v gradnji ali izdelavi	33.550	40.382	120,36
029	Nepremičnine trajno zunaj uporabe			
02	Skupaj AOP 004	7.527.538	7.549.511	100,29

03	Popravek vrednosti nepremičnin AOP 005	3.398.779	3.585.431	105,49
02-03	Sedanja vrednost nepremičnin	4.128.759	3.964.080	96,01

Nabavna vrednost nepremičnin se je v letu 2017 povečala za 21.973 EUR. Povečanje izhaja iz naslova ureditve (pregraditve) avle v prostorih OE Ljubljana in sanacije podstrešja na Zaloški.

V poslovnih knjigah so knjižene naslednje nepremičnine:

- zgradba Trubarjeva 2,
- zgradba Zaloška 29,
- zgradba Glonarjeva,
- zemljišče Trubarjeva, Obrežna, Prešernov trg
- stavba in garaža Ob Suhi 5b,
- zemljišče (Zaloška 29),
- zemljišče (Ipavčeva 18),
- zemljišče (Vipavska cesta 13),
- zemljišče (Ulica Arhitekta Novaka 2B),
- zgradba Zaloška 29 (nova stavba),
- zgradba OE Koper,
- del zgradbe (OE Celje),
- del zgradbe (OE Nova Gorica),
- zgradba (OE Novo Mesto- Muzejska 5),
- del zgradbe (OE Koper),
- del zgradbe (OE Murska Sobota).

Konti skupine 04 in 05 – Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva (AOP 006 in 007)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2016	2017	Indeks
040	Oprema	5.885.290	6.479.037	110,09
041	Drobni inventar	720.391	715.372	99,30
042	Biološka sredstva			
043	Vlaganja v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti			
045	Druga opredmetena osnovna sredstva	73.367	73.367	100,00
046	Terjatve za predujme za opremo in dr.o.os			
047	Oprema in druga opr.os.s., ki se pridobivajo	97.966	379.683	387,56
049	Oprema in druga opr.os.s.trajno zunaj uporabe			
04	Skupaj AOP 006	6.777.014	7.647.459	112,84
05	Popravek vrednosti opreme AOP 007	6.172.613	6.362.698	103,08
053	Popravek vrednosti vlaganj v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti			
04-05	Sedanja vrednost opreme	604.401	1.284.761	212,57

V letu 2017 smo nabavili za 1.014.084 EUR opreme. Nabavljena oprema povečuje nabavno vrednost osnovnih sredstev. Zaradi odpisov v letu 2017 smo zmanjšali za v enakem znesku 143.639 EUR nabavno vrednost kot popravek vrednosti, tako da znaša razlika v nabavnih vrednostih opreme 870.445 EUR. Za potrebe dela in predvsem izvajanja programa eZdravje smo v letu 2017 nadgradili strojno opremo eZdravja, razširili diskovne kapacitete, nabavili stacionarne računalnike, prenosne računalnike, monitorje, mrežna stikala, tiskalnike, arhivske in kartotečne omare, stole, pisarniške mize, klimatske naprave, zapornico na OE Celje, požarni alarmni sistem, hladilne torbe za transport cepiv, zamrzovalno in hladilne omare, uničevalce dokumentov. Sedanja vrednost opreme je zaradi višjih nabav v letu 2017

višja kot v letu 2016 in znaša 1.284.761 EUR, kar je 212,57 % lanske sedanje vrednosti. Na kontih izkazujemo opremo v pridobivanju oz. investicije v teku, ki znašajo 379.683 EUR. Od tega je 54.992 EUR investicija v Dunajske kristale, ki se je začela izvajati na podlagi sklenjene menjalne predpogodbe med MZ in investitorjem, ostalo pa oprema, katera še ni usposobljena za uporabo (strežniki eZdravje, računalniki, požarne pregrade, monitorji).

Konti skupine 08 – Dolgoročne terjatve iz poslovanja (AOP 010)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2016	2017	Indeks
084	Dolgoročne terjatve za vnovčena poročstva	0	0	/
085	Dolgoročne terjatve iz poslovanja	2.065	3.260	157,87
	- do uporabnikov državnega proračuna		0	
	- do uporabnikov občinskih proračunov		0	
	- ostale dolgoročne terjatve iz poslovanja	2.065	3.260	157,87
086	Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema	0	0	/
089	Oslabitev vrednosti dolgoročnih terjatev iz poslovanja	0	0	/
08	SKUPAJ	2.065	3.260	157,87

Dolgoročne terjatve iz poslovanja so se v letu 2017 povečale za 1.195 EUR. V letu 2016 smo po pogodbi plačali varščino za najem poslovnih prostorov z ID oznako 2682-669-5 v izmeri 103,28 m² na Tehnološkem parku 24 (objekt E). Varščina je za obdobje 10 let. Višina terjatev iz poslovanja je opredeljena v višini dveh mesečnih najemnin. V letu 2017 smo plačali rezervni sklad za projekt Ekosmart v skladu s pozivom vodilnega partnerja Marand d.o.o. in z vsebino Notarskega zapisnika o hrambi denarja višini 1.195 EUR.

B) KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 10 – Denarna sredstva v blagajni in takoj vnovčljive vrednostnice (AOP 013)

Denarna sredstva v blagajni in takoj vnovčljive vrednostnice znašajo na dan 31. 12. 2017 3.852,08 EUR.

Konti skupine 11 – Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah (AOP 014)

Denarna sredstva na računih znašajo na dan 31. 12. 2017 skupaj 2.241.361,23 EUR od tega po posameznih bankah in drugih finančnih ustanovah:

- 2.241.342,89 EUR = MF Uprava RS za javna plačila 011006000043188 – NIJZ
- 18,30 EUR = MF Uprava RS za javna plačila 011006000052403 - TWINNING CRO SCREENING
- 0,04 USD = MF Uprava RS za javna plačila 011006000043188 - NIJZ

Konti skupine 12 – Kratkoročne terjatve do kupcev (AOP 015)

Kratkoročne terjatve do kupcev znašajo 125.122 EUR. Stanje terjatev predstavlja 0,41 % celotnega prihodka. Terjatve se poravnajo v skladu z pogodbenimi roki, oziroma v skladu s plačilnimi pogoji zavoda.

Neplačane terjatve ne ogrožajo likvidnosti zavoda.

Do datuma izdelave poročila so bile terjatve plačane le delno, kar pomeni, da bo potrebno vložiti večje napore v izterjavo že zapadlih terjatev. Terjatev do PIN, Igor Fujs s.p. bomo kompenzirali v letu 2017.

v EUR, brez centov

NAZIV	ZNESEK TERJATVE	PLAČANO
INŠTITUT ZA OKOLJE IN PROSTOR	43.747	NE (izvršba)
WHO COUNTRY OFFICE SLOVENIA	12.459	DELNO (12.327)
INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION	6.087	DELNO (5.290,49)
PIN, IGOR FUJS S.P.	5.440	DELNO (1.813)
MEDICINA DELA BARBARA PEČE BREZNIK	3.887	DA
Skupaj	71.620	

Konti skupine 13 – Dani predujmi in varščine (AOP 016)

Dani predujmi in varščine znašajo na dan 31. 12. 2017 1.676 EUR in se nanašajo na vnaprejšnja plačila za kotizacije in nabavo materiala.

Konti skupine 14 – Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 017)

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo na dan 31. 12. 2017 2.205.744 EUR.

v EUR, brez centov

NAZIV	ZNESEK TERJATVE	PLAČANO
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	1.040.436	DELNO (763.451)
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE	956.938	DELNO (954.681)
NLZOH	24.608	DA
ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA	14.555	DA
ARRS	11.446	DA
Skupaj	2.047.983	

Konti skupine 17 – Druge kratkoročne terjatve (AOP 020)

Druge kratkoročne terjatve znašajo na dan 31. 12. 2017 323.258 EUR in so naslednje:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2016	2017	Indeks
170	Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij	120.980	301.900	249,54
174	Terjatve za vstopni davek na dodano vrednost	4.185	3.701	88,43
175	Ostale kratkoročne terjatve	44.247	17.657	39,90
179	Oslabitev vrednosti ostalih kratkoročnih terjatev			
17	SKUPAJ	169.412	323.258	190,81

Kratkoročne terjatve so v primerjavi z letom 2016 višje zaradi višjega stanja bolznin nad 30 dni, ki znašajo na dan 31. 12. 2017 141.119 EUR, in terjatev za nego, ki znašajo 60.249 EUR.

Konti skupine 19 – Aktivne časovne razmejitve (AOP 022)

Aktivne časovne razmejitve znašajo na dan 31. 12. 2017 1.130.770 EUR in so naslednje:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2016	2017	Indeks
190	Kratkoročno odloženi odhodki	357	4.413	1236,13

191	Prehodno nezaračunani prihodki	1.191.861	1.126.358	94,50
192	Vrednotnice			
199	Druge aktivne časovne razmejitev			
19	SKUPAJ	1.192.218	1.130.770	94,85

Pri skupini kontov 19 je največ prehodno nezaračunanih prihodkov (konto 191), ki so oblikovani zaradi projektov. Stroški so že nastali, vendar prihodki še niso mogli biti zaračunani. Po posameznih projektih so vzpostavljeni nezaračunani prihodki sledeče:

PROJEKT	Znesek v EUR
MKGP-FURS	1.080,74
BRIDGE HEALTH	7.051,71
EUROMIX	15.146,80
LIFE CYCLE	44.014,22
EMCDDA	35.815,50
ECHO	68.635,68
JANPA	4.761,39
MERGING STATISTICS AND GEOSPATIAL INFORMATION	60.080,88
EPAAC	95.566,29
CARE	29.467,32
CRO SCREENING	12.859,50
EPSOS	28.955,63
UVRO	5.251,07
INAIHQ	69.398,06
SOPA	157.148,90
DEMENCA ACROSSLO	44.141,41
PARENT	68.507,65
HONCAB	10.776,60
EUNETHTA JA 2	8.388,19
LIFE+ MED HISS	27,41
CHRODIS	44.820,02
RARHA JA	24.625,27
CANCON	32.964,09
EURO HIV EDAT	15.051,60
EFSA, EU MENU	23.901,90
EFSA, EU MENU	23.782,63
EKOSMART	22.609,52
ADVANTAGE	20.618,46
HBM4EU	15.034,38
INTENT	21.673,26
CHRODIS PLUS	13.117,56
STAR-VITAL	17.273,29
"MODEL SKUPNOSTNEGA PRISTOPA"	57.965,76
EHIS PILOT EUROSTAT	8.090,13
SKUPAJ	1.108.603

Med kontom 191 beležimo še terjatve partnerja za posvet projekta MOČ v višini 9.271 EUR in kotizacije za šolo CINDI v višini 8.484 EUR.

V skupini konta 190 imamo knjižene odložene stroške naročnine na revijo Verlag Dashofer, ki velja za leto 2018 in članarino HBSC za leto 2018.

C) ZALOGE

Stanje zalog na dan 31. 12. 2017 znaša 187.695 EUR. Zaloge zadoščajo za 9 dnevno poslovanje. Največ zalog predstavljajo cepiva. Cepiva vrednotimo po nabavni vrednosti in sicer v višini 184.719 EUR, medtem ko zaloga knjig Ergonomija predstavlja 2.976 EUR.

v EUR, brez centov

Konto	Naziv konta	2016	2017	Indeks
30	Obračuna nabave materiala			
31	Zaloge materiala			
32	Zaloge drobnega inventarja in embalaže			
34-36	Proizvodi-obračun nabave blaga-zaloge blaga	191.873	187.695	97,82
37	Druge zaloge namenjene prodaji			

13.2. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 20 – Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine (AOP 035)

Stanje kratkoročnih obveznosti za predujme in varščine znaša na dan 31. 12. 2017 1.160.463 EUR in se nanaša na naslednje prejete predujme:

v EUR, brez centov

Zap.št	Plačnik predujma-varščine	Namen	Znesek
1	MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	Projekt: TO SEM JAZ	53.024
2	PREDUJMI SREDSTVA PROJEKTOV EU IN DRŽAVNIH PROJEKTOV	Sredstva za projekte	1.105.894
3	RAZNI PLAČNIKI	Napačna nakazila	1.545
	SKUPAJ		1.160.463

Na kontih skupine 20 beležimo predujme za EU projekte in projekt financiran s strani MZ. Razni plačniki predstavljajo napačna nakazila na TRR. Po potrditvi napačnih oz. dvojnih nakazil bodo nakazila vrnjena v letu 2018.

Konti skupine 21 – Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (AOP 036)

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih znašajo na dan 31. 12. 2017 1.063.998 EUR in se nanašajo na: obveznost za izplačilo plač za mesec december. Obveznost do zaposlenih je bila v celoti poravnana 10. januarja 2018.

Konti skupine 22 – Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev (AOP 037)

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev znašajo na dan 31. 12. 2017 4.889.934 EUR. Obveznosti do dobaviteljev poravnavamo skladno z likvidnostnimi možnostmi.

v EUR, brez centov

NAZIV	ZNESEK OBVEZNOSTI	PLAČANO že v 2018
SANOFI PASTEUR	1.008.314,50	620.530,00
UNISTAR LC D.O.O., LJUBLJANA	648.348,87	592.754,08
GSK D.O.O., LJUBLJANA	603.340,42	80.653,00
PFIZER EXPORT B.V.	354.296,01	150.352,26
ABBVIE LOGISTICS B.V.	348.968,52	-
SKUPAJ	2.963.268,32	1.444.289,34

Konti skupine 23 – Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja (AOP 038)

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja znašajo na dan 31. 12. 2017 325.639 EUR in se nanašajo na naslednje obveznosti:

v EUR, brez centov

Konto	Naziv konta	2016	2017	Indeks
230	Kratkoročne obveznosti za dajatve	145.003	160.667	110,80
231	Obveznosti za DDV	20.493	51.214	249,91
231	Kratkoročne obveznosti na podlagi izdanih menic in drugih plačilnih instrumentov			
234	Ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja	42.466	82.020	193,14
235	Obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih	32.828	31.738	96,68
23	SKUPAJ	240.790	325.639	135,24

Konti skupine 24 – Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 039)

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo na dan 31.12.2017 344.355 EUR in se nanašajo na naslednje obveznosti:

v EUR, brez centov

Konto	Naziv konta	2016	2017	Indeks
240	Kratkoročne obveznosti do MZ	2.190	2.010	91,78
241	Kratkoročne obveznosti do proračunov občin	368	370	100,54
242	Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države	326.936	332.966	101,84
243	Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračunov občin	1.885	9.008	477,88
244	Kratkoročne obveznosti do ZZZS in ZPIZ	0		
	- ZZZS	0		
	- ZPIZ	0		
24	SKUPAJ	331.349	344.355	103,92

NIJZ na dan 31.12.2017 ni imel kratkoročnih obveznosti do financerjev in obveznosti iz financiranja kar je razvidno iz AOP 040 in AOP 041.

v EUR, brez centov

NAZIV	ZNESEK OBVEZNOSTI	PLAČANO že v 2018
NLZOH	305.561,48	25.387,65
UL FDV	19.399,22	-
LEKARNA LJUBLJANA	8.841,59	2.989,50
ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA	4.045,75	4.045,75
MJU	1.767,58	306,18
SKUPAJ	339.615,62	147.279,72

Konti skupine 29 – Pasivne časovne razmejitev (AOP 043)

Na kontih podskupine 290 – vnaprej vračunanani odhodki ne izkazujemo saldo.

Na kontih podskupine 291- kratkoročno odloženi prihodki

- za programe

Izkazujemo naslednja sredstva za izvajanje programov, katerih financiranje ne sovпада s koledarskim letom:

v EUR, brez centov

Naziv programa	Znesek
- vnaprej plačani prihodki iz naslova ARRS	67.409
- vnaprej plačani prihodki za stroške v letu 2018 (Vidovič)	626
SKUPAJ	68.035

LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Konti skupine 97 – Druge dolgoročne obveznosti

v EUR, brez centov

STANJE OZ. SPREMEMBA	Znesek
stanje na dan 31.12.2016	38.627
- zmanjšanje dolgoročnih obveznosti za finančni najem (avtomobil)	14.837
+ odplačila glavnice z obrestmi	2.270
stanje na dan 31. 12. 2017	26.060

Izkazujemo stanje na kontu podskupine 970 in 971 - dolgoročne obveznosti v višini 26.060 EUR.

Navedena stanja dolgoročnih obveznosti so izkazana le v obrazcu »Izkaz bilance stanja«, medtem ko so dolgoročne obveznosti v poslovnih knjigah izkazane v celoti na kontih podskupine 970 in 971.

Konti podskupine 980 – Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Stanje obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva znaša na dan 31. 12. 2017 10.077.074 EUR.

Povečanja in zmanjšanja stanja so bila med letom naslednja:

v EUR, brez centov

STANJE OZ. SPREMEMBA	Znesek
stanje na dan 31. 12. 2016	9.795.790
+ prejeta sredstva v upravljanje s strani ustanovitelja	1.228.681
+ prejeta sredstva v upravljanje s strani občine	
+ prejeta sredstva za nabavo osnovnih sredstev s strani ustanovitelja	13.126
+ prejeta namenska denarna sredstva za nabave osnovnih sredstev	
+ prenos poslovnega izida iz preteklih let po sklepu sveta zavoda za izveden nakup osnovnih sredstev	
- zmanjšanje stroškov amortizacije, ki se nadomešča v breme obveznosti do virov sredstev (konto 4629)	960.523
stanje na dan 31. 12. 2017	10.077.074

Stanja na kontih skupine 980, zaradi kasnejših knjižb na projektih, z ustanoviteljem še usklajujemo.

Konti skupine 986 presežek odhodkov nad prihodki

v EUR, brez centov

STANJE OZ. SPREMEMBA	ZNESEK
stanje na dan 31. 12. 2016	1.062.054
presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (iz priloge 3 – AOP 892)	553.080
stanje na dan 31. 12. 2017	1.615.134

14. POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2017 (I. del – IPO)

14.1. ANALIZA PRIHODKOV

Celotni prihodki doseženi v letu 2017 so znašali 30.399.622 EUR in so bili za 4,66 % višji od doseženih v letu 2016 in 3,47 % višji od načrtovanih.

Finančni prihodki so znašali 1.225 EUR in predstavljajo zanemarljiv delež v celotnih prihodkih, prejeli smo jih iz naslova prejetih obresti za občasno vezane depozite prostih sredstev (UJP račun).

v EUR, brez centov

PRIHODKI	Realizacija 2016	FN 2017	Realizacija 2017	IND real. 2017 / FN 2017	STRUKTURA 2017
Prihodki iz sredstev javnih financ (PROGRAM JAVNEGA ZDRAVJA)	6.355.581	6.736.828	6.735.740	99,98	22,15
Prihodki iz sredstev javnih financ (ZZZS)	12.540.464	11.816.000	11.979.632	101,38	39,41
Prihodki iz sredstev javnih financ (specializanti, pripravniki, projekti)	2.642.149	2.575.290	2.471.373	95,96	8,13
Drugi prihodki iz sredstev javnih financ iz naslova javnih storitev	4.187.642	4.073.420	5.060.552	124,23	16,65
Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	3.320.131	4.176.670	4.149.322	99,35	13,65
Finančni prihodki	694	700	1.225	175,00	
Drugi prihodki	393	400	1.778	444,62	
SKUPAJ PRIHODKI	29.047.054	28.174.082	30.399.622	103,10	100,00

V letu 2017 smo realizirali Program javnega zdravja v skladu s sprejetim finančnim načrtom za leto 2017. Realizirali smo 6.735.740 EUR prihodkov. Program E-zdravja smo realizirali v višjem odstotku (45,38 %) glede na sprejeti finančni načrt. Dosegli smo realizacijo prihodka v višini 3.768.510 EUR. Razlog za višjo realizacijo kot načrtovano je v tem, da smo v mesecu decembru, zaradi manjše porabe investicijskega transferja, prejeli financirano amortizacijo. Ta je zvišala obračunske prihodke in sorazmerno povišala obračunske stroške amortizacije za leto 2017. Program ZZZS je glede na finančni načrt presežen predvsem zaradi višje realizacije programa prodaje cepiv. Na področju programa cepiv smo dosegli realizacijo prihodka v višini 5.184.459 EUR. Ostale programe ZZZS smo realizirali 95,49 % glede na finančni načrt in znaša 6.795.173 EUR. Refundacij za pripravnike in specializacije smo realizirali v višini 1.077.795 EUR. Razlog je v nižji realizaciji nabave testerjev za program SVIT, ki se plačujejo kot ločeno zaračunljiv material. Zaradi slednjega so sorazmerno nižji tudi stroški materiala za ta material. Na trgu smo na samoplačniških cepivih dosegli realizacijo 2.451.560 EUR, medtem ko na storitvah samoplačniških ambulant in ostalih tržnih storitvah 1.635.467 EUR. Prihodki ostalih ministrstev in ostalih plačnikov za izvajanje javne službe (ARRS, FURS, SVINEC, sofinanciranja projektov MZ...) znašajo 1.292.042 EUR. Ostalih prihodkov je za 65.298 EUR.

14.2. ANALIZA ODHODKOV

Celotni odhodki doseženi v letu 2017 in so znašali 30.952.702 EUR in so bili za 4,26 % višji od doseženih v letu 2016 in 5,44 % višji od načrtovanih.

Po glavnih postavkah so bili odhodki poslovanja naslednji:

1.) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (AOP 871) so v letu 2017 znašali 15.519.953 EUR in so bili za 30,92 % višji od doseženih v letu 2016. Delež v celotnih odhodkih znaša 50,14 %.

Stroški materiala AOP 873 (konto 460) so v celotnem zavodu v letu 2017 znašali 2.236.549 EUR in so bili za 11,50 % nižji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 7,22 %. Načrtovali smo za 2.527.314 EUR stroškov materiala.

Stroški materiala so nižji kot načrtovano zaradi nižje realizacije nabav testerjev za program SVIT, kar se odraža tudi v nižjem prihodku na ZZS. Stroški testerjev so nižji kot načrtovano za 295.788 EUR. Ostale porabe stroškov materiala so v skladu z načrtovano porabo stroškov materiala za leto 2017.

Med stroški materiala so porabljeni cepiva, energija, voda, ogrevanje, pogonsko gorivo, pisarniški material, testi-SVIT, pralno čistilna sredstva, strokovna literatura, tiskovine, pomožni zdravstveni material, material za popravila in vzdrževanje. Stroški materiala za leto 2017 predstavljajo 88,50 % načrtovanih stroškov materiala.

Del stroškov je tudi na kontu 466 kot stroški prodanih zalog. Te stroške predstavljajo prodaje cepiv na programu ZZS kot prodaja samoplačniških cepiv. Stroški porabe cepiv na programu ZZS (konto 466) znašajo 4.701.422 EUR in presegajo načrt porabe za 484.459 EUR, kar se odraža tudi na prihodkovni ravni. Stroški porabe samoplačniških cepiv na trgu so nekoliko nižji kot realizacija zaradi nižje realizacije kot načrtovano.

Stroški storitev AOP 874 (konto 461) so v celotnem zavodu v letu 2017 znašali 6.210.879 EUR in so bili za 1,85 % nižji od doseženih v letu 2016 in za 6,93 % višji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 20,06 %. Med stroški storitev so storitve varovanja, čiščenja, tekoče vzdrževanje stavb, potni stroški doma in v tujini, prevoz cepiva, poštna storitve, kurirske storitve, ptt storitve, vzdrževanje računalnikov, podjemne in avtorske pogodbe, intelektualne storitve, priprava spletnih strani, laboratorijske storitve (NLZOH-mesečni pavšal), tiskarske, prevajalske in storitve lektoriranja, stroški reklame in propagande-oglaševanje CINDI in SVIT, kotizacije, povračila stroškov zaposlenim (potni stroški, dnevnice, nočnine).

*Stroški in storitve za izvajanje **zdravstvenih storitev** preko podjemnih in avtorskih pogodb ter preko s.p. in d.o.o. - ločeno za lastne zaposlene in zunanje izvajalce:*

Vrste zdravstvenih storitev	Strošek v letu 2017 (v EUR)	Število izvajalcev
lastni zaposleni	4.500	1
zunanji izvajalci	134.002	145
SKUPAJ	138.502	146

*Navedite 10 najvišjih stroškov preko podjemnih in avtorskih pogodb ter preko s.p. in d.o.o. za opravljanje **nezdravstvenih storitev**:*

Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve	Strošek v letu 2017 v €	Število zunanjih izvajalcev
poštne in kurirske storitve	664.471,42	2
intelektualne storitve	19.139,62	21
tiskarske storitve	218.443,11	6

čiščenje	167.965,54	10
prevoz cepiv	155.703,89	2
vzdrževanje računalniških programov-OBSTOJEČIH za skupno rabo	257.453,15	13
vzdrževanje računalniških programov-E-zdravje (OSNOVNO in dopolnilno)	2.285.229,70	14
storitve računalniških obdelav	47.182,38	2
varovanje	112.731,09	6
vzdrževanje poslovnih objektov	92.263,06	20
študentski servis	54.998,59	4
prevajanje in lektoriranje	9.673,40	4
podizvajalci na projektih in programih	197.260,85	19
oblikovanje in priprava na tisk	11.268,07	12
SKUPAJ	4.293.783,87	135

2.) STROŠKI DELA so v letu 2017 znašali 13.860.237 EUR in so bili za 6,31 % višji od doseženih v letu 2016 in za 1,60 % višji oz. 217.952 EUR višji od načrtovanih. Delež celotnih odhodkih znaša 44,78 %.

Stroški dela so za leto 2017 realizirani v višji vrednosti kot načrtovano. Strošek dela je nekoliko višji kot načrtovan zaradi sistemskega povišanja stroškov dela, ki izhajajo iz sprememb kolektivnih pogodb (Aneks k posebnemu tarifnemu delu kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike in Aneksa h kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije ter Aneksa h kolektivni pogodbi za zaposlene v zdravstveni negi).

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2017 je znašalo 430,17 zaposlenih, in se je v primerjavi z letom 2016 povečalo za 19,41 zaposlenih oz. za 4,72 %.

Povprečna bruto plača je znašala 2.101,82 EUR in se je povečala v primerjavi s preteklim letom za 1,85 %.

V preteklem letu je bilo izplačan regres skladno z zakonodajo in lestvico.

Nadomestila osebnih dohodkov za bolezni v breme zavoda so bila izplačana za 30.188,40 delovnih ur, v breme ZZS 27.017 delovnih ur, in v breme ZPIZ-a 2080 delovnih ur. Boleznine skupaj predstavljajo 6,394 % obračunanih delovnih ur.

3.) STROŠKI AMORTIZACIJE (ki so zajeti med odhodki – AOP 879) so v letu 2017 znašali 1.363.031 EUR in so bili za 37,37 % višji od doseženih v letu 2016 in višji od načrtovanih.

Delež stroškov amortizacije v celotnih odhodkih znaša 36,71 %.

Amortizacija je obračunana po predpisanih stopnjah v znesku 2.313.473 EUR:

- del amortizacije, ki je bil vračunan v ceno znaša 1.363.031 EUR (končni rezultat skupine 462)
- del amortizacije, ki je bil knjižen v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje znaša 950.442 EUR (podskupina 980) in
- del amortizacije v breme sredstev prejetih donacij znaša 0 EUR (podskupina 922).

Stroške amortizacije smo obračunali po Pravilniku o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev. Po predpisanih stopnjah je znašala obračunana amortizacija 2.313.473

EUR. Razlog za višjo realizacijo kot načrtovano je v tem, da smo v mesecu decembru, zaradi manjše porabe investicijskega transferja, prejeli financirano amortizacijo v višini 1.153.295 EUR. Ta je zvišala tudi obračunske prihodke in sorazmerno povišala obračunske stroške amortizacije za leto 2017.

V skladu z 10. Členom Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, ki pravi: »Določeni uporabniki enotnega kontnega načrta pokrivajo stroške amortizacije v breme ustreznih obveznosti do virov sredstev, če strošek amortizacije ni vračunan v ceno proizvoda ali storitve ali če ne pridobijo iz sredstev javnih financ denarnih sredstev za kritje stroškov amortizacije.« V breme virov smo upoštevali še ostalo amortizacijo, ki je preko cene ne moremo pokriti.

4.) REZERVACIJE v letu 2017 niso bile obračunane.

5.) OSTALI DRUGI STROŠKI v letu 2017 predstavljajo plačane članarine in prispevki raznim organizacijam, nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, odvozi smeti in drugi izdatki za varstvo okolja, administrativne takse, plačila cestnin in registracija vozil in podobno, kar se nanaša na celo leto. Stroški za plačila neizpolnjevanja kvot za zaposlitev invalidov znašajo 77.770 EUR, nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč 20.653 EUR, prispevki in članarine za zbornice in združenja 52.115 EUR, odvozi smeti in izdatki za varstvo okolja 22.336 EUR, stroški nagrad dijakom in študentom na praksi 4.813 EUR, in drugo.

6.) FINANČNI ODHODKI so v letu 2017 znašali 8.947 EUR in predstavljajo plačila obresti za najete kredite za tekočo likvidnost (4.349 EUR), leasing obresti (1.317 EUR) in plačila za nepravočasno plačane obveznosti (2.854 EUR), tečajne razlike (409 EUR) in obresti od nepravočasno plačanih davkov in prispevkov (17 EUR).

Plačila obresti so bila načrtovana v višini 15.000 EUR in so knjižena v breme odhodkov.

7.) DRUGI ODHODKI so v letu 2017 znašali 6.409 EUR, in so nastali v večini zaradi uskladitev stanj z EU projekti (nepriznani stroški iz prejšnjih obdobjih poslovanja).

8.) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI so v letu 2017 znašali 9.388 EUR in so nastali zaradi oslabitev terjatev, za katere obstajajo sklepi o izbrisih in stečajih in ne bodo poplačane.

14.3. POSLOVNI IZID

Razlika med prihodki in odhodki brez upoštevanja davka od dohodka pravnih oseb izkazuje negativni poslovni izid - presežek odhodkov nad prihodkov v višini 553.080 EUR.

Davek od dohodkov pravnih oseb je bil v letu 2017 obračunan v znesku 0 EUR, kar pomeni, da je poslovni izid obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka 553.080 EUR.

Poslovni izid v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je enak izkazanemu poslovnemu izidu v bilanci stanja na podskupini kontov 985 oz. 986.

Za leto 2017 je NIJZ dosegel negativen finančni izid v višini 553.080 EUR presežka odhodkov nad prihodki. Dejavnikov, ki vplivajo na negativen rezultat poslovanja NIJZ je več:

- sistemska povišanja stroškov dela zaradi aneksov h kolektivni pogodbi. Za ta povišanja NIJZ ni , prejel dodatnih sredstev in jih zato ni mogel pokriti v celoti;
- znižanje cen v letu 2017 za programe, ki jih financira ZZS;
- negativno poslovanje na Programu javnega zdravja za leto 2017;
- delno nepokrivanje splošnih stroškov, saj v večini programi pokrivajo vsebino ne pa tudi posrednih oz. splošnih stroškov, ki so tudi potrebni za izvajanje programov.

14.3.1. Izkaz odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov.

V bilanci denarnih tokov izkazujemo v letu 2017 presežek prihodkov nad odhodki po načelu plačane realizacije v višini 1.801.595 EUR. Presežek prihodkov nad odhodki je posledica financirane amortizacije v ceni , ki smo jo prejeli v mesecu decembru. Obračunski izkaz po načelu nastanka poslovnega dogodka in izkaz po plačani realizaciji se razlikujeta. Do razlike prihaja zaradi amortizacije in plačanih investicij. Stroški amortizacije so upoštevani v izkazu po načelu nastanka poslovnega dogodka in vplivajo na rezultat v izkazu, medtem ko v izkazu denarnih tokov stroškov amortizacije ne prikazujemo. Na izkaz po načelu plačane realizacije vplivajo plačane investicije, katere se ne prikazujejo v izkazu po nastanku poslovnega dogodka.

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2017 (II. del – Zapadle obv.)

Obrazec izpolnite v pripeti excelovi datoteki »Obrazec 2 - Izkaz prihodkov in odhodkov 2017 (II. del – Zapadle obv.)«.

Neporavnane obveznosti glede na zapadlost	konto 22 – kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	konto 24 – kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	Skupaj stanje na dan 31.12.2017
zapadle do 30 dni	487.412	50.628	538.040
zapadle od 30 do 60 dni	722.553	54.392	776.946
zapadle od 60 do 120 dni		98.679	98.679
zapadle nad 120 dni			
Skupaj	1.209.965	203.699	1.413.664

V letu 2017 smo zamujali s plačili dobaviteljem. V ta namen smo se kratkoročno zadolžili za 500.000 €, posojilo smo konec leta 2017 vrnili. Kljub zadolžitvi, obveznosti iz naslova dobaviteljev niso bile tekoče poravnane. Tekoče smo izplačevali plače in poravnali davčne in zakonske obveznosti.

14.3.2. Pojasnila k izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov

V letu 2017 ne izkazujemo stanj v postavkah.

14.3.3. Pojasnila k izkazu računa financiranja določenih uporabnikov

V skladu s sprejetim finančnim načrtom smo realizirali 500.000 EUR zadolžitve pri poslovni banki. Posojilo je bilo najeto pri poslovni banki za zagotavljanje tekoče likvidnosti. Posojilo smo vrnili konec leta 2017.

14.3.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Pri razmejitvi prihodkov na dejavnost javne službe in tržno dejavnost upoštevali Navodila Ministrstva za zdravje (št. dokumenta 012-11/2010-20 z dne 15. 12. 2010).

v EUR, brez centov

	LETO 2016				LETO 2017			
	Prihodki	Odhodki	Davek od dohodka	Poslovni izid	Prihodki	Odhodki	Davek od dohodka	Poslovni izid
Javna služba	25.725.836	26.477.698	0	-720.970	26.074.202	26.995.370	0	-921.168
Tržna dejavnost	3.320.131	3.239.877	0	80.448	4.325.420	3.957.332	0	+368.088
Skupaj zavod	29.047.054	29.687.575	0	-640.520	30.399.622	30.952.702	0	553.080

Poslovni izid dosežen pri izvajanju javne službe znaša -921.168 EUR, iz naslova izvajanja tržne dejavnosti pa 368.088 EUR. V primerjavi s predhodnim letom je tržna dejavnost poslovala s presežkom prihodkov nad odhodki, medtem ko javna služba s presežkom odhodkov nad prihodki.

Prihodki in odhodki tržne dejavnosti so nastali z opravljanjem naslednjih tržnih dejavnosti (storitev):

- a) cepljenje v ambulantah
- b) prodaja cepiva samoplačniškimi ambulantam
- c) ambulanta za medicino dela
- d) delno naročnina na revijo zdravstveno varstvo
- e) stroški in najemnina za NLZOH
- f) IOM

Delitev stroškov na dejavnost javne službe in tržne dejavnosti je bilo izvedeno na podlagi pripisa direktnih oz. neposrednih stroškov na dejavnost. Za to imamo na NIJZ oblikovane stroškovne nosilce. Splošne ali posredne stroške smo razdelili na dejavnost na podlagi kriterija razmerja neposrednih stroškov doseženih pri opravljanju posamezne dejavnosti.

Razmejevanje odhodkov na dejavnost javne službe in na tržno dejavnost je bilo izvedeno v skladu z naslednjimi sodili (navedba uporabljenih sodil):

- razmerje med neposrednimi stroški na posameznem programu

Delovne uspešnosti iz naslova prihodkov na trgu nismo izplačevali.

14.4. PREGLEDNOST FINANČNIH ODNOSOV

15. PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA PRESEŽKA PRIHODKOV V LETU 2017

15.1. IZRAČUN presežka prihodkov (v nadaljevanju: presežek) na podlagi ZIPRS1718

Za leto 2017 ugotavljamo presežek prihodkov nad odhodki po načelu denarnega toka v višini 1.801.595 EUR, ki se pa po metodologiji zmanjša za neplačane obveznosti, tako da tudi za leto 2017 NIJZ ne beleži presežka odhodkov nad prihodki po fiskalnem pravilu.

15.2. UGOTAVLJANJE POSLOVNEGA IZIDA PO OBRAČUNSKEM NAČELU

Po obračunskem načelu za poslovno leto 2017 ugotavljamo presežek odhodkov nad prihodki oz. negativen poslovni izid za leto 2017 v znesku 553.080 EUR.

Navedite datum sprejetega sklepa sveta zavoda o razporeditvi ugotovljenega poslovnega izida.

Datum: _____

Podpis pooblaščenega računovodja

Podpis odgovorne osebe
prim. prof. dr. Ivan Eržen